

ส่วนที่ ๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กมค.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๘๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๒๕๓

วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แจ้งเวียนคำสั่ง ดร. เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมฯ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ผบ.ตร.

รอง ผบ.ตร. จตช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผู้ช่วย ผบ.ตร. รอง จตช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

เพื่อโปรดทราบ

ผบช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ดร. ได้มีคำสั่ง ที่ ๕๕๑/๒๕๖๖ ลง ๒๙ ก.ย.๖๖ เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้การดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอเรียนมายังท่าน ดังนี้

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

๒. การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามคำสั่งดังกล่าว ในเบื้องต้นให้ดำเนินการจัดเก็บในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล (External Harddisk ขนาดความจุ ๕ TB) ซึ่ง ดร. ได้แจกจ่ายไปพลางก่อนสำหรับการจัดเก็บลงในระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง (EDTOPS) ตามคำสั่งดังกล่าว สทส.(ศทก.) และ กมค.(คต.) จะดำเนินการจัดอบรมให้คำแนะนำขั้นตอนการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติในแต่ละ บช. เพื่อเข้าใช้งานระบบจัดเก็บฯ ตามลำดับ (โดยระบบออนไลน์) ส่วนการใช้งานระบบจัดเก็บฯ จะแจ้งให้ทราบต่อไป

กมค. จึงขอแจ้งเวียนคำสั่งดังกล่าวมายังท่านเพื่อให้โปรดแจ้งเวียนให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามลิงก์และคิวอาร์โค้ดที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พล.ต.ท.

(ไตรรงค์ ผิวพรรณ)

ผบช.กมค.

<https://bit.ly/462y11Z>

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๔๔๖/๒๕๖๖

เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปโดยเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๙ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกคำสั่ง ดังนี้

ข้อ ๑ ในคำสั่งนี้ หากคำใดมิได้ให้ความหมายไว้ ให้ถือความหมายตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งกำหนด

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกคำสั่งและหนังสือของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

(๑) คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญา

(๒) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๙๒๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.๒๕๖๕

(๓) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๙๘๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.๒๕๖๕ (เพิ่มเติม)

(๔) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๒๐๔๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการแจ้งเรื่องกรณีผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.๒๕๖๕

ข้อ ๓ ในคำสั่งนี้

“การบันทึกภาพและเสียง” หมายความว่า การจัดทำข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงด้วยวิธีการต่อเนื่องด้วยลำดับภาพและเสียง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจัดทำโดยสิ่งบันทึกภาพและเสียงเป็นงานเดี่ยว หรือหลายงานประกอบกัน โดยมีได้มีการติดต่อเพิ่มเติมลงในภาพและเสียงที่ได้มีการบันทึกไว้

“สิ่งบันทึกภาพและเสียง” หมายความว่า งานอันประกอบด้วยลำดับภาพและเสียงที่บันทึกลงในวัสดุ ไม่ว่าจะมัลติมีเดียใด ๆ อันสามารถที่จะนำมาเล่นซ้ำได้อีก โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการใช้วัสดุนั้น

“เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันซึ่งไม่อาจป้องกัน ทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้

“ศูนย์รับแจ้ง” หมายความว่า สถานที่หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งพนักงานอัยการ นายอำเภอ หรือผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กำหนดขึ้นสำหรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคนสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

“เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้ทำการควบคุมตัว จับ ชั่ง กักตัว กักขัง หรือกระทำด้วยประการอื่นใดในทำนองเดียวกัน อันเป็นการจำกัดเสรีภาพในร่างกายของบุคคล แต่หากได้ส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้หมายความถึงหัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวไว้

“ระบบจัดเก็บข้อมูล” หมายความว่า ระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง (Enforced Disappearance and Torture of Person System : EDTOPS) เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุกคนสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

“มาตรการทางเทคโนโลยี” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ออกแบบมาเพื่อควบคุมการเข้าถึง หรือแยกความแตกต่างของสิ่งบันทึกภาพและเสียงในระบบจัดเก็บข้อมูล โดยเทคโนโลยีเช่นนี้ได้นำมาใช้กับสิ่งบันทึกภาพและเสียงนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

“การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี” หมายความว่า การกระทำด้วยประการใด ๆ โดยเจตนา ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ และคำสั่งอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ข้อ ๕ วิธีปฏิบัติเรื่องใดที่มีได้กำหนดในคำสั่งนี้ไว้โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๑

การบันทึกภาพและเสียง

ส่วนที่ ๑

การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุม จนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้บันทึกเหตุการณ์นั้นเป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.๑ ท้ายคำสั่งนี้

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับแล้ว ให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ

เว้นแต่สามารถนำตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงเมื่อได้ส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

การจับและควบคุมตามหมายของศาล และหมายนั้นกำหนดให้ส่งบุคคลไปยังศาลซึ่งออกหมายหรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมาย ให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงเมื่อได้ส่งตัวให้แก่ศาล หรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมายนั้น

ในกรณีไม่อาจส่งตัวไปยังศาลซึ่งออกหมายได้ในขณะนั้น เนื่องจากเป็นเวลาที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบนำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ และให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียง เมื่อได้ส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับนั้น

ให้หัวหน้าหน่วยงานแห่งท้องที่ที่ถูกจับซึ่งได้รับมอบตัวผู้ถูกจับ รับผิดชอบส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือไปยังศาลซึ่งออกหมายจับเมื่อถึงเวลาศาลเปิดทำการ โดยไม่ต้องบันทึกภาพและเสียงในขณะย้ายสถานที่ แต่ต้องทำบันทึกการควบคุมตัวเป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.๑ ท้ายคำสั่งนี้

การจับและควบคุมในกรณีอื่นซึ่งมิใช่กรณีตามที่กล่าวข้างต้นให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงเมื่อมีเหตุทำให้ผู้ถูกจับหรือควบคุมพ้นจากการจับหรือควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๗ การบันทึกภาพและเสียงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่หน่วยงานจัดหาให้ หรือกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ถูกควบคุมตัว พฤติการณ์ในขณะจับและควบคุมที่เกิดขึ้น และสามารถเปิดสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้

(๒) ไม่กระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง

(๓) กรณีไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้อันเกิดจากเหตุสุดวิสัย เมื่อเหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบดำเนินการบันทึกภาพและเสียงในทันทีเท่าที่จะสามารถกระทำได้

ส่วนที่ ๒

การจัดเก็บ การเก็บรักษา และการเผยแพร่สิ่งบันทึกภาพและเสียง

ข้อ ๘ การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงลงในระบบจัดเก็บข้อมูล ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบนำสิ่งบันทึกภาพและเสียงตั้งแต่เริ่มการจับหรือควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวน หรือศาล หรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป บันทึกลงในระบบจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในโอกาสแรกหลังจากที่ได้ส่งตัวบุคคลดังกล่าวให้พนักงานสอบสวน หรือศาล หรือปล่อยตัวไปแล้วแต่กรณี โดยให้บันทึกอ้างอิงตามหมายเลขคดี เลขรับคำแจ้งความ ข้อหรือลำดับในสมุดรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี หรือสมุดรายงานประจำวันธุรการ แล้วแต่กรณีตามขั้นตอนและวิธีการที่สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด

เพื่อควบคุมการเข้าถึง หรือแยกความแตกต่างของสิ่งบันทึกภาพและเสียง ให้สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กำหนดหรือจัดทำมาตรการทางเทคโนโลยีแล้วบันทึกลงในสิ่งบันทึกภาพและเสียงในระบบจัดเก็บข้อมูลตามวรรคหนึ่ง

เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงเป็นพยานหลักฐานในคดีทั้งปวงให้สิ่งบันทึกภาพและเสียงที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบได้บันทึกลงในระบบจัดเก็บข้อมูลตามคำสั่งนี้ เป็นต้นฉบับของสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๙ ให้สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- (๑) จัดทำระบบจัดเก็บข้อมูล เพื่อเป็นศูนย์จัดเก็บข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๒) กำหนดขั้นตอนวิธีการนำส่งบันทึกภาพและเสียงบันทึกลงในระบบจัดเก็บข้อมูล
- (๓) กำหนดหรือจัดทำมาตรการทางเทคโนโลยี และมาตรการป้องกันรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมทั้งการลบหรือทำลายสิ่งบันทึกภาพและเสียง
- (๔) การอื่นใดที่เกี่ยวกับการจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูล

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คุณยรับแจ้งตรวจสอบการควบคุมตัวแล้วไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้เก็บรักษา สิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ ไว้อย่างน้อยหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันแจ้ง เว้นแต่ ผู้ถูกจับหรือควบคุม ได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ให้เก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้อย่างน้อยสองปี

กรณีมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการจัดเก็บ ตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้ต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดหรือขาดอายุความ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ ห้ามทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ตัดต่อ ลบ ทำลาย คัดลอก หรือเปิดเผย สิ่งบันทึกภาพและเสียง ในรูปแบบประการใด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การคัดลอก การเปิดเผย การเผยแพร่ การส่งต่อ และการส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียง เพื่อการสืบสวนสอบสวน การพิจารณาคดี การดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ การคัดลอก การเปิดเผย การเผยแพร่ การส่งต่อและการส่งมอบดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการจัดให้มี ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) การส่งต่อและการส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียงเพื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง

(๓) พันกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บตามข้อ ๑๐ แล้ว ทั้งนี้ ให้สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารลบหรือทำลายสิ่งบันทึกภาพและเสียงได้ ตามวิธีการและขั้นตอนที่สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกำหนด

การจะเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย หรือสำเนาข้อมูลส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานใดตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสั่งกีดหรือปฏิบัติราชการ เว้นแต่ การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี หรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของทางราชการ สำนักงานเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร โดยความเห็นชอบของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะสำเนาสิ่งบันทึกภาพและเสียงแล้ว จัดส่งให้หน่วยงานราชการอื่นก็ได้

ข้อ ๑๒ ห้ามกระทำได้ด้วยประการใด ๆ อันเป็นการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี ซึ่งสำนักงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดหรือจัดทำขึ้นตามข้อ ๘ วรรคสอง

ข้อ ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดังต่อไปนี้ที่มีสิทธิและหน้าที่ในการเข้าถึงระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง

(๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ

(๒) เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือบุคคล หรือนิติบุคคล ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๓) เจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานในระดับกองบังคับการขึ้นไป

(๔) หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ

หมวด ๒

การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

ข้อ ๑๔ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการจับหรือควบคุมบุคคลใดตามมาตรา ๒๒ ให้แจ้งข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมาย และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัว สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งพนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมาย และผู้อำนวยการสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ผ่านทางศูนย์รับแจ้งโดยทันทีที่มีข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ สกุล หมายเลขประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขเอกสารอื่นที่ใช้ระบุตัวตน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และอายุโดยประมาณของผู้ถูกจับและควบคุม (หากไม่ทราบให้ระบุว่าไม่ทราบ)

(๒) วัน เวลา และสถานที่ที่ทำการจับและควบคุม

(๓) พฤติการณ์ในการจับและควบคุมบุคคลดังกล่าวโดยย่อ

(๔) สถานที่ที่จะนำตัวบุคคลดังกล่าวไปควบคุมไว้

(๕) ภาพถ่ายผู้ถูกจับและควบคุม

(๖) ชื่อ สกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ ที่ทำการจับและควบคุมตาม มาตรา ๒๒ รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

(๗) เหตุสุดวิสัยในกรณีที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ในขณะจับและควบคุม (ถ้ามี)

เมื่อได้รับหลักฐานแห่งการรับแจ้งจากศูนย์รับแจ้งแล้วให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบรีบรายงานหัวหน้าหน่วยงานที่สังกัดหรือปฏิบัติราชการทราบ

เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของศูนย์รับแจ้งของสำนักงานอัยการสูงสุด และกรมการปกครองกำหนดขึ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจจับหรือควบคุม ออกคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่บริหารจัดการและเป็นผู้ดูแลระบบตามวิธีการและขั้นตอนท้ายคำสั่งนี้

ข้อ ๑๕ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ เป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.๑ ท้ายคำสั่งนี้ แล้วจัดเก็บไว้ในสารบบของหน่วยงานที่สังกัดหรือปฏิบัติราชการ

การจัดทำสารบบจัดเก็บเอกสารแบบ ปท.๑ ให้จัดเก็บไว้เป็นเอกสาร เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดตามที่หัวหน้าหน่วยงานกำหนด

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่พนักงานอัยการหรือพนักงานฝ่ายปกครองผู้รับแจ้งดำเนินการตรวจสอบการควบคุมตัวตามที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๑๔ แล้วพบว่าการควบคุมตัวมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิด การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นสังกัดหรือปฏิบัติราชการ หรือพนักงานสอบสวน อำนาจความสะดวกตามที่ได้รับการประสานไปตามหน้าที่และอำนาจ

(๒) กรณีผู้อำนวยการศูนย์รับแจ้งขอให้หน่วยงานตาม (๑) เปิดเผยหรือส่งสำเนาข้อมูลตามแบบ ปท.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการเปิดเผยหรือส่งสำเนาข้อมูลตามแบบ ปท.๑ ตามคำร้องขอ

(๓) กรณีมีการร้องขอให้เปิดเผยข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ หรือในกรณีจำเป็นต้องใช้สิ่งบันทึกภาพและเสียงเป็นพยานหลักฐานประกอบการไต่สวนของศาลตามมาตรา ๒๖ ให้เปิดเผยข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียง หรือจัดส่งสำเนาข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวไปตามหน้าที่และอำนาจ

กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบมิได้สังกัดหรือปฏิบัติราชการในหน่วยงานที่รับมอบตัวให้หัวหน้าหน่วยงานผู้รับมอบตัวอำนวยความสะดวกและประสานขอข้อมูลตาม (๒) และ (๓) จากหัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ

หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ อาจปฏิเสธการเปิดเผยสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ ก็ได้ หากการเปิดเผยดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศละเมิดต่อความเป็นส่วนตัว หรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

ทั้งนี้ ในกรณีที่มิได้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ให้หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ มีหนังสือพร้อมเหตุผลที่ปฏิเสธแจ้งไปยังศูนย์รับแจ้งทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อมูลที่ศูนย์รับแจ้งมีอยู่ต่อไป

หมวด ๓

การยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำทรมาน การกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย

ข้อ ๑๗ เมื่อมีการอ้างต่อพนักงานสอบสวนว่า มีบุคคลถูกกระทำทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้วยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเช่นนั้นทันที หรืออาจส่งเรื่องพร้อมด้วยพยานหลักฐานเพื่อให้พนักงานอัยการท้องถิ่นที่พิจารณาดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๖ ก็ได้

ในกรณีส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการ หากพนักงานอัยการรับเรื่องแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ และขอให้พนักงานสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้พนักงานสอบสวนรีบแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน แล้วส่งให้แก่พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินการโดยด่วน

หมวด ๔

การแจ้งเรื่องการตายตามมาตรา ๒๘

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบมีหนังสือแจ้งเรื่องการถึงแก่ความตายของผู้ถูกควบคุมไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ผ่านอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยพลัน

การแจ้งตามวรรคก่อนให้จัดส่งโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ไปยังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามแบบหนังสือแจ้งเรื่องการตายและไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ท้ายคำสั่งนี้

หมวด ๕

การแจ้งเหตุแห่งคดีตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

ข้อ ๑๙ เมื่อมีผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษให้ดำเนินคดีในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบเพื่อเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวนทันทีที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ในการสอบปากคำผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ ให้สอบถามคำให้การของผู้เสียหายให้ปรากฏชัดแจ้งว่า ได้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษกับพนักงานสอบสวนหน่วยงานอื่นด้วยหรือไม่

การแจ้งเหตุแห่งคดีตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือส่งไปยังศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย สำนักงานอัยการสูงสุด ตามที่อัยการสูงสุดกำหนดท้ายคำสั่งนี้ ดังนี้

(๑) กรณีเหตุเกิดในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๒) กรณีเหตุเกิดนอกกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งไปยังอัยการจังหวัดประจำศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

ข้อ ๒๐ การตั้งข้อหาในสำนวนการสอบสวนและการบันทึกข้อมูลทางคดีลงในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ (CRIMES) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ตั้งข้อหาตามพระราชบัญญัตินี้เป็นข้อหาหลัก ส่วนข้อหาในความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกันเป็นข้อหารอง

(๒) การบันทึกข้อมูลทางคดีลงในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ (CRIMES) ให้บันทึกข้อหาตามบัญชีข้อหาท้ายคำสั่งนี้เป็นข้อมูลหลัก ส่วนข้อหาความผิดอื่นเป็นข้อมูลรอง

ข้อ ๒๑ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามกฎหมาย ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ได้แก่ ผู้บัญชาการ ผู้บังคับการ ผู้กำกับการ และหัวหน้าสถานีตำรวจ มีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล ชี้แจงทำความเข้าใจและกำกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งบูรณาการและประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง โดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก

(ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เอกสารท้ายคำสั่ง

<https://bit.ly/462y11Z>

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว
และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรมีระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ปฏิบัติได้ถูกต้องและมีมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูล
เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ในระเบียบนี้

“การบันทึกภาพและเสียง” หมายความว่า การจัดทำข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงด้วยวิธีการต่อเนื่อง
ด้วยลำดับภาพและเสียง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจัดทำโดยสิ่งบันทึกภาพและเสียงเป็นงานเดี่ยว หรือหลายงานประกอบกัน
โดยมิได้มีการตัดต่อเพิ่มเติมลงในภาพและเสียงที่ได้มีการบันทึกไว้

“สิ่งบันทึกภาพและเสียง” หมายความว่า งานอันประกอบด้วยลำดับภาพและเสียงที่บันทึกลงในวัสดุ
ไม่ว่าจะมีลักษณะใด ๆ อันสามารถที่จะนำมาเล่นซ้ำได้อีก โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการใช้วัสดุนั้น

“เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันซึ่งไม่อาจป้องกัน ทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพ
และเสียงได้

๓๓๐

“ศูนย์รับแจ้ง” หมายความว่า สถานที่หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งพนักงานอัยการ นายอำเภอ หรือผู้อำนวยการสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กำหนดขึ้นสำหรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

“เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามกฎหมายที่หน่วยงานกำหนด

หมวด ๑ การบันทึกภาพและเสียง

ส่วนที่ ๑ การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม

ข้อ ๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท. ๑ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๔ การบันทึกภาพและเสียงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่หน่วยงานจัดหาให้ หรือกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ถูกควบคุมตัว พฤติการณ์ในขณะจับและควบคุมที่เกิดขึ้น และสามารถเปิดสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้ จนกว่าจะมีการจับกุมการบันทึกภาพและเสียงไว้แล้วตามข้อ ๕

(๒) ไม่กระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง

(๓) กรณีไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้อันเกิดจากเหตุสุดวิสัย เมื่อเหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลงแล้วให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบดำเนินการบันทึกภาพและเสียงในทันทีเท่าที่จะสามารถกระทำได้

ส่วนที่ ๒ การเก็บรักษา และการเผยแพร่สิ่งบันทึกภาพและเสียง

ข้อ ๕ การเก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ ให้เป็นไปตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

นพอ. [ลายเซ็น]

ข้อ ๖ ในกรณีที่ศูนย์รับแจ้งตรวจสอบการควบคุมตัวแล้ว ไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้เก็บรักษา สิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ ไว้อย่างน้อยหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันแจ้งการควบคุมตัว เว้นแต่ในกรณีที่ ผู้ถูกจับและควบคุมได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ให้เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้อย่างน้อยสองปี นับแต่วันแจ้งการควบคุมตัว

เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการเก็บรักษา ตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้ต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดหรือขาดอายุความ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐแก้ไข เปลี่ยนแปลง ตัดต่อ คัดลอก เปิดเผย ลบ หรือทำลาย สิ่งบันทึกภาพและเสียง ในรูปแบบประการใด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การคัดลอก การเปิดเผย การเผยแพร่ การส่งต่อ และการส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียง เพื่อการตรวจสอบ การควบคุมตัวตามข้อ ๑๐ การสืบสวนสอบสวน การพิจารณาคดี หรือการดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ การคัดลอก การเปิดเผย การเผยแพร่ การส่งต่อ และการส่งมอบดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

(๒) การส่งต่อและการส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียง เพื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ให้เป็นไปตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

(๓) การลบหรือทำลายสิ่งบันทึกภาพและเสียงเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๖ ให้เป็นไปตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

หมวด ๒

การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

ข้อ ๘ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการจับและควบคุมบุคคลใดตามมาตรา ๒๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมาย และนายอำเภอ ในท้องที่ที่มีการควบคุมตัว สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งพนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมาย และผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ผ่านทางศูนย์รับแจ้งโดยทันทีที่มีข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ สกุล หมายเลขประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขเอกสารอื่นที่ใช้ระบุตัวตน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และอายุโดยประมาณของผู้ถูกจับและควบคุม (หากไม่ทราบให้ระบุว่าไม่ทราบ)

นสอ.

- (๒) วัน เวลา และสถานที่ที่ทำการจับและควบคุม
 - (๓) พฤติการณ์ในการจับและควบคุมบุคคลดังกล่าวโดยย่อ
 - (๔) สถานที่ที่จะนำตัวบุคคลดังกล่าวไปควบคุมไว้
 - (๕) ภาพถ่ายผู้ถูกจับและควบคุมตาม (๑)
 - (๖) ชื่อ สกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบที่ทำการจับและควบคุมตามมาตรา ๒๒ (รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้)
 - (๗) เหตุสุดวิสัยในกรณีที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ในขณะจับและควบคุม (ถ้ามี)
- ศูนย์รับแจ้งต้องดำเนินการให้ปรากฏซึ่งหลักฐานแห่งการรับแจ้งและส่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งภายใน ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๙ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ ตามแบบ ปท. ๑ ทำระยะเบี่ยงนี้ และเก็บรักษาเป็นหลักฐานไว้ที่หน่วยงาน โดยจะเก็บรักษาไว้เป็นเอกสาร เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

ข้อ ๑๐ เมื่อศูนย์รับแจ้งดำเนินการรับแจ้งตามข้อ ๘ แล้ว ให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้รับแจ้งตรวจสอบการควบคุมตัวตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดและกรมการปกครองกำหนด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

กรณีที่ผู้รับแจ้งพบว่าการควบคุมตัวมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้ผู้รับแจ้งดำเนินการตรวจสอบ การควบคุมตัวตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดต่อประสานไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด ผู้ถูกควบคุมตัว หรือบุคคลอื่นใด ในกรณีจำเป็น ศูนย์รับแจ้งอาจประสานแพทย์ให้ไปตรวจผู้ถูกควบคุมตัว เพื่อวิเคราะห์สภาพร่างกาย หรือจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว รวมทั้งเสื้อผ้าของผู้ถูกควบคุมตัว เพื่อตรวจสอบเหตุอันควรสงสัยนั้น

(๒) ในกรณีจำเป็น ผู้อำนวยการศูนย์รับแจ้ง จะขอให้หน่วยงานตาม (๑) เปิดเผยหรือส่งสำเนาข้อมูลตามข้อ ๙ หรือบันทึกการจับกุมมายังศูนย์รับแจ้งด้วยก็ได้

(๓) ขอให้หน่วยงานตาม (๑) เปิดเผยข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ และในกรณีจำเป็นต้องใช้ สิ่งบันทึกภาพและเสียงเป็นพยานหลักฐานประกอบการไต่สวนของศาลตามมาตรา ๒๖ จะขอให้ส่งสำเนาสิ่งบันทึกภาพ และเสียงดังกล่าวด้วยก็ได้

หน่วยงานตาม (๑) อาจปฏิเสธการเปิดเผยสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ หากการเปิดเผยดังกล่าว อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

นาย [Signature]

ทั้งนี้ ในกรณีที่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ให้ศูนย์รับแจ้งพิจารณาเพื่อดำเนินการตามข้อมูลที่มีอยู่ต่อไป
(๔) ดำเนินการตามมาตรา ๒๖

ให้ศูนย์รับแจ้งดำเนินการแจ้งผลการตรวจสอบการควบคุมตัวตามวรรคสองให้หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้รับผิดชอบทราบผลการตรวจสอบการควบคุมตัว

ข้อ ๑๑ บุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๖ อาจส่งเรื่องให้พนักงานอัยการท้องที่พร้อมด้วย
พยานหลักฐานเพื่อให้พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๖ ก็ได้

เมื่อได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด กรมการปกครอง กรมสอบสวนคดีพิเศษ
และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ บูรณาการและประสานงานร่วมกันเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พันตำรวจเอก

(ทวิ สอดส่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมาน

และการกระทำที่บุคคลสูญหาย

แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อาเจิญ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑ ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ชื่อ.....นามสกุล..... เลขบัตรประชาชน..... หนังสือเดินทาง..... หมายเลขเอกสารอื่นที่ใช้ระบุตัวตน..... ที่อยู่..... เบอร์โทรศัพท์..... ตำหนิรูปพรรณที่เห็นเด่นชัด(สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า) รูปถ่ายของผู้ถูกควบคุม(ปรากฏตามที่แนบท้ายบันทึก)	๓ คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น ☐ ความผิดซึ่งหน้าฐาน..... ☐ ตามหมายจับเลขที่ ศาลผู้ออกหมาย..... ☐ ตามคำสั่ง..... เหตุแห่งการออกคำสั่ง..... ☐ กรณีอื่น ๆ ที่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจ.....
๒ ข้อมูลเกี่ยวกับวัน/เวลา/สถานที่ควบคุมตัว และ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว วันที่ถูกควบคุมตัว.....เวลา..... สถานที่ที่ถูกควบคุมตัว..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์..... สถานที่ปลายทางที่รับตัว (กรณีที่มีการย้ายสถานที่) ชื่อสถานที่ปลายทาง..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายตัว ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์.....	๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง..... ๕ วัน/เวลา/สถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว/หรือส่งมอบตัว วันที่.....เวลา..... สถานที่ปล่อยตัว/หรือมอบตัว..... ผู้มารับตัว/รับมอบตัว(มี/ไม่มี) ชื่อ.....นามสกุล..... เบอร์โทรศัพท์.....
๗ ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนด	๖ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของ ผู้ถูกควบคุมตัว (สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า) ก่อนถูกควบคุมตัว ก่อนการปล่อยตัวหรือส่งตัวให้พนักงานสอบสวน ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุมตัว สาเหตุแห่งการตาย(เท่าที่ทราบเบื้องต้น)..... สถานที่เก็บศพ.....

ลงชื่อ
(.....)
ตำแหน่ง/ผู้ทำบันทึกควบคุมตัว

ลงชื่อ
(.....)
ผู้ถูกควบคุมตัว

ลงชื่อ
(.....)
พยาน(ถ้ามี)

บันทึกแนบท้ายเพิ่มเติม

๘. เหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่งได้

๙. บันทึกอื่น ๆ เพิ่มเติม (ถ้ามี)

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง/ผู้ทำบันทึกควบคุมตัว

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ถูกควบคุมตัว

ลงชื่อ

(.....)

พยาน(ถ้ามี)

- ***หมายเหตุ :
๑. ในกรณีข้อมูลตามรายการ ๑ - ๗ มีจำนวนมากให้ทำเป็นบันทึกแนบท้ายเพิ่มเติมในข้อ ๙
 ๒. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งทำการจับและควบคุม ส่งตัวผู้ถูกควบคุมตัวให้กับผู้รับมอบตัว พร้อมสำเนาปท. ๑ และเอกสารประกอบ (ถ้ามี) สำหรับบันทึกฉบับจริงให้เก็บรักษาเป็นหลักฐานตามที่แต่ละหน่วยงานกำหนด
 ๓. ให้ผู้รับมอบตัวจัดทำ ปท.๑ ในส่วนของตน โดยมีสำเนา ปท. ๑ ของผู้ควบคุมตัวคนก่อนเป็นเอกสารแนบท้าย
 ๔. ภาพถ่ายของผู้ถูกควบคุมตัวตามข้อ ๑ ให้ทำเป็นเอกสารภาพถ่ายแนบท้าย ปท. ๑ อย่างน้อย ต้องเห็นเนื้อตัวร่างกายตามสภาพภายนอกขณะถูกควบคุมตัวหรือขณะรับมอบตัว โดยไม่ต้องถอดเสื้อผ้า

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปราม

การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้
บุคคลสูญหาย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกัน ปราบปราม และเยียวยาผู้เสียหาย
จากการกระทำในลักษณะดังกล่าว ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญนุญ พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจจากการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้นุญนุญ หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้นุญนุญ และให้หมายความรวมถึงสามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภรรยา ซึ่งมีได้จดทะเบียนสมรส ผู้อุปการะและผู้อยู่ในอุปการะของผู้ถูกระทำให้นุญนุญ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐหรือได้รับมอบอำนาจ หรือได้รับการแต่งตั้ง อนุญาต สนับสนุน หรือยอมรับโดยตรงหรือโดยปริยาย จากผู้มีอำนาจรัฐให้ดำเนินการตามกฎหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญนุญ

“ควบคุมตัว” หมายความว่า การจับ คุมตัว ชัง กักตัว กักขัง หรือกระทำได้ด้วยประการอื่นใดในทำนองเดียวกันอันเป็นการจำกัดเสรีภาพในร่างกายของบุคคล

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำได้ด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกระทำหรือบุคคลที่สาม

(๒) ลงโทษผู้ถูกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม

(๓) ช่มชู้หรือชู้เชิญผู้ถูกระงับหรือบุคคลที่สาม

(๔) เลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใด

ผู้ขึ้นกระทำความผิดฐานกระทำความ

มาตรา ๖ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐลงโทษหรือกระทำความด้วยประการใดที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถูกลดทอนคุณค่าหรือละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน ความเป็นมนุษย์ หรือเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานแก่ร่างกายหรือจิตใจที่มีใช้การกระทำความผิดตามมาตรา ๕ ผู้ขึ้นกระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงอันตรายอันเป็นผลปกติหรือสืบเนื่องจากการลงโทษทั้งปวง ที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๗ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคุมตัว หรือลักพาบุคคลใด โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าว หรือปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวของบุคคลนั้นซึ่งส่งผลให้ บุคคลนั้นไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ผู้ขึ้นกระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นความผิดต่อเนื่องจนกว่าจะทราบชะตากรรม ของบุคคลนั้น

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำความตามมาตรา ๕ ความผิดฐานกระทำการ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ หรือความผิดฐานกระทำ ให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ นอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำความในมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๙ การกระทำความผิดฐานกระทำความตามมาตรา ๕ และการกระทำความผิด ฐานกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ มิให้ถือว่าเป็นความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และความผิดทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ ในเรื่องทางอาญา

มาตรา ๑๐ ในคดีความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ ให้ดำเนินการ สืบสวนจนกว่าจะพบบุคคลซึ่งถูกระทำให้สูญหายหรือปรากฏหลักฐานอันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้น ถึงแก่ความตายและทราบรายละเอียดของการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

มาตรา ๑๑ ในคดีความผิดฐานกระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ ซึ่งผู้เสียหายไม่อยู่ในฐานะที่จะร้องทุกข์หรือกล่าวโทษด้วยตนเองได้ หรือความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ ให้สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรส ผู้อุปการะ และผู้อยู่ในอุปการะของผู้ถูกกระทำความผิด ผู้ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือผู้ถูกกระทำให้สูญหายตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

มาตรา ๑๒ พฤติการณ์พิเศษใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาวะสงครามหรือภัยคุกคามที่จะเกิดสงคราม ความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ หรือสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะอื่นใด ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขับไล่ ส่งกลับ หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้น จะไปตกอยู่ในอันตรายที่จะถูกกระทำความผิด ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย

หมวด ๒

คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ นายกสทนายความ และประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
- (๔) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนหกคน ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านสิทธิมนุษยชน จำนวนสองคน ด้านกฎหมาย และด้านนิติวิทยาศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน

(ข) แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์จำนวนหนึ่งคน และแพทย์ทางจิตเวชศาสตร์จำนวนหนึ่งคน
ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๕ กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง
- (๕) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พ้นการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัย
- (๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก รวมทั้งคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแต่ให้รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

มาตรา ๑๖ กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๔) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติดีเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการอื่นที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย

(๓) กำหนดนโยบายและมาตรการฟื้นฟูและเยียวยาผู้เสียหายด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้เสียหาย อย่างครอบคลุม โดยคำนึงถึงการทำให้กลับสู่สภาพเดิมเท่าที่จะเป็นไปได้

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือและเยียวยาผู้เสียหายด้านการเงินและจิตใจ รวมถึงการฟื้นฟูระยะยาวทางการแพทย์ให้แก่ผู้เสียหาย โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๕) กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำและการปกปิดการควบคุมตัวบุคคล รวมทั้งมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งข้อมูลการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหายตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งรับและติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียน

(๗) พิจารณารายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำที่บุคคลสูญหาย และรายงานผลการดำเนินการประจำปี เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๘) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๙) วางระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๑๐) วางระเบียบอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๑ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการสืบหา ติดตาม และช่วยเหลือผู้เสียหาย

(๒) สนับสนุนให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม ในการป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำที่บุคคลสูญหาย

(๓) ศึกษา วิจัย และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทรมาน การกระทำให้บุคคลสูญหาย ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย รวมทั้งให้ความรู้และฝึกอบรมแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) รวบรวมข้อมูล สถิติคดี และจัดทำรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการทรมาน การกระทำให้บุคคลสูญหาย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งแนวทางการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓

การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๒๒ ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุขึ้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการควบคุมตัว

การควบคุมตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที สำหรับในกรุงเทพมหานครให้แจ้งพนักงานอัยการและผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หากผู้รับแจ้งเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำให้โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้ผู้รับแจ้งดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ต่อไป

มาตรา ๒๓ ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวโดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล หรือตำหนิรูปพรรณ

(๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าว จะต้องระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัวผู้ถูกควบคุมตัว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายนั้น

(๓) คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว

(๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว ก่อนถูกควบคุมตัว และก่อนการปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุมตัว จะต้องระบุถึงสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ

(๗) ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ญาติ ผู้แทนหรือทนายความ หรือคณะกรรมการคณະอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ผู้ร้องขอมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่ตนเองมีภูมิลำเนา ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่เชื่อว่าการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือพบเห็นผู้ถูกกระทำให้สูญหาย ครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้

ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ ให้แก่ผู้ร้องขอได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล ผู้ร้องขออาจอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ คำสั่งศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบหรือศาลอาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ หากผู้นั้นอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้อยู่ในอำนาจศาล และการเปิดเผยดังกล่าวอาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

มาตรา ๒๖ เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดถูกกระทำทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย บุคคลดังต่อไปนี้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเช่นนั้นทันที

(๑) ผู้เสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๒๔

(๒) พนักงานอัยการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หรือนายอำเภอ ตามมาตรา ๒๒ หรือพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หรือนายอำเภอ

(๔) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

(๕) คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

(๖) บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลได้สวนฝ่ายเดียวโดยพลัน โดยให้ศาลมีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดประกอบการไต่สวนหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำตัวผู้ถูกควบคุมตัวมาศาลด้วยก็ได้

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการยุติการกระทำที่อ้างตามมาตรา ๒๖ และเยียวยาความเสียหายเบื้องต้น ศาลอาจมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ยุติการทรมาน หรือการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๒) ให้เปลี่ยนสถานที่ควบคุมตัว

(๓) ให้ผู้ถูกควบคุมตัวได้พบญาติ ทนายความ หรือบุคคลอื่นซึ่งไว้วางใจเป็นการส่วนตัว

(๔) ให้มีการรักษาพยาบาล และการประเมินโดยแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ และแพทย์ทางจิตเวชศาสตร์ที่รับรองโดยแพทยสภา รวมทั้งให้มีการจัดทำบันทึกทางการแพทย์ ตลอดจนการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ

(๕) ให้เปิดเผยเอกสารบันทึกหรือข้อมูลอื่นใด

(๖) กำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการยุติการทรมานการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายหรือเยียวยาความเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้เสียหาย

กรณีที่ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุจำเป็นในการควบคุมตัวต่อไป ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัวไปทันที

คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งคณะกรรมการทราบเพื่อให้มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทรมานในระหว่างควบคุมตัวโดยพลัน

มาตรา ๒๙ ผู้ใดพบเห็นหรือทราบการทรمان การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ
ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง
พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ชักช้า
ผู้แจ้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย
แม้ภายหลังปรากฏว่าไม่มีการกระทำความผิดตามที่แจ้ง

หมวด ๔
การดำเนินคดี

มาตรา ๓๐ อายุความสำหรับความผิดตามมาตรา ๗ มิให้เริ่มนับจนกว่าจะทราบชะตากรรม
ของผู้ถูกกระทำให้สูญหาย

มาตรา ๓๑ ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นนอกจากพนักงานสอบสวนตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ให้พนักงานฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่ พนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่ง
ตั้งแต่ปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปในสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พนักงานสอบสวน
คดีพิเศษ และพนักงานอัยการ เป็นพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนและรับผิดชอบตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และดำเนินคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษทำการสอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้คดีใด
ให้คดีนั้นเป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

กรณีการสอบสวนโดยหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่พนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
แจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ เพื่อเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวนทันที

ในกรณีไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนท้องที่ใดหรือหน่วยงานใด เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
ให้อัยการสูงสุดหรือผู้ทำการแทนเป็นผู้ชี้ขาด

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินคดีต่อไป
ตามพระราชบัญญัตินี้ และแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ

มาตรา ๓๒ ให้หน่วยงานที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
รายงานให้ผู้เสียหายทราบถึงผลความคืบหน้าของคดีอย่างต่อเนื่องและให้คณะกรรมการ

คณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจติดตามผลความคืบหน้าของคดีและดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัย ชดเชยเยียวยา และฟื้นฟูความเสียหายทางร่างกายและจิตใจ ให้คำปรึกษาแนะนำด้านกฎหมาย และสนับสนุนช่วยเหลือด้านการดำเนินคดี โดยการมีส่วนร่วมจากผู้เสียหาย

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เสียหาย ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้เสียหายมีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนผู้เสียหายด้วย

มาตรา ๓๔ ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รวมถึงคดีซึ่งผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะกระทำความผิดด้วย

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๕ ผู้กระทำความผิดฐานกระทำทรมานตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงสามสิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๓๖ ผู้กระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้กระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงสามสิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๓๘ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี หญิงมีครรภ์ ผู้พิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้เพราะอายุหรือความป่วยเจ็บ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นกึ่งหนึ่ง

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๗ เป็นการกระทำแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๙ ผู้ใดสมคบเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าได้มีการกระทำความผิดเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ศาลจะลงโทษผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดเพียงใดก็ได้

มาตรา ๔๐ ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๔๑ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ วรรคสอง มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ช่วยให้มีการค้นพบผู้ถูกระงับให้สูญหายก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา โดยผู้นั้นมิได้รับอันตรายสาหัสหรือตกอยู่ในภาวะอันใกล้จะเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดี ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดเพียงใดก็ได้

มาตรา ๔๒ ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบว่าได้บังคับบัญชาซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของตนจะกระทำหรือได้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานกระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๓ ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การกระทำให้บุคคลสูญหายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ไม่อาจกระทำ
ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ ดังนั้น เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้ง
การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย สมควรกำหนดฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม
และมาตรการเยียวยาผู้เสียหาย ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน
และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่าง
ประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

พ.ศ. ๒๕๔๗

โดยที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดู โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย

เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยในการให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า สิ่งที่สามารถให้ความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการให้ความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ ที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

“กองบัญชาการ” หมายความว่า รวมถึง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบกองบัญชาการด้วย

“กองบังคับการ” หมายความว่า รวมถึง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบกองบังคับการด้วย

ข้อ ๕ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ

หมวด ๑

คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๖ ให้กองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ต้องจัดให้มี “คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของหน่วย” ประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ตามที่เห็นสมควร มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นความลับของทางราชการ

(๒) พิจารณาวินิจฉัยประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่ควรจัดเก็บไว้ หรือส่งไปยังหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

(๓) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการเรื่องใดๆ

ข้อ ๗ การประชุมของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของหน่วยต้องมี กรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณี ที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียง เท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๘ ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการ และคณะทำงานที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของหน่วยแต่งตั้งโดยอนุโลม

ข้อ ๙ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของหน่วยให้เป็น ที่สุด

หมวด ๒

การจัดระบบข้อมูลข่าวสารของหน่วย

ข้อ ๑๐ ให้กองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วย

(๒) จัดให้มีพัสดุวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นภายในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วย

(๓) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วย

(๔) จัดให้มีบัญชีแสดงรายการข้อมูลข่าวสารหรือกรณีข้อมูลข่าวสาร ที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารของหน่วยได้เอง

(๕) จัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑๑ ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก

(๖) จัดให้มีระเบียบในการขอใช้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วย

ข้อ ๑๑ ให้กองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จัดข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแล และอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้ง และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

(๓) แผนงาน/โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึง สิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญา ร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นโครงการขนาดใหญ่หรือ ขนาดเล็ก

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือ โดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือ ข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่น ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด ได้แก่

(๘.๑) ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานที่ หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว โดยกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศประกวดราคาหรือสอบราคานี้

(๘.๒) ผลการพิจารณาจัดซื้อ จัดจ้าง ของหน่วยงาน โดยให้จัดทำ สรุปผลการพิจารณาจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นรายเดือนให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อ จัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อหรือจ้าง รายชื่อผู้เสนอราคาและราคาที่เสนอ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและราคา และเหตุผลที่คัดเลือกผู้เสนอราคารายนั้น

ข้อ ๑๒ ให้กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการ
ตำรวจแห่งชาติส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑๑ ให้สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ
เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลนั้นไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้อีกทางหนึ่ง

หมวด ๓

การขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยและการอนุญาต

ข้อ ๑๓ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ข้าราชการ พนักงาน
หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือบุคคล ที่ประสงค์จะเข้าตรวจดู ศึกษา หรือขอ
สำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ทำหนังสือหรือคำขอ
เป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งแสดงเหตุผลและความจำเป็นยื่นต่อผู้มีอำนาจ
อนุญาต

สำหรับกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน อาจขอโดยวาจาหรือทางโทรสารก็ได้
โดยให้แจ้งชื่อ ตำแหน่ง และที่อยู่ของผู้ขอด้วย

การมีคำสั่งเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๑๕
แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นการทั่วไปหรือ
เฉพาะแก่บุคคลใด ให้เป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือ
ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่พันตำรวจตรีขึ้นไป แต่ใน

กรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการใดจะเปิดเผยได้หรือไม่ ให้นำ

เสนอเรื่องพร้อมความเห็นไปยังคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของหน่วยเพื่อ

วินิจฉัยต่อไป

ข้อ ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการใดที่มีกฎหมาย ระเบียบอื่น หรือมติ คณะรัฐมนตรีกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารนั้นไว้เป็นการเฉพาะ การขอ ข้อมูลข่าวสารของราชการ และการอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนี้ด้วย

หมวด ๔

การบริการข้อมูลข่าวสารของหน่วย

ข้อ ๑๕ ให้กองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รวบรวม จัดเตรียมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและอยู่ใน ความรับผิดชอบ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้าตลอดจนเผยแพร่ ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

การบริการข้อมูลข่าวสารนอกจากที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นำ คำแนะนำหรือความเห็นของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสารของหน่วยมาประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๑๖ ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ ให้ถือปฏิบัติตามข้อ ๑๕ โดยอนุโลมเว้นแต่เป็นเรื่องลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของราชการ หรือเป็นเรื่องที่ไม่ต้องเปิดเผย ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือที่ผู้มีอำนาจอนุญาตตามข้อ ๑๓ เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ต้องเปิดเผย

ข้อ ๑๗ ในการให้ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ให้กองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะกำหนดระเบียบปฏิบัติ เพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยนอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร

ข้อ ๑๘ การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

รายได้จากการเรียกค่าธรรมเนียมดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามระเบียบของราชการ

หมวด ๕

สถานที่บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วย

ข้อ ๑๙ ให้กองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการและกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลและอยู่ในความ

รับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และจัดสถานที่บริการ
ข้อมูลข่าวสารให้สามารถให้บริการได้โดยมีความสะดวกตามสมควรตามกำลังบุคลากร
และงบประมาณที่มีอยู่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

พลตำรวจเอก สุรยุทธ์ ชาญชัย

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รักษาการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติ

การใกล้ชิดข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติ

การใกล้ชิดข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ISBN

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวน ๔,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ตำรวจ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

จัดทำโดย พลตำรวจโท ชนะชัย สัมประเสริฐ | เรียบเรียงโดย ร้อยตำรวจโทหญิง จารุวรรณ บำรุงรักษ์

คำปรารภ

พระราชบัญญัติการใกล้ชิดข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายกลางที่ใช้สำหรับการใกล้ชิดข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนัก และข้อพิพาททางอาญาบางประเภท โดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนต่างก็รู้จักการใกล้ชิดคดีอาญามาก่อนที่กฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ ซึ่งหากเป็นคดีความผิดอันยอมความได้ ก็ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของคู่กรณีที่จะยอมความตามกฎหมาย แต่หากเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน การใกล้ชิดโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ย่อมเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องทั้งทางปกครองทางแพ่ง หรือ ทางอาญา

ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นหลักประกันที่ให้อำนาจพนักงานสอบสวนดำเนินการใกล้ชิดข้อพิพาททางอาญาโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงควรที่จะมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายฉบับนี้ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้จัดทำหนังสือนี้เผยแพร่ให้กับพนักงานสอบสวน หรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

ด้วยความปรารถนาดีจาก

พลตำรวจเอก

(สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำปรารภ

ด้วยพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ในความผิดอันยอมความได้ ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษ อย่างสูงไม่เกินสามปีตามที่กำหนดไว้ในท้ายพระราชบัญญัติ

ในการนี้ กระบวนการจะเริ่มต้นได้ก็ด้วยความประสงค์ของ คู่กรณีเป็นสำคัญ ซึ่งพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้มีบทบาทอย่างมากในการ เริ่มต้นกระบวนการดังกล่าว ดังนั้น หากพนักงานสอบสวนหลีกเลี่ยง หรือละเลย ไม่พึงดำเนินการตามแนวทางซึ่งกฎหมายได้บัญญัติ ไว้แล้วอาจเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้

หนังสือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของ พนักงานสอบสวนในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยได้อธิบายข้อกฎหมาย และขั้นตอนการดำเนินการ พอสังเขปพร้อมแบบฟอร์มเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

พลตำรวจเอก

(สุทิน ทรัพย์พ่วง)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำนำ

หนังสือนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้พนักงานสอบสวนและผู้ไกล่เกลี่ย ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นสอบสวนว่าด้วย หมวด ๓ และหมวด ๔ ตามพระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้เพื่อให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็นไปโดยถูกต้องตามกระบวนการตามกฎหมาย ผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ จึงได้จัดทำเนื้อหาในลักษณะเป็นการตั้งหัวข้อเรื่อง และข้อสังเกตไว้ใน หมายเหตุ โดยนำหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาทำการสรุปเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ เพื่อผู้อ่าน จะได้จับประเด็นเรื่องในมาตรานั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ หวังว่า หนังสือเล่มนี้ จะได้เป็น ประโยชน์ต่อพนักงานสอบสวนและผู้ไกล่เกลี่ยตามสมควร

พลตำรวจโท

(ชนะชัย ลิ่มประเสริฐ)

ผู้เขียน

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ หลักทั่วไปว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑	เหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
ข้อ ๒	การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้	๒
ข้อ ๓	คดีอาญาที่มีให้นำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับ	๔
ข้อ ๔	คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและผู้ไกล่เกลี่ย	๖
ข้อ ๕	คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๘
ข้อ ๖	ลักษณะต้องห้ามของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๙
ข้อ ๗	หน้าที่และอำนาจของผู้ไกล่เกลี่ย	๑๓
ข้อ ๘	จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย	๑๔
ข้อ ๙	หน้าที่ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตน	๑๗
ข้อ ๑๐	การถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ย	๒๓
ข้อ ๑๑	ข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย	๒๗
ข้อ ๑๒	การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย	๓๑
ข้อ ๑๓	ลักษณะต้องห้ามในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	๓๓

ส่วนที่ ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑๔	คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๔๐
ข้อ ๑๕	ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ไกล่เกลี่ยได้	๔๑
ข้อ ๑๖	หน้าที่และอำนาจในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๔๗
ข้อ ๑๗	การดำเนินการเมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเสร็จสิ้นลง	๔๘
ข้อ ๑๘	ผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๔๙
ข้อ ๑๙	กรณีที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล	๕๓
ข้อ ๒๐	การดำเนินการเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๕๔

ส่วนที่ ๓ การไต่ถามข้อพิพาททางอาญา
ในชั้นการสอบสวน

ข้อ ๒๑	คำนิยามของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๕๙
ข้อ ๒๒	ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ไต่ถามข้อพิพาทได้ในชั้นการสอบสวน	๖๑
ข้อ ๒๓	เงื่อนไขในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา สำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	๖๗
ข้อ ๒๔	การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๖๙
ข้อ ๒๕	การหยุดนับอายุความในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๒
ข้อ ๒๖	การผิดฟ้อง ผากัง และปล่อยชั่วคราวในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๔
ข้อ ๒๗	บุคคลที่เป็นผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้	๗๕
ข้อ ๒๘	การประชุมการเลือกและแต่งตั้งผู้ไต่ถาม	๗๗
ข้อ ๒๙	อำนาจของพนักงานสอบสวนในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๙

ข้อ ๓๐	ขั้นตอนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๐
ข้อ ๓๑	สิทธิและข้อห้ามของคู่กรณีในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๖
ข้อ ๓๒	การดำเนินการเมื่อการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนสิ้นสุดลง	๘๗
ข้อ ๓๓	การยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๙
ข้อ ๓๔	การดำเนินการเมื่อมีการยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๑
ข้อ ๓๕	การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาความผิดกรณีเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท	๙๓
ข้อ ๓๖	หน้าที่ของคู่กรณีและพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับบันทึกข้อตกลงการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๔
ข้อ ๓๗	สำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๗
ข้อ ๓๘	ผลของคำสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการ	๙๙

ส่วนที่ ๕ แบบฟอร์มเอกสาร

๑	บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๑๐๔
๒	แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๐๕
๓	แบบหนังสือขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๐๗
๔	หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	๑๐๘
๕	แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย	๑๐๙
๖	หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๑๑๐
๗	แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๑
๘	หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	๑๑๒
๙	หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)	๑๑๓
๑๐	บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๔
๑๑	บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๖
๑๒	แบบหนังสือขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป	๑๑๗
๑๓	แบบหนังสือขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ	๑๑๘

๑๔	หนังสือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ	๑๑๙
๑๕	แบบสมุดคุมสารบันทึกการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๒๐
๑๖	แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๒๐

ส่วนที่ ๕ แบบฟอร์มเอกสาร และแผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและในชั้นการสอบสวน

●	แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและในชั้นการสอบสวน	๑๒๑
●	กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง	๑๒๒
●	แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๓	๑๒๓
●	แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน หมวด ๔	๑๒๔
●	บรรณานุกรม	๑๒๕
●	คณะทำงาน	๑๒๖

ส่วนที่ ๑

หลักทั่วไปว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑

เหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมีระบบและมาตรฐานเดียวกัน

เพื่อให้มีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ไกล่เกลี่ยและการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพผู้ไกล่เกลี่ยและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธี

มาตรา ๒

ข้อ ๒

การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้

การบังคับใช้ตามมาตรา ๒ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เมื่อบัญญัติให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๒ บทบัญญัติแห่งหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จึงมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ การนับระยะเวลาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมิได้นับวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรกแห่งระยเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่เริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๙๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หมายเหตุ

เกี่ยวกับการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ กรณีกำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้น มีการตีความออกเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ เพราะไม่ใช่เรื่องการคำนวณระยะเวลาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น หากกฎหมายบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรกตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๖๓/๒๕๒๕ และเรื่องเสร็จที่ ๒๙๐/๒๕๔๓

แนวทางที่ ๒ คำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การคำนวณนับวันใช้บังคับต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระยเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้นตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ และ ๒๐๘๖/๒๕๕๓

ข้อ ๓

คดีอาญาที่มีให้นำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับ

“พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว”

หมายเหตุ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงมีผลใช้บังคับในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๑) คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด
- (๒) คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้ออมนำตามมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง
- (๓) คดีครอบครัว
- (๔) คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ
- (๕) คดีอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีคดีอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เช่น คดีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

พระราชบัญญัติว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๐ วางหลักไว้ว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งอาญาหรือมีคำสั่งในคดีดังต่อไปนี้

ข้อ ๔

คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และผู้ไกล่เกลี่ย

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกัน ระวังข้อพิพาททางแพ่งและอาญา โดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี”

“ผู้ไกล่เกลี่ย หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท”

บุคคลธรรมดาเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ได้ ๒ กรณี กล่าวคือ

๑. บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและยื่นคำขอต่อนายทะเบียน
๒. บุคคลที่นายทะเบียนสรรหามาจากผู้ที่มีความเหมาะสมและยินยอมที่จะให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

หมายเหตุ บุคคลซึ่งจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยคงหมายถึงเฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่อาจหมายความรวมถึงนิติบุคคลด้วยเหตุที่ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น

มาตรา ๑๐ก

ข้อ ๕

คุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียน เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

๑. ต้องผ่านการฝึกอบรมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง
๒. เป็นผู้มิประสบกรณีในด้านต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น เคยเป็นผู้ไกล่เกลี่ยมาแล้ว

ข้อ ๖

ลักษณะต้องห้ามของผู้ขอขึ้นทะเบียน
เป็นปู่เฒ่า

๑

เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้
จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่เกิด
กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณี “เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก” นั้น ประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา และคณะกรรมการ
กฤษฎีกาได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้ ดังต่อไปนี้

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๔๒

“ได้รับโทษจำคุก” หมายถึง จะต้องเป็นกรณีที่ถูกลงโทษ
คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกจริง โดยไม่มีเงื่อนไข ดังนั้น
การถูกลงโทษพิพากษาให้จำคุก แต่โทษจำคุกให้รอ หรือรอ
การกำหนดโทษ จึงมีใช้กรณีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
แต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐๘/๒๕๐๙

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๘ คำว่า “และศาลพิพากษา
ให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น” หมายความว่า จำเลย
ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกโดยแท้จริง คดีนี้ ศาลวางโทษ
จำคุก ๓ เดือน แต่ได้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นให้ส่งตัวไปฝึก
อบรมยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ไม่เรียกว่าให้
ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น โจทก์จะขอให้ศาลกำหนด
โทษที่รอไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้มีอาจทำได้

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา
ที่ ๗๘/๒๕๔๐ เรื่อง การตีความใน
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “การไล่ออก” นั้น จะ
กระทำได้อีกเมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดกระทำความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง ดังระบุไว้ดังต่อไปนี้

(ข) ทำความผิดถึงต้องรับอาญาจำคุกโดย
คำพิพากษาต้องโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะ
ฐานลหุโทษ หรือความผิดอื่นได้กระทำโดยประมาท

สำหรับมาตรา ๖๑ (ข) ความว่า “ต้องรับอาญา
จำคุก” แสดงให้เห็นชัดเจนแล้วว่า ผู้ที่ได้รับอาญาจำคุกนั้น
ต้องถูกจำคุกตามคำพิพากษาให้จำคุกโดยแท้จริง ดังนั้น
ถ้าปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนผู้ใดต้องคำพิพากษาให้รับ
อาญาจำคุก แต่โดยผลแห่งคำพิพากษานั้นเอง ผู้คนนั้นไม่
ต้องถูกจำคุกเพราะได้รับการลดอาญาไว้ตามกฎหมาย
ลักษณะอาญา มาตรา ๔๑ กิติ หรือให้ยกอาญาจำคุกเสีย
ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๔๐ กิติ กรณีที่ไม่ต้อง
ด้วยมาตรา ๖๑ (ข) ที่กล่าวข้างต้น การที่จะใส่ผู้คนนั้นออก
จากราชการโดยอาศัยอำนาจตามข้อ (ข) นี้ จึงมีอาจทำได้

๒

เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคน วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ในกรณีเป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ และ
คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ มีลักษณะดังนี้

คนไร้ความสามารถ หมายความว่า บุคคลวิกลจริต
ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ กล่าวคือ เป็นบุคคล
ที่หย่อนความสามารถเพราะเป็นคนวิกลจริต โดยอาการ
วิกลจริตนี้ต้องเป็นถึงขนาดที่ไม่สามารถจัดกิจการงานของ
ตนเองได้เลยและการดังกล่าวต้องเป็นอยู่เป็นประจำ
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๖๖/๒๕๓๗)

คนเสมือนไร้ความสามารถ หมายความว่า บุคคลที่
ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ เพราะกายพิการ หรือ
จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ เพราะความประทุษร้ายสุรา
เสเพลเป็นอาชญา เพราะเป็นคนติดสุราเมา และบุคคลนั้น
ถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ (คำพิพากษา
ฎีกาที่ ๙๑๒/๒๕๒๐)

คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
หมายความว่า บุคคลที่มีจิตไม่ปกติหรือสมองพิการและไม่มี
ความรู้สึกผิดชอบอย่างบุคคลธรรมดาแล้ว หรือบุคคลที่มีจิต
ไม่ปกติแต่ไม่ถึงกับวิกลจริต ยังมีความรู้สึกผิดชอบอยู่บ้าง
แต่ความรู้สึกผิดชอบอาจเลอะเลือนไปบางครั้งบางคราว
เป็นบุคคลที่ศาลยังไม่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
หรือเสมือนไร้ความสามารถ ดังนั้น จึงต้องมีลักษณะทาง
กายภาพและคำวินิจฉัยของแพทย์ประกอบ (คำพิพากษา
ฎีกาที่ ๗๔/๒๕๒๗)

๓

เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตาม พระราชบัญญัตินี้และยังไม่พ้น ๕ ปีนับถึงวันยื่นคำขอ รับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

กรณีตามมาตรา ๑๐ ข. (๓) มีอาจขอใบอนุญาตได้

กรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเคยถูกเพิกถอน
ใบอนุญาตการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยของหน่วยงานอื่น ซึ่งการ
เพิกถอนดังกล่าวยังไม่พ้นห้าปี นับแต่วันยื่นคำขอรับ
หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยน่าจะ
ถือว่าเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐ ข. (๓)

กรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยมากกว่า
หนึ่งหน่วยงาน หากภายหลังบุคคลนั้นถูกเพิกถอนการ
เป็นผู้ไกล่เกลี่ยของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
ในส่วนนี้ การเป็นผู้ไกล่เกลี่ยของอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งยัง
ไม่ครบกำหนดอายุการขึ้นทะเบียน น่าจะถือว่าเข้าลักษณะ
ต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐ ข. (๓)

ข้อ ๗

หน้าที่และอำนาจของผู้ไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

กำหนดแนวทางและ
จัดให้มีการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท

ช่วยเหลือ อำนวย
ความสะดวกและ
เสนอแนะคู่กรณีใน
การหาแนวทางยุติ
ข้อพิพาท

ดำเนินการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทด้วยความ
เป็นกลาง

จัดทำข้อตกลงระงับ
ข้อพิพาทตามผลขอ
การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท

ข้อ ๘

จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อีสุระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไม่อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นส่วนหน้าให้หน่วยงาน ซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินควร

หมายเหตุ

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ วางหลักไว้ว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

(๔) ข้อสัถยสุจริต และไม่เรียกหรือรับหรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

แม้จะเป็นการรับให้โดยเสนหาก็มอาจกระทำได้ เนื่องจาก ผิดหลักจริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย และอาจเป็นความผิด ตาม มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ ชอบด้วยหน้าที่ก็ตาม

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

ผู้ไกล่เกลี่ยควรใช้วาจาในลักษณะที่อ่อนโยน ละมุนละม่อม นำเสียงสุภาพ เป็นต้น

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๒ (๖) กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แต่ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับ ข้อยกเว้นของการเปิดเผยความลับไว้ จึงอาจส่งผลต่อ การพิจารณาว่าข้อมูลใดที่ได้จากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ควรเป็นความลับทั้งหมด ที่ผู้ไกล่เกลี่ยไม่สามารถเปิดเผย ความลับได้เลย หรือมีข้อยกเว้นบางประการให้สามารถเปิดเผยได้ในบางกรณี เช่น ข้อมูลที่ได้จากการไกล่เกลี่ยที่มีความ เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของคู่ กรณี หากไม่เปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การปกปิด ข้อมูลดังกล่าวไว้ อาจส่งผลให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูก ทำร้ายร่างกายจนเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย เป็นต้น

อนึ่ง ระเบียบกรมบังคับคดีว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หมวดที่ ๔ จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ ๒๔ (๔) กำหนดว่า “ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ย เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายกำหนด หรือคู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น”

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาท หรือ บังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อใน ข้อตกลงระบข้อพิพาท

การชี้ขาดข้อพิพาท หมายถึง การชี้ขาดทั้งข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมาย

(๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กำหนดในกฎกระทรวง

หมายเหตุ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมยังมีได้กำหนดว่ามีกรณี อื่นใดบ้างไว้ในกฎกระทรวง

ข้อ ๓

หน้าที่ในการเปิดเผย ข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลาง และความเป็นอิสระของตน

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติถึงกรณีที่ต้องเป็นการกระทบต่อหลักความเป็นกลาง (Principle of Impartiality) ของผู้ไกล่เกลี่ย เพราะผู้ไกล่เกลี่ยอาจมีส่วนได้ส่วนเสียกับคู่กรณีได้ หากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยขัดต่อหลักความเป็นกลาง จะมีผลให้การไกล่เกลี่ยนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนได้

“ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณี ดังนี้...”

เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

การเป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสนั้นต้องเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้

● คำว่า “คู่หมั้น” หมายความว่า ชายและหญิงซึ่งเป็นผู้สัญญาหมั้น

การหมั้นจะสมบูรณ์ได้ต่อเมื่อฝ่ายชายได้ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินอันเป็นของหมั้นให้แก่หญิงเพื่อเป็นหลักฐานว่าจะสมรสกับหญิงนั้นเมื่อหมั้นแล้วให้ของหมั้นตกเป็นสิทธิแก่หญิง^๑

● คำว่า “คู่สมรส” หมายความว่า ชายและหญิงที่จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย^๒

^๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓๗
^๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๗

เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือ
เป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายใน
สามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่จวน
นับได้เพียงสองชั้น

- บุพการีหมายความว่า ญาติทางสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป
ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปไม่ว่าจะกี่ชั้น
นับตั้งแต่บิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด ซึ่งการนับตาม
หลักการนี้จะนับทั้งหมดไม่ว่าจะกำเนิดโดยการสมรสที่ชอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่
- ผู้สืบสันดานหมายความว่า ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมา
ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมาไม่ว่าจะกี่ชั้นนับตั้งแต่
ลูก หลาน เหลน ลื้อ ซึ่งการนับตามหลักการนี้จะนับทั้งหมด
ไม่ว่าจะกำเนิดโดยการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เช่น
เดียวกับบุพการี

● พี่น้องนับได้ภายในสามชั้น หมายความว่า ญาติผู้พี่หรือ
เป็นน้องร่วมสายโลหิตเดียวกัน ทั้งจะเป็นบิดามารดา
เดียวกัน หรือแต่บิดาหรือมารดาเดียวกันไม่ว่าบิดา
มารดาจะสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

● ลูกพี่ลูกน้องนับได้ภายในสามชั้น หมายถึง ลูกของผู้เป็น
พี่หรือน้องของบิดาหรือมารดา ได้แก่ ลูกของลุง ป้า น้า
อา ซึ่งนับตามข้อเท็จจริง

● ญาติที่เกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น หมายถึง
บิดามารดา ปู่ย่า ตา ยาย บุตรหรือหลานของคู่สมรส
(ติดมา) เป็นญาติชั้นที่ ๑ สายตรงขึ้นไป บุตรของ
คู่สมรส (ติดมา) เป็นญาติชั้นที่ ๑ สายตรงลงมา ปู่ย่า ตา
ยาย ของคู่สมรส เป็นญาติชั้นที่ ๒ สายตรงขึ้นไป และ
หลานของคู่สมรสเป็นญาติชั้นที่ ๒ สายตรงลงมา ส่วนหลาน
หมายถึง บุตรของบุตร ไม่รวมบุตรของพี่หรือของน้อง

เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์ หรือผู้แทนหรือตัวแทน

เหตุที่ต้องเปิดเผยเนื่องด้วยบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี เป็นกรณีที่จะเห็นได้ว่ามีความใกล้ชิดอันอาจจะทำให้เกิดความลำเอียงได้ ดังนี้

- **“ผู้แทนโดยชอบธรรม”** หมายความว่า ผู้ปกครองที่ดูแลผู้เยาว์ ตามมาตรา ๑๕๘๕ และมาตรา ๑๕๘๘/๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือผู้อนุบาลที่ดูแลคนไร้ความสามารถ ตามมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๑๕๙๘/๑๕ และมาตรา ๑๕๙๘/๑๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วแต่กรณี
- **“ผู้พิทักษ์”** หมายความว่า ผู้ที่ดูแลคนเสมือนไร้ความสามารถ ตามมาตรา ๓๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- **“ผู้แทน”** หมายความว่า ผู้ซึ่งมีสิทธิหน้าที่โดยกฎหมายที่จะทำการแทนผู้อื่น เช่น ผู้แทนนิติบุคคล ตามมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- **“ตัวแทน”** หมายความว่า ผู้ที่จะเข้าทำการแทนผู้อื่นซึ่งสิทธิหน้าที่ที่เกิดขึ้นโดยความสัมพันธ์ทางสัญญาตัวแทน ตามมาตรา ๗๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นเจ้าของหรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้างของคู่กรณี

เนื่องด้วยความเป็นเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือนายจ้างหรือลูกจ้างของคู่กรณี ในกรณีที่มีปัจจัยซึ่งจะเรียกร้องหรือจะต้องให้แก้กันนั่นเอง จึงจำเป็นต้องเปิดเผย

● เจ้าหนี้หรือลูกหนี้

“เจ้าหนี้” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีมูลหนี้เหนือบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าลูกหนี้ และมีสิทธิที่จะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้

“ลูกหนี้” หมายความว่า บุคคลผู้มีหนี้กับบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ อาจจะเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ที่เกิดจากนิติกรรมสัญญา จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ หรือละเมิด รวมทั้งกรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

● นายจ้างหรือลูกจ้าง

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้ทำการแทน ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทน^๓

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง^๔

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๗๕ สัญญาจ้างแรงงานนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

^๓ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

^๔ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

ข้อ ๑๐

การถอดถอนผู้ใกล้ชิด

“ผู้ใกล้ชิดอาจถูกถอดถอนโดย
คุณกรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง
สองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการ
ใกล้ชิดเกี่ยวข้องพิพาท ด้วยเหตุ
ดังต่อไปนี้...”

กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือ บุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

“ฉ้อฉล” หมายความว่า ใช้ข้อบทยลกลวง
โดยเอาความเท็จมากล่าวเพื่อให้เขาหลงผิด

“กลฉ้อฉล” หมายความว่า การใช้ข้อบทยลกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือ
การจงใจปิดบังซ่อนเร้นข้อความจริงเพื่อให้
ผู้อื่นหลงเชื่อจนเข้าทำนิติกรรม หรือคู่กรณี
อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับข้อกำหนดอันเป็นการอันหนัก
ขึ้นกว่าที่คู่กรณีอีกฝ่ายนั้นจะยอมรับโดยปกติ

ตัวอย่าง คำพิพากษากฎีกาที่ ๖๔๐๔/๒๕๖๐
จำเลยทั้งสองโดยทุจริตหลอกลวง ผู้เสียหาย
ว่า ธนาคาร ก. ได้ออกหนังสือค้ำประกันมอบ
ให้ร้านของจำเลยทั้งสอง แต่ความจริงแล้ว
ธนาคารมิได้ออกหนังสือค้ำประกันดังกล่าว
ให้ร้านของจำเลยทั้งสอง โดยการหลอกลวง
ดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้เสียหายหลงเชื่อตกลง
ทำสัญญาจ้างร้านของจำเลยทั้งสองให้ทำความ
สะอาดอาคารโรงพยาบาล ข. หากจำเลยทั้งสอง
ไม่มีหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร ผู้เสียหายจะ
ไม่เข้าทำสัญญาจ้างกับจำเลยทั้งสอง กรณีถือ
ได้ว่านิติกรรมสัญญาจ้างระหว่างผู้เสียหาย
กับจำเลยทั้งสองเกิดจากกลฉ้อฉลถึงขนาด
สัญญาดังกล่าวจึงเป็นโมฆียะ ตาม ป.พ.พ.
มาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

“การข่มขู่” หมายความว่า การทำให้กลัว การทำให้เสียขวัญ

ตัวอย่าง **คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๖๘/๒๕๔๒** ก่อนมีการจดทะเบียนสมรส โจทก์ถูกจำเลยกับพวกใช้กำลังบังคับขู่เข็ญให้จำต้องนั่งรถยนต์ไปกับจำเลยจากจังหวัดสมุทรปราการไปยังจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีจำเลยกับพวกอย่างน้อย ๒ คน คอยควบคุมตัวไว้มิให้หลบหนี ทั้งยังถูกจำเลยกระทำชำเราระหว่างพักที่บ้านญาติ จำเลยด้วย โจทก์ซึ่งเป็นหญิงคนเดียวอยู่ในกลุ่มพวกจำเลย ย่อมต้องเกรงกลัวการบังคับและคำขู่ของจำเลยที่ว่าจะไม่พาโจทก์กลับบ้าน จะทำร้ายร่างกายและจะพาโจทก์ไปอยู่ในป่าหากไม่ยอมจดทะเบียนสมรสกับจำเลย วิทยุชนที่ตกอยู่ในภาวะการณเช่นนี้ย่อมมีมูลต้องเกรงกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อร่างกายและเสรีภาพของตนหากไม่ยินยอมปฏิบัติตามคำขู่ การสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงเป็นการสมรสโดยถูกข่มขู่จนถึงขนาดซึ่งถ้ามิได้มีการข่มขู่ นั้นโจทก์จะไม่ทำการสมรสกับจำเลย การสมรสจึงเป็นโมฆียะ ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐๗ วรรคหนึ่ง

ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยเกินสอง ครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

คำว่า **“โดยไม่มีเหตุอันควร”** จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ว่าพฤติการณ์ของการไม่มาปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสาเหตุอย่างไร และเป็นสาเหตุที่มีเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดจะต้องไม่มาปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

แนวคำพิพากษาศาลฎีกา กรณี **“มีเหตุอันควร”** เช่น ลูกจ้างไม่มาทำงานตั้งแต่วันที่ ๘ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ เพราะฝนตกน้ำท่วม ไม่สามารถมาทำงานได้ ถือว่ามีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๑๙๔/๒๕๓๐) ลูกจ้างไม่มาทำงาน ๓ วันติดต่อกัน เพราะป่วย ถือว่ามีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๓๐๐๔/๒๕๒๖) ลูกจ้างไม่มาทำงานมากกว่า ๓ วัน เพราะต้องดูแลมารดาที่ป่วยหนัก มีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๓๖๕๑/๒๕๒๙) ลูกจ้างหยุดงาน ๔ วัน เพื่อไปจัดงานสมรสให้บุตรสาวซึ่งต้องมีการเตรียมงานประเพณีท้องถิ่นที่ต่างจังหวัด มีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๔๓๖๗/๒๕๓๐) เป็นต้น

ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๒
 หมายเหตุ : ดูข้อ ๘ จริยธรรมของ
 ผู้ไกล่เกลี่ยหน้า ๑๔

ถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา ๑๔ ที่มี
 สภาพร้ายแรงแทบอาจทำให้การปฏิบัติ
 หน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้

ข้อ ๑๑

ข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใกล้ชิด

“ห้ามมิให้ผู้ใกล้ชิดกระทำการหรือ
จัดให้กระทำการใดๆ ที่เป็นการบงคับ
ขู่ขู่ หลอกลวง”

ด้วยเหตุที่การทำข้อตกลงรับข้อพิพาท คู่กรณี
ต้องมีความสมัครใจที่จะกระทำการนั้นโดยไม่มีใครมา
บงคับ มาหลอกลวง หรือขู่ขู่ให้หลงผิด หรือปราศจาก
ความรับผิดชอบชั่วดี ไม่รู้ตัวหรือขาดสติ

คำว่า “**บงคับ**” หมายความว่า ใช้อำนาจสั่งให้ทำ
หรือให้ปฏิบัติหรือให้จำต้องทำ

คำว่า “**ขู่ขู่**” หมายความว่า ทำให้กลัวโดยการ
บงคับ แสดงกิริยาหรือวาจาให้ผู้อื่นต้องกลัวว่าจะเป็นอันตราย
ต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้นั้น หรือ
ของบุคคลที่สาม

คำว่า “**หลอกลวง**” หมายความว่า ใช้อุบายทุจริต
ให้เข้าใจผิด แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริง
ซึ่งควรบอกหรือแจ้ง เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด

ตัวอย่าง**คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๓๗/๒๕๓๓** วินิจฉัยว่า
โจทก์บรรยายฟ้องว่า ขณะทำนิติกรรมตามฟ้อง นางพรรณนิ้วย
เป็นโรคระบบประสาท ขาดสติสัมปชัญญะ ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบ
อย่างเช่นบุคคลธรรมดาทั่วไป จำเลยได้ใช้อุบายหลอกลวง ขู่ขู่
ให้นางพรรณนิ้วยทำนิติกรรมนั้น เป็นการเพียงพอให้เข้าใจแล้วว่า
สาเหตุที่นางพรรณนิ้วยทำนิติกรรม ก็เนื่องจากไม่สามารถรู้ผิดชอบ
อย่างบุคคลธรรมดา ประกอบกับการใช้อุบายหลอกลวง ขู่ขู่ของ
จำเลย ทำให้การแสดงเจตนาของนางพรรณนิ้วยไม่สมบูรณ์ เป็นเหตุให้
นิติกรรมตกเป็นโมฆียะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๑ แม้โจทก์จะ
บรรยายฟ้องทั้งสองเหตุรวมกันมาก็ไม่เคลือบคลุมเพราะเหตุ
ทั้งสองคือการใช้อุบายหลอกลวงกับการขู่ขู่อาจเกิดขึ้นพร้อมๆ
กันได้ ส่วนการใช้อุบายหลอกลวง ขู่ขู่ จำเลยกระทำอย่างไร
เป็นรายละเอียดที่โจทก์จะต้องนำเสนอขึ้นพิจารณา ฟ้องของโจทก์
จึงไม่เคลือบคลุม ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางพรรณนิ้วยทำนิติกรรม
ตามฟ้องในขณะที่สติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์ การที่จำเลยปกปิด
ความจริงกับนายชัยวัฒน์ และนายไชยพรรณนิ้วยจะพานางพรรณนิ้วย
ไปเที่ยว แลกกลับพาไปจดทะเบียนทำนิติกรรมตามฟ้อง ก็เพียงพอ
ทำให้ฟังได้แล้วว่านิติกรรมดังกล่าวเกิดจากการฉ้อฉลหรือการใช้
อุบายหลอกลวงของจำเลย ย่อมเป็นโมฆียะ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๒๒๒/๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า จำเลย
เข้าไปเกี่ยวข้องกับคู่สัญญาโดยผู้เสียหายว่าจ้างให้จำเลยมาช่วยเจรจา
ไกลเกลี่ยหนี้ให้แก่ ณ. แต่จำเลยทำผิดหน้าที่โดยฉกฉวยโอกาส
นำสำเนาหมายจับปลอมมาใช้แสดงต่อ ณ. ทำให้ผู้เสียหาย
เกิดความกลัวว่า ณ. จะถูกจับกุมดำเนินคดีตามสำเนาหมายจับปลอม
ดังกล่าว และผู้เสียหายยินยอมให้ทรัพย์สินแก่จำเลยไป แม้จำเลย
จะไม่ได้แสดงการขู่ขู่ด้วยตัวของจำเลยเอง แต่การกระทำของ
จำเลยที่นำสำเนาหมายจับปลอมมาใช้ประกอบการขู่ขู่ ทำให้
ผู้เสียหายเกิดความกลัวว่าจะเป็นอันตรายต่อเสรีภาพของ ณ. บุตรสาว
ผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่สาม การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิด
ฐานการฉ้อฉลแล้ว และเป็นการกระทำความผิดกับความผิดฐาน
ใช้เอกสารราชการปลอม

“ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการโดย มีชอบด้วยประการใดๆ เพื่อให้คู่กรณีทำ ข้อตกลงระงับข้อพิพาท”

คำว่า **“โดยมิชอบ”** หมายความว่า โดยมิชอบด้วยหน้าที่ ซึ่งเจ้าพนักงานมีอยู่ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่งของคณะรัฐมนตรี คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ซึ่งได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย มีแนวคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๗๖๖๓/๒๕๔๓ วินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากหมายถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการกระทำนอกขอบเขตแห่งอำนาจหรือโดยปราศจากอำนาจอย่างหนึ่งที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว ยังหมายความรวมถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วย

ตัวอย่าง **คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๘/๒๕๕๔** วินิจฉัยว่าขณะที่มีการนำผู้ต้องหาและของกลางเข้ามาในห้องของพนักงานสอบสวนนั้น ผู้ฟ้องคดีอยู่ในห้องดังกล่าวและได้มีการนำของกลางดังกล่าวมาวางไว้บนโต๊ะกรณีจึงเชื่อได้ว่า ผู้ฟ้องคดีสังเกตเห็นและประมาณการได้ว่ามีของกลางยาบ้าจำนวนมากกว่า ๘ เม็ด ก่อนที่จะได้ลงบันทึกประจำวันคดีดังกล่าว เนื่องจากยาบ้า จำนวน ๘ เม็ด และจำนวน ๒๑๓ เม็ด มีความแตกต่างกันในเชิงปริมาณอยู่มาก การที่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีหน้าที่ลงบันทึกประจำวันคดี ได้ลงบันทึกประจำวันคดีดังกล่าว โดยระบุว่า มีของกลางในคดี คือ ยาบ้า จำนวน ๘ เม็ด ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏและตนเองได้รับทราบอยู่ก่อนแล้ว จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และโดยตามที่พฤติการณ์แล้วเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีก็ตระหนักดีว่าการกระทำดังกล่าวมีผลเป็นการช่วยเหลือผู้ต้องหาให้ได้รับโทษน้อยลง กรณีจึงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำความผิดเชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดังร้ายแรง ตามนัย มาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในเวลาที่ผู้ฟ้องคดีกระทำการดังกล่าว

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ คำว่า **“ประพฤติมิชอบ”** หมายความว่า การกระทำที่ไม่ใช่ทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด โดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุม การรับ การเก็บรักษา หรือการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

ข้อ ๑๒

การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้ใกล้ชิด

“ หากกระทำการตามหน้าที่
โดยสุจริต
ไม่ต้องรับผิด
ทางแพ่งและทางอาญา ”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๙๑/๒๕๖๑

ลูกจ้างตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ได้ชิงลาออกเสียก่อนในวันที่ทราบว่านายจ้างมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงเพื่อรักษาสิทธิในการรับเงินบำเหน็จ ส่อให้เห็นถึงความไม่สุจริตเนื่องจากคาดหมายได้ว่าผลการสอบสวนออกมาในทางที่เป็นผลร้ายแก่ตน แต่กลับอาศัยเหตุลาออกมาเป็นมูลฟ้องคดีเรียกร้องเงินบำเหน็จ ย่อมเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕ จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

ในกรณีบุคคลใดได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ใกล้ชิด ย่อมมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) โดยวางหลักไว้ว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

ดังนั้น เมื่อผู้ใกล้ชิดถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย จึงได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดต่อเจ้าพนักงาน ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการแห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วยเช่นกัน

ข้อ ๑๓

ลักษณะต้องห้าม ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกัน ะวังข้อพิพาททุกทางแพ่ง และการอาญาโดยสันติวิธี ทั้งนี้ จะต้องไม่ดำเนินการ ดังนี้

ไม่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท

กล่าวคือ การวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องไม่ชี้ขาดทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย อีกทั้งไม่เป็นการชี้ว่าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดหรือถูก

ข้อพึงระวัง

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและชั้นการบังคับคดีมีให้น่าพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้

การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทนั้นไม่รวมถึงในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาล

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ถือว่าอยู่ในชั้นศาล

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง วางหลักไว้ว่า “นับแต่เวลาที่ไต่ยื่นฟ้องแล้วคดีนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณา..” ทั้งนี้ ไม่ว่าศาลจะรับคำฟ้องหรือไม่

๒. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นการบังคับคดี

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ถือว่าอยู่ในชั้นการบังคับคดี

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๐๐/๒๕๓๗ วินิจฉัยว่า นับแต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายืนคำร้องขอให้มีการบังคับ ถือว่าคดีนั้นอยู่ในชั้นการบังคับคดี

“ข้อตกลงระวังข้อพิพาท”

- มีผลผูกพันคู่กรณีโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระวังข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใดๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่
- คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิ หัก หรือความรับผิดชอบเพียงเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

หมายเหตุ

ข้อตกลงระงับข้อพิพาทอาจเทียบเคียงได้กับสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ วางหลักไว้ว่า “อันว่าสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น คือ สัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่ง ซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน” โดยผลแห่งสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ทำให้สิทธิตามมูลหนี้เดิมระงับไป คู่สัญญาได้สิทธิตามที่ตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความ

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๒๐/๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า ตามบันทึกเจรจาตกลงเอกสาร ล.๑ มีข้อความว่า จำเลยยอมรับผิดในการทำละเมิดเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายกับยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ร้องที่ ๒ เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ร้องที่ ๒ ระบุว่า ไม่ประสงค์จะฟ้องร้องให้ดำเนินคดีใดและเรียกร้อง ค่าสินไหมทดแทนใดๆ เพิ่มเติมกับจำเลยอีกต่อไป เมื่อบันทึกฉบับนี้มีข้อความว่า ผู้ร้องที่ ๒ ยินยอมรับเงินค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท จากตัวแทนของจำเลย ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๔๓ ได้แก่ ค่าปลงศพรวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอื่นๆ อีกด้วย และวรรคสาม ถ้าเหตุที่ตายลงนั้นทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ร้ ท่านว่าบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ดังนั้นค่าทดแทนตามที่ระบุไว้ในเอกสาร ล.๑ จึงรวมกับค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายอื่นตลอดจนค่าอุปการะเลี้ยงดูสำหรับผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นมารดาของ อ ผู้ตายแล้ว เมื่อผู้ร้องที่ ๒ ยินยอมรับเงินตามบันทึกการเจรจาและไม่ประสงค์ฟ้องร้องค่าสินไหมทดแทนใดๆ จากจำเลยอีก ทำให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสิ้นสุดลง ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กันตามลักษณะประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๕๐ ซึ่งมีผลให้ผู้ร้องที่ ๒ ไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดจากจำเลยได้อีก

ข้อตกลงระบับข้อพิพาทที่จะมีผลทางกฎหมาย ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑

ข้อตกลงต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ บัญญัติว่า

“การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ”

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๒๘ - ๑๔๒๙/๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า โจทก์และจำเลยตกลงทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชားหนี้กันในทางแพ่งเฉพาะที่เกี่ยวกับความผิดฐานยักยอกและฉ้อโกง ตาม ป.อ.มาตรา ๓๕๒ และมาตรา ๓๔๑ ซึ่งจำเลยได้กระทำความผิดต่อโจทก์อันเป็นความผิดอันยอมความได้ สัญญาจะซื้อขายดังกล่าวจึงใช้บังคับต่อกันได้หาเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐ ไม่จึงไม่ตกเป็นโมฆะ เมื่อจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้โจทก์ภายในกำหนดสัญญา โจทก์จึงฟ้องบังคับจำเลยให้ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวได้

๒

ต้องไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนหรือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๙๓/๒๕๔๘ วินิจฉัยว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ กำหนดว่า “บุคคลย่อมใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน” ฉะนั้น แม้ว่าการเลือกคู่ครองเป็นสิทธิที่ได้รับคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิทธิของโจทก์ที่จะเลือกคู่ครองของตนได้ก็ตาม แต่การใช้สิทธิเช่นว่านั้นจะต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งต้องมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองถึงการใช้สิทธินั้นได้ การที่โจทก์อยู่กินฉันท์สามีภริยากับจำเลยและได้จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ต่อมาภายหลังโจทก์ไม่พอใจต้องการแยกทางกับจำเลยจึงฟ้องหย่า โดยอ้างว่าเป็นสิทธิโจทก์ที่จะเลือกคู่ครองได้ตามแต่ความพอใจของตนนั้นคงไม่ถูกต้อง เพราะการใช้สิทธิดังกล่าวของโจทก์ย่อมกระทบกระเทือนต่อจำเลยซึ่งเป็นภริยาและบุตร หากโจทก์ประสงค์จะหย่าขาดจากจำเลยต้องมีเหตุที่อ้างได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐๖ มิฉะนั้น สภานับครอบครัวในสังคมจะเกิดการเอารัดเอาเปรียบและมีแต่ความสับสนวุ่นวาย

๓

ต้องไม่มีลักษณะเป็นการค้าความ

การค้าความ หมายถึง ข้อตกลงที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกัน โดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนได้เสียในมูลคดี ด้วยกรณีดังกล่าวถือว่าขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๖๗/๒๕๕๕ วินิจฉัยว่า โจทก์มิได้เป็นนายความหากเข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีที่จำเลยพิพาทกับบุคคลอื่นในฐานะผู้จัดการผลประโยชน์ของจำเลย โจทก์จึงมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในมูลความแห่งคดีทั้งปวงที่จำเลยมีข้อพิพาทกับบุคคลอื่นไม่ว่าทางหนึ่งทางใด สัญญาว่าจ้างที่โจทก์กับจำเลยตกลงกันว่า ให้โจทก์เป็นผู้จัดการประโยชน์ของจำเลยในคดีความ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาโดยให้โจทก์ออกค่าใช้จ่ายค่าทนายความ และค่าขึ้นศาลทำขึ้นก็โดยหวังจะได้ส่วนแบ่งจากผลประโยชน์ที่ได้จากการเป็นความกันหรือเข้าไปมีส่วนได้เสียในมูลคดีโดยวิธีการแบ่งเอาส่วนจากผลประโยชน์ที่ได้จากการเป็นความกัน จึงเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกันโดยโจทก์ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดี วัตถุประสงค์แห่งสัญญาว่าจ้างจึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐

ส่วนที่ ๒

การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญา

คำนิยามขอ ข้อ ๑๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญา

ในหมวด ๓ นี้ มิได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา” ไว้ดังเช่นหมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน จึงต้องใช้บทนิยามตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสระงับข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

ข้อสังเกต

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในหมวด ๓ นี้ เป็นการไกล่เกลี่ยทั่วไปและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๕

ความผิดทางอาญาที่กฎหมาย
บัญญัติให้ไถ่กลับได้

๑. ความผิดอันยอมความได้

๒. ความผิดลหุโทษ ได้แก่

๒.๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายอาญา๒.๒ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ความผิดอันยอมความได้

หมายถึง คดีความผิดอาญาบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนหรือคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม และความผิดใดจะเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมายต้องระบุชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดเกี่ยวกับการค้า : มาตรา ๒๗๒

ความผิดเกี่ยวกับเพศ : มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัลไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้กระทำความผิดตลอดตั้งแต่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๔ และมาตรา ๒๘๕/๒ มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำความผิดตลอดอายุเกินสิบห้าปี และมาตรา ๒๘๔

ความผิดต่อเสรีภาพ : มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง

ประมวลกฎหมายอาญา (ต่อ)

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ:	มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และ มาตรา ๓๒๔
ความผิดฐานหมิ่นประมาท	: มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และ มาตรา ๓๒๘
ความผิดฐานฉ้อโกง	: มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒, มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗
ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้	: มาตรา ๓๔๘ และมาตรา ๓๕๐
ความผิดฐานยักยอก	: มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕
ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์	: มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙
ความผิดฐานบุกรุก	: มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และ มาตรา ๓๖๔
ความผิดอื่นๆ	: ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๖๔ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุกรุก กระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดาน กระทำต่อบุพการี หรือพี่น้องร่วม บิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็น ความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็น ความผิดอันยอมความได้ตามที่ บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๗๑ วรรค ๒

ความผิดตามกฎหมายอื่นที่กฎหมายบัญญัติ ให้เป็นความผิดอันยอมความได้

เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๘ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ความผิดหลุโทษ

ความผิดหลุโทษ หมายถึง ความผิดที่มีโทษเบาหรือไม่ร้ายแรงซึ่งมีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ (๒) ได้บัญญัติถึงฐานความผิดหลุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาตามที่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีดังต่อไปนี้

- ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๑๐
- ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๑๑
- ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ มาตรา ๓๑๒
- ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา มาตรา ๓๑๓
- ความผิดฐานไล่ ต้อนหรือทำให้สัตว์ใด ๆ เข้าสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ มาตรา ๓๑๔
- ความผิดฐานควบคุมสัตว์ใด ๆ ปล่อยปลະละเลยให้สัตว์เข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ มาตรา ๓๑๕
- ความผิดฐานกระทำความด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ มาตรา ๓๑๗

ความผิดหลุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อ
ส่วนรวมตามที่กำหนดใน
พระราชกฤษฎีกา :

หมายเหตุ
ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาที่
กำหนดความผิดหลุโทษดังกล่าวไว้

มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๖

หน้าที่และอำนาจในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

หน้าที่

หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่ “แจ้ง” ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้วแต่กรณีทราบถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญานั้น

อำนาจ

พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล “ आरो ” การสอบสวน การสืบคดี การพิจารณาคดีหรือพิพากษาไว้ก่อน จนกว่าจะรู้ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป อีกทั้งหมด ๓ นี้มีได้กำหนดระยะเวลาการไกล่เกลี่ยว่าให้เสร็จสิ้นเมื่อใด เพียงแต่กำหนดให้การไกล่เกลี่ยจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเสร็จสิ้นโดยเร็ว ประกอบกับอายุความดำเนินคดีอาญาตามหมวด ๓ ไม่ได้หยุดนับแต่อย่างใด

มาตรา ๓๖ วรรคสอง และวรรคสาม

ข้อ ๑๗

การดำเนินการเมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเสร็จสิ้นลง

หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลทราบ แล้วแต่กรณีว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นอยู่ในชั้นใด

คู่กรณีตกลงกันได้

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย ส่งสำเนาบันทึกข้อตกลงให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการหรือศาลแล้วแต่กรณี

คู่กรณีตกลงไม่ได้

ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สอบสวน สืบคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

ข้อ ๑๘

ผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

- ไม่ติดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป
- สภานัดคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงกันและระงับข้อพิพาททางอาญากันได้

ข้อสังเกต

- สิทธินัดคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิใช่เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙
- ตามมาตรา ๓๕ วรรคสองนี้ในคดีอาญา สิทธินัดคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับทันทีเมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญา โดยกฎหมายมิได้บัญญัติให้พนักงานอัยการต้องมีคำสั่งยุติคดีก่อน ดังเช่นบัญญัติไว้ในหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน
- ตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หากมีคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาให้สิทธินัดคดีอาญามาฟ้องจะระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว

หมายเหตุ

- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา หมายถึง คดีแพ่งที่ฟ้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลฐานความรับผิดชอบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา กล่าวคือ หากมูลกระทำความผิดทางอาญาใดทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบแพ่งด้วย จึงถือได้ว่าคดีแพ่งที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กระชาก นอโกง ยักยอก หรือรับของโจร ถ้าผู้เสียหาย มีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สิน หรือราคาทรัพย์สินหรือราคาที่เขาสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดคืน เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย การกระทำความผิดทางอาญาดังกล่าว ถือว่ามีมูลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบแพ่งในอันจะต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายด้วย
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญามีได้มีเพียงตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เท่านั้น ความผิดอาญาฐานอื่นๆ ที่เป็นการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายอนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเข้าลักษณะเป็นการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ ก็ถือได้ว่าเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาด้วยเช่นกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔๘/๒๕๕๑ โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ โดยวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังว่าจำเลยที่ ๒ กระทำโดยรู้หรือสมคบกับจำเลยที่ ๑ ในการกระทำความผิด และคดีส่วนอาญาของจำเลยที่ ๒ ถึงที่สุดแล้ว การที่โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๒๓๗ อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๔๔/๒๕๓๗ โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ว่า กระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้และศาลพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ คดีถึงที่สุดแล้ว ส่วนคดีแพ่งโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉล อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จะนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ มาใช้บังคับไม่ได้

ข้อ ๑๓

กรณีที่มีการใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล

➤ ให้ดำเนินการ ดังนี้

พนักงานสอบสวน
สอบสวนคดีต่อไป

พนักงานอัยการ
สั่งคดีต่อไป

ศาล พิจารณา
พิพากษาคดีต่อไป

หมายเหตุ

คดีที่ใกล้เคียงไม่ได้ให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ ศาล แล้วแต่กรณีต้อง
ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายบัญญัติ

ข้อ ๒๐

การดำเนินการเกี่ยวกับ
สำนวนการสอบสวน
ที่มีการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา

กรณีการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาตกลงกันได้

๑. กรณีตุกมลระบับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่งไม่มีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

ให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นทาง
คดี “ควรสั่งไม่ฟ้อง” ผู้ต้องหาซึ่งทำข้อตกลงใน
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เนื่องจากสิทธินัดพิจารณา
มาฟ้องย่อมระงับ ตามพระราชบัญญัติการไกล่
เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ วรรคสอง
ส่วนผู้ต้องหาที่ไม่ได้ทำข้อตกลงในการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทให้ทำความเห็นทางคดีว่าควรสั่งฟ้อง
หรือสั่งไม่ฟ้องตามข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตกลงกันได้ (ต่อ)

๒. กรณีตกลงรับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญา

พนักงานสอบสวนจะสามารถสรุปสำนวนมีความเห็น “ควรสั่งไม่ฟ้อง” ผู้ต้องหาได้ เนื่องจากสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๓๒ ได้ และหากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลงให้นำความในมาตรา ๖ มาบังคับใช้ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล (มาตรา ๓๖ วรศสภ)

ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปจนเสร็จสิ้น

ข้อสังเกต

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้..”
- พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเท่านั้นที่จะพิจารณาว่าการสอบสวนเสร็จแล้วหรือไม่ หากเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก็จะเป็นผู้สรุปสำนวนให้ความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนเพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๗๖๖/๒๕๔๖ เกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวนวินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ และส่งให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจที่จะสอบสวนเพิ่มเติมในคดีนั้นอีก แม้ต่อมาในภายหลังจะได้ พยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดีก็ตาม ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๓ (๒) (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม เว้นแต่พนักงานอัยการจะสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม ประกอบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙/๒๕๔๑ วินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จและได้ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจหน้าที่ที่จะทำการสอบสวนคดีต่อไป

มาตรา ๖

อายุความ

หากอายุความครบกำหนดในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือระครบกำหนดภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีก ๖๐ วันนับแต่วันที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

หมายเหตุ

อายุความขยายออกไปเฉพาะคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเท่านั้น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสองบัญญัติว่า “ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาที่ถือได้ว่าเป็นเวลาเริ่มต้นทำงานตามประเพณี

การนับระยะเวลาตามกฎหมาย มีแนวความเห็นเป็น ๒ แนวทาง คือ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ดังนี้

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๙๗/๒๕๒๘ เรื่อง การนับระยะเวลา มีความเห็นว่า วิธีกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๕ (๑) ของประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและเป็นการป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ เรื่องการแจ้งแผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย มิได้มีการกำหนดการนับอายุความไว้เป็นประการอื่น

จึงไม่เข้าข้อยกเว้นมาตรา ๑๕๖ และต้องบังคับ ตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๙๓/๑ และมาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง ตามลำดับ) เมื่อประกาศดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘ โดยกำหนดให้ผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงเป็นการเริ่มการได้ในวันทีประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่อันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี กรณีเข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๑๕๘ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง) ดังนั้น การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันทีประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามประกาศข้อ ๕ (๑) จึงต้องนับวันแรกทีประกาศมีผลใช้บังคับ (วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘) รวมคำนวณเข้าด้วย และจะครบกำหนดสามสิบวันในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ว่าคดีประเภทใดบ้างที่คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่แก้ไขใหม่ มาตรา ๒๒๔ ดังกล่าว ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒ ว่า “ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ ดังนั้น จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้นคือ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๔ ซึ่งจะครบ ๖๐ วัน ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๔ และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป ดังนั้น การยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่

บท ส่วนที่ ๓

การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ข้อ ๒๑

คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ได้นิยามคำว่า "การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา" ไว้ในมาตรา ๓๙ โดยเฉพาะ จึงไม่นำบทนิยามในมาตรา ๓ มาใช้บังคับ ดังเช่น หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๙ บัญญัติว่า

"การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา" หมายความว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดีอาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

"คู่กรณี" หมายความว่า ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

หมายเหตุ

ผู้เสียหายสามารถให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการแทนได้ เนื่องจากมีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาต้องดำเนินการด้วยตัวเอง ไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นจัดการแทนได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่มีบทบัญญัติให้บุคคลอื่นกระทำการแทนได้

ข้อสังเกต

กรณีผู้ต้องหาถึงแก่ความตาย การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นอันระงับสิ้นไป เนื่องจากสิทธิในคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๑)

ข้อ ๒๒

ความผิดทางอาญาที่กฎหมาย บัญญัติให้ใกล้เคียงข้อพิพาทได้ใน ชั้นการสอบสวน

การใกล้เคียงข้อพิพาทในชั้นการสอบสวนกระทำได้ใน
คดีความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

๑. ความผิดอันยอมความได้

๒. ความผิดลหุโทษ ได้แก่

๒.๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายอาญา

๒.๒ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๓. ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน
สามปีตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

ความผิดอันยอมความได้

หมายถึง คดีความผิดอาญาบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย
ต่อเอกชนหรือคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว มิได้ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่รัฐหรือสังคม และความผิดใดจะเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมาย
ต้องระบุชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

- ความผิดเกี่ยวกับการค้า : มาตรา ๒๗๒
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ : มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘
วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส
ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็น
เหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือ
ถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง
ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัลไม่เป็นเหตุให้
ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่
ความตายหรือไม่ได้กระทำแก่บุคคลดังที่
ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒
มาตรา ๒๘๓ ทวิวรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๓
ทวิ วรรคสาม เฉพาะกรณีที่เกิดกระทำแก่
บุคคลอายุเกินสิบห้าปี มาตรา ๒๘๔
- ความผิดต่อเสรีภาพ : มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐
วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง
- ความผิดฐานเปิดเผย
ความลับ : มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และมาตรา
๓๒๔
- ความผิดฐานหมิ่นประมาท : มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และมาตรา
๓๒๘
- ความผิดฐานฉ้อโกง : มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๔
มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗

ประมวลกฎหมายอาญา (ต่อ)

- [illegible]

ความพิດตามกฎหมายอื่นที่กฎหมายบัญญัติ
ให้เป็นความพิດอันยอมความได้

เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชลล พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติสภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ความผิดพลาดที่ ๕

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดที่มีโทษเบาหรือ
ไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน
หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ (๒) ได้บัญญัติถึงฐานความผิดลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีดังต่อไปนี้

ប្រះមហាក្សត្រអាយុទាន

- ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๕๐
- ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๕๑
- ความผิดฐานทำให้อุบัติความกลัว หรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ มาตรา ๓๕๒
- ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา มาตรา ๓๕๓
- ความผิดฐานใส่ ถอน หรือทำให้สัตว์ใดๆ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งตั้งไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ มาตรา ๓๕๔
- ความผิดฐานควบคุมสัตว์ใดๆ ปลอมปละละเลยให้เข้าไปในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งตั้งไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ มาตรา ๓๕๕
- ความผิดฐานกระทำความผิดประการใดๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ มาตรา ๓๕๗

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา :

หมายเหตุ

ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดความผิดลหุโทษดังกล่าว

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการซุลมุนต่อสู้และมีผู้ถึงแก่ความตายจากการซุลมุนนั้น มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มาตรา ๒๙๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ มาตรา ๒๙๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการซุลมุนต่อสู้และมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการซุลมุนต่อสู้นั้น มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส มาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา ๓๓๔

ข้อ ๒๓

เมื่อไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญา สำหรับความผิดที่มีอัตรา
โทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้และมีผู้ถึงแก่ความตายจากการข่มขู่นั้น มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มาตรา ๒๙๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ มาตรา ๒๙๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้และมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการข่มขู่ต่อผู้ นั้น มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส มาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา ๓๓๔

ข้อห้าม

หากคู่กรณีประสงค์จะเข้าทำการไกล่เกลี่ยจะต้องเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้มีการไกล่เกลี่ยซ้ำ
- (๒) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้ว เกินกว่า ๕ ปี

ข้อยกเว้น

- เงื่อนไขตาม (๑) เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกิน ๓ ปีนับแต่มีคำสั่งยุติคดี
- เงื่อนไขตาม (๒) เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี

ข้อ ๒๔

การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

● คดีที่อาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการดังนี้^๖

- แจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

หมายเหตุ

สิทธิในการไกล่เกลี่ยควรเป็นเรื่องที่คู่กรณีต้องทราบในโอกาสแรกและต้องให้ความยินยอมจึงจะดำเนินการได้

- บันทึกการแจ้งดังกล่าวไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหาหรือบันทึกปากคำผู้เสียหาย
- บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไว้เป็นหลักฐาน

^๖ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๓ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ วรรคสอง

● เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลให้ดำเนินการดังนี้^๗

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญ

- คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน
- พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง
- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะสั่งให้ทำการไกล่เกลี่ยได้ต่อเมื่อ
 - พฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรง และ
 - ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณา มีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน

^๗ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๔ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙

หมายเหตุ

กรณีพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้ผู้กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวโดยยื่นต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวตามมาตรา ๔๔ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อสังเกต

คำว่า “นับแต่” ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความออกเป็น ๒ แนวทางเกี่ยวกับการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นว่า “กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ เพราะไม่ใช่เรื่องการคำนวณระยะเวลาตามประมวลกฎหมายและพยานี้อย่างอื่น หากกฎหมายบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรก ซึ่งเป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๖๓/๒๕๒๕ และ ๒๙๐/๒๕๔๓”

แนวทางที่ ๒ เห็นว่า “การคำนวณนับวันใช้บังคับกฎหมายต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระชาเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๙ และ ๒๐๘๖/๒๕๕๓”

ข้อ ๒๕

การหยุดนับอายุความในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

“เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่ง มีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๔๔ แล้วให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่ง มีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๖๐ ให้นับอายุความในการดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น”

การนับ อายุความ

- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา
- กรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปให้นับอายุความต่อจากเวลานั้น

การนับอายุความ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มีได้บัญญัติถึงวิธีการกำหนดนับระยะเวลาอายุความคดีอาญาไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นการนับระยะเวลาอายุความจึงอยู่ในบังคับของหลักทั่วไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดมิให้นับวันแรกแห่งเวลานั้นรวมเข้าด้วยกันจึงเริ่มนับอายุความในวันถัดไป

ข้อ ๒๖

การปิดฟ้อง ฟากขังและปล่อยชั่วคราว ในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททาง อาญาในชั้นการสอบสวน

กรณีที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาคงอยู่ ผู้ต้องหาไม่ได้มีพฤติการณ์หลบหนีมิให้นำบทบัญญัติในเรื่องดังต่อไปนี้มาใช้บังคับ

- การฟ้องและการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
- การควบคุมหรือขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นการสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

กรณีไกล่เกลี่ยไม่เป็นผล พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

- ให้นับระยะเวลาการฟ้อง ผิดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป

ข้อ ๒๗

บุคคลที่เป็นผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญา
การอาญาในชั้นการสอบสวนได้

บุคคลที่เป็นผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้
คือ บุคคลที่ขึ้นทะเบียนโดยยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
และได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ไต่ถาม

ข้อสังเกต

ผู้ไต่ถามที่นายทะเบียนใช้อำนาจสรรหา
และแต่งตั้งเป็นผู้ไต่ถาม บุคคลนั้น
จะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา
๔๘ ประกอบกับมาตรา ๔

ผู้ไต่ถามซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่
ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามบทนิยามของ
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑(๑๖)
ย่อมได้รับการคุ้มครองตามประมวล
กฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดต่อ
เจ้าพนักงานหรือความผิดต่อชีวิต หรือ
ต้องรับผิดชอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ

ข้อสังเกต

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑(๑๖) “เจ้าพนักงาน”
หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็น
เจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย
ให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ว่าจะเป็นประจำหรือ
ครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

บุคคลซึ่งจะทำการไต่ถาม หมายถึง บุคคล
ธรรมดา เท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคล เนื่องจาก
ตามประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน
ผู้ไต่ถาม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้
เฉพาะบุคคลธรรมดา

ข้อ ๒๘

การประชุมการเลือก และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

พนักงานสอบสวนต้องแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนให้ผู้ครณียุทพายทราบ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา สถานที่เพื่อให้ผู้ครณียุทพายเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย^๘

พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมภายใน ๗ วันนับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน เพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย^๙

ถ้าผู้ครณียุทพายตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ครณียุทพาย^{๑๐}

^๘ ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐

^๙ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๙ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง
^{๑๐} ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคสาม

ข้อ ๒๓

อำนาจของพนักงานสอบสวน
ในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

“ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททาง
อาญา และการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ
สอบสวนไม่ตัดอำนาจของ
พนักงานสอบสวนที่จะทำการ
สอบสวนต่อไป ”

ข้อ ๓๐

ขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ในชั้นการสอบสวน

● กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญา “ ครั้งแรก ”^{๑๑}

พนักงานสอบสวนกำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญาภายใน ๗ วันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการได้ทัน
ให้พนักงานสอบสวนขอขยายระยะเวลาไปยังพนักงาน
สอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกิน ๗ วัน

๑๑ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐
และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณา
และระยะเวลาการส่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททาง
อาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑

● บทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย

● ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้ผู้กรณีทราบก่อนเริ่มการไกล่เกลี่ย^{๑๒} ดังนี้

- พฤติการณ์ต่างๆ ที่ผู้กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำลงตามคำร้องทุกข์
- ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดี
- กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- สิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

● พนักงานสอบสวนต้องให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่างๆ และข้อเท็จจริงอื่น

● ผู้ไกล่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง ต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจ^{๑๓}

๑๒ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๓ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔

๑๓ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๔

● การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน^{๑๔}

● ผู้กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาดด้วยตนเอง

ข้อสังเกต : แม้การไกล่เกลี่ยจะต้องให้ผู้กรณีเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยตนเองก็ตาม แต่ถ่ากรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้มีอำนาจจัดการแทน ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ และพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๖ สามารถเข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและมีอำนาจจัดการแทนผู้เยาว์ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์

● ผู้กรณีมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกิน ๒ คน เข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อสังเกต : ผู้กรณีต้องเป็นผู้นำผู้ซึ่งตนไว้วางใจมาเอง

๑๔ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒

- กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาและเป็นผู้เยาว์ต้องให้บิดามารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อสังเกต

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทถือเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙ นิติกรรม หมายความว่า การใดๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ
- ผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะได้ดังนี้ เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙ เมื่อทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐
- กรณีผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาจเพียงให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยโดยไม่มียา มารดา หรือผู้ปกครองก็ได้
- กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ แม้พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีได้บัญญัติให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยก็ตาม แต่ได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายจัดการแทนผู้เสียหายเข้าไกล่เกลี่ยได้ในมาตรา ๔๖ ตามพระราชบัญญัตินี้ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕

- พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำให้ ๑๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๓๘/๒๕๕๕ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่...พยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย...และไม่มียา ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลจัดหาล่าม...ให้ถามตอบหรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร” จากบทบัญญัติดังกล่าวบ่งชี้ว่า “ผู้ที่จะเป็นล่ามจะเป็นบุคคลใดก็ได้ที่มีความสามารถในการเป็นล่ามแต่จะต้องมิใช่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการหรือศาลซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสอบสวนหรือซักถามพยานนั้น” ได้ความว่าในการสอบสวน จ. และ ม. ผู้ทำการสอบสวนคือร้อยตำรวจโท ค. ส่วนร้อยตำรวจโท ธ. ทำหน้าที่เป็นล่าม และในการที่ จ. เบิกความต่อศาล ร้อยตำรวจโท ธ. ก็เป็นเพียงล่าม ดังนี้ ร้อยตำรวจโท จ. จึงเป็นเพียงล่ามที่พนักงานสอบสวน และศาลเป็นผู้จัดหาล่ามให้แก่ จ. และ ม. ตามกฎหมาย แม้ทนายจำเลยได้แถลงคัดค้านเรื่องที่ร้อยตำรวจโท ธ. เป็นล่ามดังกล่าวในการสืบพยานโจทก์ แต่ทนายจำเลยก็ได้ไม่ได้แสดงเหตุแห่งคำคัดค้านว่าร้อยตำรวจโท ธ. เป็นล่ามแปลไม่ถูกต้องอย่างไร การที่ร้อยตำรวจโท ธ. ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลในชั้นสอบสวนจึงไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังถ้อยคำพยานที่แปลนั้นเป็นพยานหลักฐานแต่อย่างใด ส่วนการพิจารณาสืบพยานบุคคลปาก จ. ก่อนโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลนั้น ปรากฏว่าร้อยตำรวจโท ธ. ผู้ทำหน้าที่ล่ามได้สาบานตนก่อนแปลคำเบิกความของ จ. ต่อศาลแล้ว การให้การและเบิกความของ จ. ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศและไม่เข้าใจภาษาไทยจึงเป็นการชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓ วรรคสี่

๑๕ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓

● กำหนดระยะเวลาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน^{๑๖}

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาดำเนินการ “ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน” นับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรก
- หากการไกล่เกลี่ยไม่เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว โดยมีความจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยสามารถดำเนินการต่อไป “ได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน” โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

หมายเหตุ

- การนับวันไกล่เกลี่ยภายใน ๓๐ วันให้นับตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาครั้งแรก
- การขอขยายระยะเวลาการไกล่เกลี่ยจะขอกี่ครั้งก็ได้ แต่ระยะเวลาขยายนั้นรวมแล้วต้องไม่เกิน ๓๐ วัน เพื่อมิให้มีการประวิงเวลาในการดำเนินคดี และการไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลามีผลให้การไกล่เกลี่ยนั้นยุติลงทันทีและไม่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยได้อีก
- การบันทึกเหตุขอขยายระยะเวลา ต้องบันทึกเหตุจำเป็นหรือเหตุอันควรเชื่อได้ว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ โดยเป็นหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยที่จะต้องบันทึกเหตุดังกล่าวไว้

๑๖ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖

ข้อ ๓๑

สิทธิและข้อห้ามของคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

คู่กรณีมีสิทธิร่ำราเพื่อหาข้อตกลงร่วมกับได้โดยอิสระ

ข้อตกลงของคู่กรณีต้องไม่ขัดกับลักษณะดังต่อไปนี้

- ไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย
- ไม่เป็นการฝ่าฝืน
- ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

หมายเหตุ

กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงนั้นต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์

ข้อ ๓๒

การดำเนินการเมื่อการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนสิ้นสุดลง

เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้ผู้ใกล้เคียงจัดทำบันทึกข้อตกลงหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ให้คู่กรณีและผู้ใกล้เคียง “ลงลายมือชื่อ”^{๑๗} ไว้ในบันทึกข้อตกลง
- ให้ผู้ใกล้เคียงส่งบันทึกข้อตกลงไปยังพนักงานสอบสวนเมื่อการใกล้เคียงเสร็จสิ้น

๑๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙ บัญญัติว่า “เมื่อมีกิจการอันใดซึ่งกฎหมายบังคับให้ทำเป็นหนังสือ บุคคลผู้จะต้องทำหนังสือไม่จำเป็นต้องเขียนเอง แต่หนังสือนั้นต้องลงลายมือชื่อของบุคคลนั้น

ลายพิมพ์นิ้วมือ แง่ใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นนั้นที่ทำลงในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อ หากมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนแล้วให้ถือเสมือนกับลงลายมือชื่อ

ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่การลงลายพิมพ์นิ้วมือ แง่ใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นนั้น ซึ่งทำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่”

บันทึกข้อตกลงอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- พหุติการณ์ที่มีการกล่าวหา
- ฐานความผิดและอัตราโทษตามกฎหมายที่มีการกล่าวหา
- ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เช่น การเยียวยาชดใช้ค่าเสียหาย เงินไต่ที่คู่กรณีต้องปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ ข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

ข้อ ๓๓

การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

กรณีที่ ๑

คู่กรณีคนใดคนหนึ่งขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา แต่ถ้าหากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยของคู่กรณีที่เหลืออยู่^{๑๘}

กรณีที่ ๒

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้^{๑๙}

^{๑๘} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๘
^{๑๙} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๙

- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่แจ้งหรือไม่มีเหตุอันสมควร
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีพฤติกรรมที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ
- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุได้โดยแน่แท้
- เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์
- คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลไม่ก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน^{๒๐}
- สิทธินาคติอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา^{๒๑}

ข้อสังเกต

สิทธิ นาคติอาญามาฟ้องระงับดังกล่าวนี้ไม่ว่าจะก่อนหรือระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ผู้ไกล่เกลี่ย ต้องยุติการไกล่เกลี่ยทันที

^{๒๐} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๐
^{๒๑} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๒

ข้อ ๓๔

การดำเนินการเมื่อมีการยุติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการยุติการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา^{๒๒}

- ผู้กรณีคนหนึ่งคนใดขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- ผู้กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่แจ้งหรือไม่ให้เหตุอันสมควร
- ผู้กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีพฤติกรรมที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุได้โดยแน่แท้
- เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดผลประโยชน์ของผู้กรณีที่เป็นผู้เยาว์
- ผู้กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลไม่ก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน

พนักงานสอบสวนเมื่อได้รับรายงานการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญามาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเพื่อมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป^{๒๓}

^{๒๒} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง

^{๒๓} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑ วรรคสอง

ข้อสังเกต

กรณีผู้ไกล่เกลี่ยยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน เนื่องจากสิทธิภาคีอาญามาฟ้องย่อมระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบ โดยมีได้กำหนดระยะเวลาที่ต้องให้รายงานเมื่อใด ซึ่งแตกต่างจากการยุติการไกล่เกลี่ยตาม มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ที่กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าว ผู้ไกล่เกลี่ยควรจะต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน ๗ วันเช่นกัน โดยนำบทบัญญัติตามมาตรา ๖๑ มาบังคับใช้โดยอนุโลม แม้ตามมาตรา ๖๒ จะมิได้มีการบัญญัติไว้

ข้อ ๓๕

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาความผิด
กรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท

ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ วางหลักไว้ว่า
กรณีการกระทำของผู้ต้องหาเป็นการกระทำความผิด
ผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิด “บทหนัก”
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสำเร็จ สิทธินำคดีอาญามา
ฟ้องใน “บทที่เบากว่า” ย่อม “ระงับ” ไปด้วย

กรณีการกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำความผิด
ผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิดที่ไกล่เกลี่ยข้อ
พิพาทสำเร็จเป็นความผิด “บทเบา” “ไม่ทำ” ให้สิทธินำ
คดีอาญามาฟ้องใน “บทที่หนักกว่า” ระงับไปแต่อย่างใด

ข้อสังเกต

กรณีการกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำหลายกรรม
ต่างกัน หลายฐานความผิด และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
สำเร็จเฉพาะบางกรรม บางฐานความผิด ไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญา
ในความผิดกรรมอื่น ฐานอื่นระงับไปแต่อย่างใด

ข้อ ๓๖

หน้าที่ของคู่กรณีและพนักงานสอบสวน
เกี่ยวกับบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เมื่อคู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วน^{๒๔}

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบเมื่อ
ได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วนแล้ว
- พนักงานสอบสวนต้องจัดทำ “บันทึกการ
ปฏิบัติตามข้อตกลง”
- พนักงานสอบสวนต้องส่งบันทึกการปฏิบัติ
ตามข้อตกลง พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวน
และเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอ “พนักงานอัยการ
เพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี”

หมายเหตุ : พนักงานสอบสวนไม่ต้องสรุปสำนวนและ
มีความเห็นทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๔๐ – ๑๔๒ แต่อย่างใด

^{๒๔} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง

ข้อสังเกต

เนื่องจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสำเร็จมิใช่การสอบสวนเสร็จสิ้น ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด หากแต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาอันคู่กรณีระงับข้อพิพาทกันได้นั้น เป็นเหตุให้สิทธิหน้าที่อาญามาฟ้องย่อมระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อคู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน^{๒๕}

● กรณีผู้เสียหายไม่พอใจ

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ
- พนักงานสอบสวนเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

● กรณีผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ
- พนักงานสอบสวนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง
- พนักงานสอบสวนต้องส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

^{๒๕} พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง

หมายเหตุ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเสมือนคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลง

พนักงานสอบสวนไม่ต้องสรุปสำนวนและมีความเห็นทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๔๐ – ๑๔๒ แต่อย่างใด

เมื่อคู่กรณีที่เป็นผู้ต้องหาลังใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

- ความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าผู้ต้องหาลังใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยไม่มีเหตุอันควร

หมายเหตุ

เฉพาะกรณีผู้ต้องหาลังใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันสมควรเท่านั้น

หากเป็นกรณีผู้เสียหายจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง คู่กรณีอีกฝ่าย (ผู้ต้องหา) อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้เท่านั้น ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒

- พนักงานสอบสวนแจ้งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่ง
- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๓๗

สำนวนการสอบสวนและ
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถาม
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เมื่อคู่กรณีแจ้งกับพนักงาน
สอบสวนว่า

ได้ปฏิบัติตามบันทึก
ข้อตกลงครบถ้วนแล้ว

ผู้เสียหายพอใจในการ
ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้
กระทำไปแล้ว

ให้พนักงานสอบสวนจัดทำ “บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง”^{๒๖}
ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและ
เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้^{๒๗}

- หนังสือนำเสนอสำนวนให้พนักงานอัยการ
- บันทึกปากคำผู้เสียหาย หรือคำให้การผู้ต้องหา
ซึ่งพนักงานสอบสวนได้แจ้งว่ามีสิทธิยื่นคำร้อง
ขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา
- บันทึกแจ้งสิทธิร้องขอไต่ถามข้อพิพาททาง
อาญาในชั้นการสอบสวน
- แบบฟอร์มเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

^{๒๖} พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง
^{๒๗} ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่น
คำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้องและ
กระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐

ข้อ ๓๘

ผลของคำสัญญาติดของพนักงานอัยการ

“เมื่อพนักงานอัยการมีคำสัญญาติด
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคน
หากผู้เสียหายคนหนึ่งคนใด
ไม่สามารถทำข้อตกลงกับ
ผู้ต้องหาได้ สิทธินำคดีอาญามา
ฟ้องของผู้เสียหายดังกล่าว
ย่อมไม่ระงับ”

กรณีผู้เสียหาย

- ผู้เสียหายคนเดียว ผู้ต้องหาคนเดียว ทำข้อตกลงได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
- ผู้เสียหายหลายคน ผู้ต้องหาคนเดียว
ผู้เสียหายที่ทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ผู้เสียหายที่ทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาไม่ได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมไม่ระงับ

กรณีผู้ต้องหา

- ผู้ต้องหาคนเดียว ผู้เสียหายคนเดียว ทำข้อตกลงได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
- ผู้ต้องหาหลายคน ผู้เสียหายคนเดียว
ผู้ต้องหาที่ทำข้อตกลงกับผู้เสียหายได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ผู้ต้องหาที่ทำข้อตกลงกับผู้เสียหายไม่ได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมไม่ระงับ

หมายเหตุ

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับนั้น เป็นการ
ระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ ให้ใช้เป็นกรณีการระงับตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาไม่ จึงไม่ต้องดำเนินการตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕๑
ในเรื่องการทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงาน
อัยการแต่อย่างใด

ข้อสังเกต

หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๘(สท)/ว๔๗๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การรับสำนวนการสอบสวนและการส่งคดีในสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ เป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำ ความผิดที่พนักงานอัยการยังไม่ได้มีการรับตัวผู้ต้องหา จึงให้รับสำนวนดังกล่าวลงในสารบบ ส.๒ (สารบบรับความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา) โดยให้ลงในสารบบ ส.๒ ในช่อง “ความเห็นพนักงานสอบสวน” ว่า “ควรส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒” ส่วนรายงานอัยการ(บ.๖) บัญชี ๗ บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เว้นแต่คดีเปรียบเทียบปรับ) ซึ่งเป็นบัญชีที่สำรวจข้อมูลจากสารบบ ส.๒ ให้ลงข้อมูลความเห็นของพนักงานสอบสวนทั้งจำนวนเรื่องและคนไว้ในช่อง “ยุติการดำเนินคดี” ตามที่ได้ปรับปรุงตามแบบรายงานอัยการ (บ.๖) ไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง

สำหรับประเด็นว่าพนักงานอัยการผู้ใดจะเป็นผู้มีหน้าที่ออกคำสั่งนั้น ให้นาระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๐, ๔๑ และ ๔๘ มาประกอบการพิจารณา โดยหากพนักงานอัยการเห็นว่าสำนวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ เป็นไปตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งยุติคดีได้ตามมาตรา ๖๖ ให้พนักงานอัยการส่งยุติคดีตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๘ ว่า “ยุติการดำเนินคดี เพราะมีเหตุสิทธิภาคินาอาญามาฟ้องระับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒” โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งแล้วเสนอสำนวนให้ผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นทราบโดยเร็ว แต่หากพนักงานอัยการเห็นว่าการเสนอสำนวนเพื่อส่งยุติคดีของพนักงานอัยการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งยุติคดีได้ ก็ให้พนักงานอัยการผู้มีหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ พิจารณาสำนวนต่อไป

ส่วนที่ ๔

แบบฟอร์มเอกสาร

- (๑) บันทึกการแจ้งสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- (๒) แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- (๓) แบบหนังสือขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- (๔) หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
- (๕) แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย
- (๖) หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
- (๗) แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- (๘) หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
- (๙) หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)
- (๑๐) บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- (๑๑) บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- (๑๒) แบบหนังสือขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป
- (๑๓) แบบหนังสือขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ
- (๑๔) หนังสือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ
- (๑๕) แบบสมุดคู่มือการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- (๑๖) แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ (.....) เวลาน. ข้าพเจ้า.....

ตำแหน่ง.....ได้แจ้งให้คู่กรณี.....คดีอาญาที่.....

ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

ผู้กล่าวหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

ทราบว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคู่กรณีได้รับทราบสิทธิดังกล่าวแล้ว

โดยกรณีที่เป็นคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๒๙๕, มาตรา ๒๙๖, มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๓๔ ผู้ต้องหาได้ยืนยันว่า

☐ ๑. ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดสุหโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาอันสามปีนับแต่มีคำสั่งยุติคดี และ

☐ ๒. ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้วเกินกว่าห้าปี เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดสุหโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีความอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้กล่าวหา

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวนผู้แจ้งสิทธิ

(.....)

หมายเหตุ ผู้ต้องหาทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๒๙๕, มาตรา ๒๙๖, มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๓๔ ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม ๑ และ ๒ จึงจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้

แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๒

-๒-

(๑) ผู้ยื่นคำร้อง

ชื่อ - นามสกุล (ผู้กล่าวหา/ผู้ต้องหา).....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

(๒) ผู้กรณี

ผู้กล่าวหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

พฤติการณ์แห่งคดี.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(๔) การตรวจสอบคำร้อง

ผลการตรวจสอบ

- ☐ คำร้องมีรายละเอียดครบถ้วน
- ☐ คำร้องไม่ถูกต้อง เนื่องจาก.....
- ☐ คำร้องมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/ผู้รับคำร้อง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

ใบแจ้งให้ทำคำร้อง/แก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง

เมื่อวันที่.....เวลา.....ข้าพเจ้า.....
ตำแหน่ง.....ได้แจ้งผู้กรณี.....
เกี่ยวข้องเป็น.....ให้ทำคำร้องใหม่/แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วน
ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำร้องไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่า
ผู้ยื่นคำร้องนั้นไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำร้องอีกต่อไป

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/ผู้แจ้ง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.
ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวน

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ชื่อ/นามสกุล.....ผู้กล่าวหา/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ในการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบคำร้องแล้ว เห็นว่าคำร้องมีรายละเอียดครบถ้วนถูกต้อง และพฤติการณ์
ของการกระทำความผิดของผู้ต้องหาไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงเห็นควรมีคำสั่ง
ให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....

- พิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวนตามเสนอ

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

๓

หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวน
และเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวนและเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้ง
ผู้ไกล่เกลี่ย

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(คู่กรณี)

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว).....
ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวน คดีอาญาที่.....
ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....
ความผิดฐาน.....นั้น

บัดนี้.....(หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน.....ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่.....
ให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวนแล้ว จึงแจ้งมายังท่าน และขอขึ้นหมายเพื่อมาตกลงเลือก
และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย จากบัญชีของหน่วยงานพร้อมคู่กรณี ในวันที่.....เวลา.....
ณ.....หากมีข้อขัดข้องประการใดโปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)
พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์
โทรสาร

แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย

๕

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ เวลา.....พนักงานสอบสวน.....ได้จัดให้ผู้กรณี
คดีอาญาที่.....ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....
ความผิดฐาน.....ระหว่าง

ผู้กล่าวหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

ประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

๑.

๒.

๓.

เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวนในเรื่องนี้ และตกลงให้
พนักงานสอบสวนถามความยินยอมของผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้ร่วมกันแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ย
ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้กล่าวหา

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน

(.....)

หมายเหตุ การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้พิจารณาตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือก
และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ วรรคสอง โดยคดีทั่วไปสมควรแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
เพียงหนึ่งคน เว้นแต่ คดีที่มีคู่กรณีมากกว่า ๓ ฝ่ายขึ้นไป หรือคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน อาจต้อง
จัดกระบวนการไกล่เกลี่ยมากกว่า ๔ ครั้ง อาจแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยมากกว่าหนึ่งคนก็ได้

หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

๖

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง สอบถามความยินยอมการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(ผู้ไกล่เกลี่ย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย ชื่อ - นามสกุล.....ผู้กล่าวหา อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....และ ชื่อ - นามสกุล.....ผู้ต้องหา

อายุ.....ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....

ลงวันที่.....ความผิดฐาน.....

ได้ตกลงแต่งตั้งท่านเป็นผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวนในคดีดังกล่าว

ดังนั้น จึงขอเรียนสอบถามความยินยอมจากท่านว่าจะขัดข้องประการใดหรือไม่ ในการ
ทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ทั้งนี้ หากท่านไม่ขัดข้องและยินยอม
จะได้แต่งตั้งท่านเป็นผู้ไกล่เกลี่ย และจะได้กำหนดวันนัดผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ครั้งแรกต่อไป โดยขอให้ท่านแจ้งความยินยอมให้พนักงานสอบสวนทราบ ตามเอกสารที่ส่งมาด้วยนี้
ภายในวันที่.....ทางหมายเลขโทรศัพท์.....หรือทางโทรสารหมายเลข
.....หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกับ
พนักงานสอบสวนได้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน (ครั้งแรก)

๙

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง เชิญเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(คู่กรณี)

ตามที่ท่านได้เลือกและแต่งตั้งให้.....

เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนข้อไกล่ คดีอาญาที่.....

ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ความผิดฐาน.....นั้น

ดังนั้น จึงแจ้งมาท่านและคู่กรณีเพื่อเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก) ในวันที่.....เวลา.....ณ.....
หากมีข้อขัดข้องประการใดขอโปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์.....
โทรสาร.....

บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑๐

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่าง

ผู้กล่าวหา

ผู้ต้องหา

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

อัตราโทษ.....

พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา.....

บันทึกนี้จัดทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า วันที่ (.....) เวลา น.

ชื่อ - สกุลผู้ไกล่เกลี่ย ทะเบียนเลขที่.....

ได้จัดให้คู่กรณี

ผู้กล่าวหา

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ได้สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยตกลงทำบันทึกซึ่งมีความตั้งใจจะกล่าวต่อไปนี้

๑.

๒.

61. _____

อนึ่ง การทำบันทึกข้อตกลงกันในครั้งนี้ คู่กรณีได้ทำบันทึกข้อตกลงด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ไม่มีผู้ใดบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือให้สัญญาใดๆ และในการทำบันทึกข้อตกลงในครั้งนี้ไม่มีผู้ไกล่เกลี่ย ท่านได้เข้ามีส่วนได้เสียแต่อย่างใด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้ทราบและเข้าใจ
ข้อความโดยตลอดดีแล้ว เห็นว่าตรงตามเจตนารมณ์ของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ และ
ต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้กล่าวหา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ใกล้ชิด
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

99

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้จัดทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า คดีอาญาที่ ตาม ปจว.ข้อ.....

ของ สก./สน.....ความผิดฐาน.....

ระหว่าง

ฝึกเล่าหา

ชื่อ - นามสกุล อายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล อายุ ปี บัณฑิตประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่..... โทรศัพท์.....

แจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่าผู้กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่..... แล้ว ดังนี้

☐ คำนึงปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วน

☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน แต่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว

☐ คู่มือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน และผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาประสงค์ให้ดำเนินคดีต่อไป

☐ ค่ำกรณัไม่ปฏัษัตามัันทัักขัอตกลง

จึงแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อ

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้กล่าวหา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

บันทึกข้อความ

๑๒

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.
ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ผู้กล่าวหา/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....
ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบว่า ชื่อ/นามสกุล.....ผู้กล่าวหา/ผู้ต้องหา
ไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่.....ไม่ครบถ้วน และผู้เสียหายประสงค์
ให้ดำเนินคดีต่อไป จึงเห็นควรมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....

- เห็นชอบ
- ให้ดำเนินคดีต่อไปตามเสนอ

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.
ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ชื่อ/นามสกุล.....ผู้กล่าวหา/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....
ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบว่า ชื่อ/นามสกุล.....ผู้กล่าวหา/ผู้ต้องหา
ได้ปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน แต่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาพอใจในการปฏิบัติตาม
ข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่.....
จึงเห็นควรส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ
เพื่อพิจารณา **สั่งยุติคดี**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....

- เห็นชอบให้ส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
ให้พนักงานอัยการ เพื่อพิจารณา **สั่งยุติคดี**
- ลงนามแล้ว

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

୧୫

9.....

สถานที่สำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนการสอบสวน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา จำนวน.....แผ่น
 ในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๒. จำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง คดีอาญาที่..... จำนวน.....แผ่น
ของ.....สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ด้วยสถานีดำรง/หน่วยงาน.....ได้รับคำร้องทุกข์ของ

ชื่อ - สกุล ซึ่งกล่าวหา ชื่อ - สกุล

เหตุเกิด.....

และครุณีได้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

หมวด ๔ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ผลการใกล้เคียงคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ และ

ได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตาม มาตรา ๕๗ แล้ว จึงขอส่งเอกสารตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒) นมายังท่าน

ตามความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อดำเนินการตาม มาตรา ๖๖ ต่อไป

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ຍຸ

(ชื่อ - ชื่อสกุล)

(ตำแหน่ง)

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท

โทรสาร

แบบสมุดคณสารบบคดีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

134

[illegible]

หมายเหตุ * กรณียังอยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยให้ระบุในชื่อหมายเหตุว่า "อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย"

แบบรายงานผลการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

104.....

[illegible]

ตรวจแล้วถูกต้อง

စာအုပ်အမျိုးအမည်.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ * กรณียังอยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยให้ระบุในช่องหมายเหตุว่า "อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ย"

ส่วนที่ ๕

แบบฟอร์มและแผนผัง ขั้นตอนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญา และในชั้นการสอบสวน

แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ใน
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
และในชั้นการสอบสวน

กฎหมาย ระเบียบ
และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

แผนผังขั้นตอนการใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา หมวด ๓

แผนผังขั้นตอนการใกล้เคียงข้อพิพาท ทางอาญาในขั้นตอนการสอบสวน หมวด ๔

บรรณานุกรม

หนังสือ

คู่มือปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, ม.ป.ท., พิมพ์ครั้งที่ ๑, ๒๕๖๒

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒, ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๗

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก, ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๐ ก, ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

ระเบียบ ประกาศ

ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๔, ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

คณะทำงาน

พันตำรวจเอก วีรพล ใหญ่อรุณ

รองผู้บังคับการ กองคดีอาญา
สำนักงานกฎหมายและคดี

พันตำรวจเอก กฤษดา ตีลิจอนนันทน์

รองผู้บังคับการ กองบังคับการ
กฎหมายและคดี
ตำรวจภูธรภาค ๑

พันตำรวจเอก ปกรณ์กิตติ ธนวรินทร์กุล

นายเวร (สัญญาบัตร ๔)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ว่าที่ พันตำรวจเอกหญิง ประพร เต็มเกาะ

ผู้กำกับการกลุ่มงานกฎหมาย
กองกฎหมาย

พันตำรวจโท ชีรภาส ยั่งยืน

สำนักงานกฎหมายและคดี
ผู้ช่วยนายเวร (สัญญาบัตร ๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พันตำรวจโท สมเดช สารบรรณ

รองผู้กำกับการ ๓
กองบังคับการปราบปรามการฉ้อ
โกง
กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

พันตำรวจโทหญิง สุภารัตน์ สุวรรณดี

สารวัตร กลุ่มงานพิจารณา ๑
กองมาตรฐานวินัย
สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการตำรวจ

ร้อยตำรวจเอก สุทธิ อุปราวิทยานันท์

รองสารวัตร (สอบสวน)
สถานีตำรวจภูธรวัดสิงห์ ตำรวจ
ภูธรจังหวัดชัยนาท

ร้อยตำรวจโทหญิง จารุวรรณ บำรุงรักษ์

อาจารย์ กลุ่มงานคณาจารย์
คณะนิติศาสตร์
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

จ่าสิบตำรวจหญิง วิจิตรา ขาววงศ์

ผู้บังคับหมู่ ตรวจคนเข้าเมือง
จังหวัดขอนแก่น

EDTOP

Enforce Disappearance and Torture Of Person

ระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียงรองรับการปฏิบัติงาน
ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565
และประมวลกฎหมายยาเสพติด

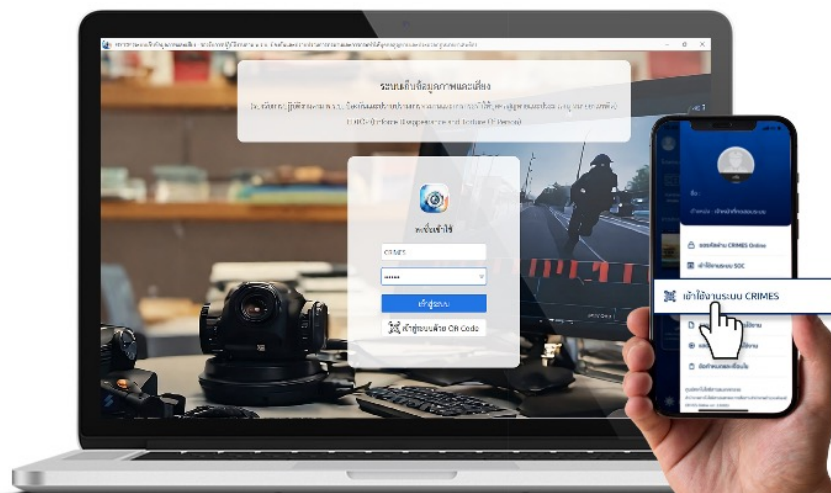
คู่มือการใช้งาน ระบบ EDTOP

1 คลิก Icon EDTOP เพื่อเข้าสู่ระบบ

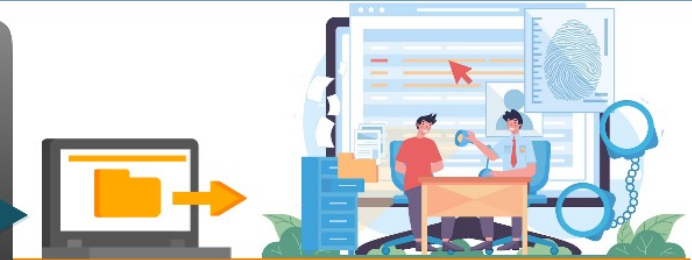
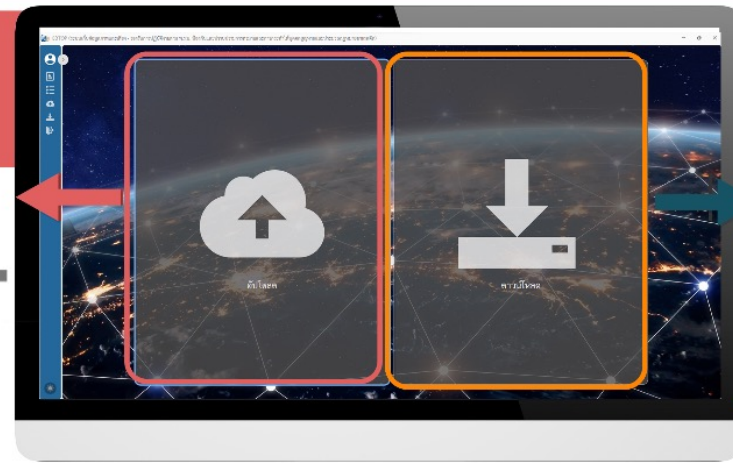
EDTOP

2 Login เข้าสู่ระบบ โดยใช้ Username และ Password เดียว กับ ระบบ CRIMES

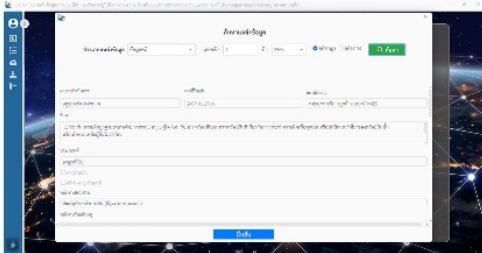

ใช้ Username / Password
ของระบบ CRIMES
หรือ
Scan QR Code
ผ่าน Application
"CRIMES ONLINE"

วิธีการ Upload File VDO

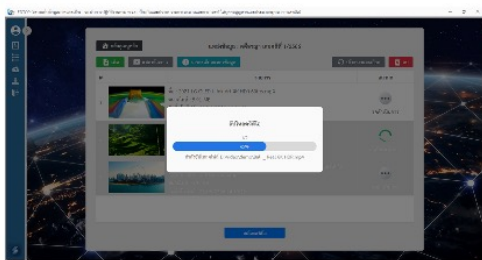
วิธีการ Download File VDO

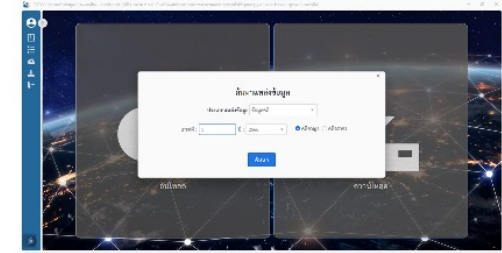
1. ระบุ "คดี หรือ บจว."
ที่เกี่ยวข้อง

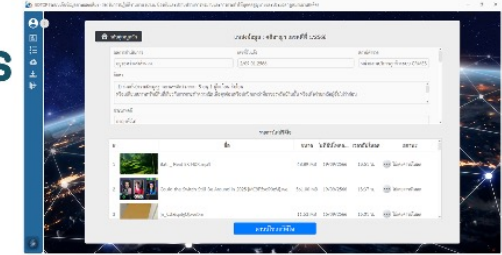
2. เลือกไฟล์ VDO ที่ต้องการ
Upload

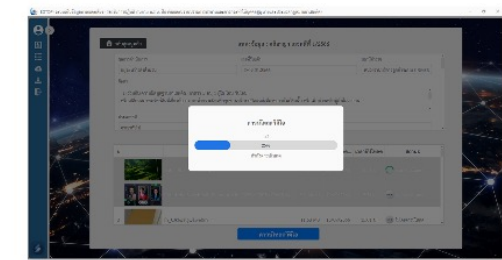
3. กด "ยืนยัน"
เพื่อเริ่ม Upload

1. ระบุ "คดี หรือ บจว."
ที่เกี่ยวข้อง

2. เลือกไฟล์ VDO ที่ต้องการ
Download

3. กด "ดาวน์โหลดวิดีโอ"
เพื่อเริ่มดาวน์โหลด

สามารถ Scan QR Code ได้ที่นี่ เพื่ออ่านคู่มือการใช้งาน
หรือ รับชม VDO สอนการใช้งาน อย่างละเอียด

คู่มือการใช้งาน

VDO สอนการใช้งาน

ปรับความละเอียดกล้อง Body Camera

1080 P

480 P

ใช้เนื้อที่ในการจัดเก็บ

1 ชั่วโมง = 4 GB

ลดลง 4 เท่า

1 ชั่วโมง = 1 GB

ประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูล

- การ UPLOAD และ DOWNLOAD เร็วขึ้น
- พื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล เพิ่มขึ้น 4 เท่า

คู่มือการใช้งาน

และ

Video สาธิตการใช้งาน

โปรแกรมเบื้องต้น

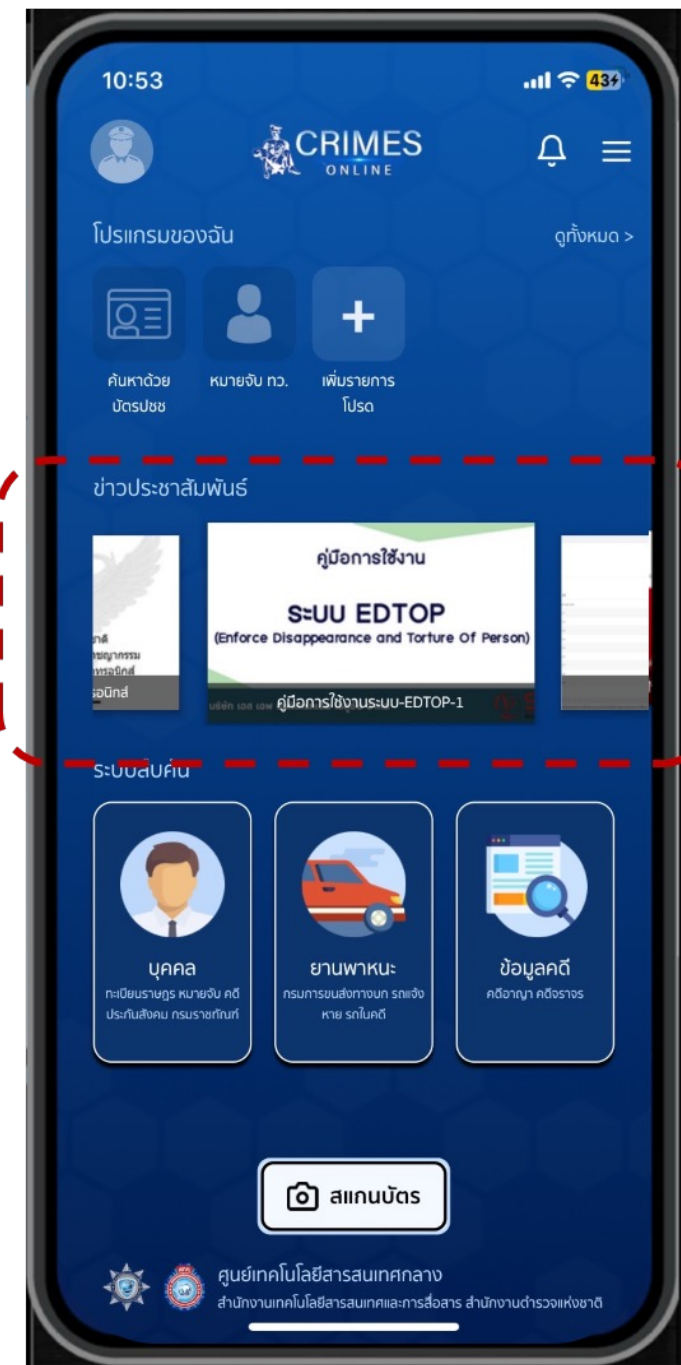
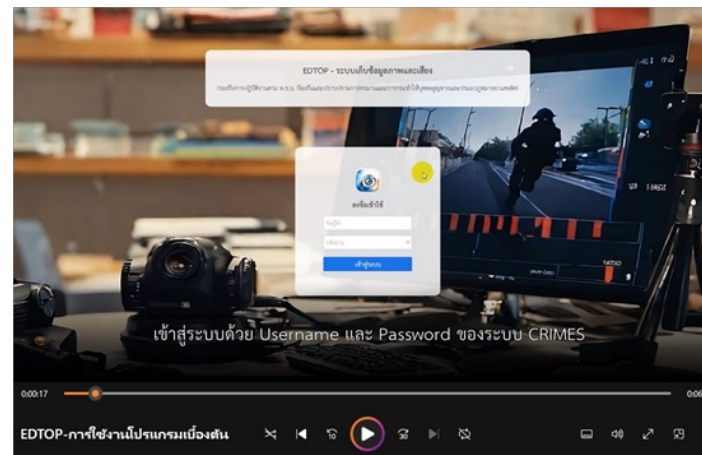
สามารถดาวน์โหลดได้ทาง

CRIMES ONLINE

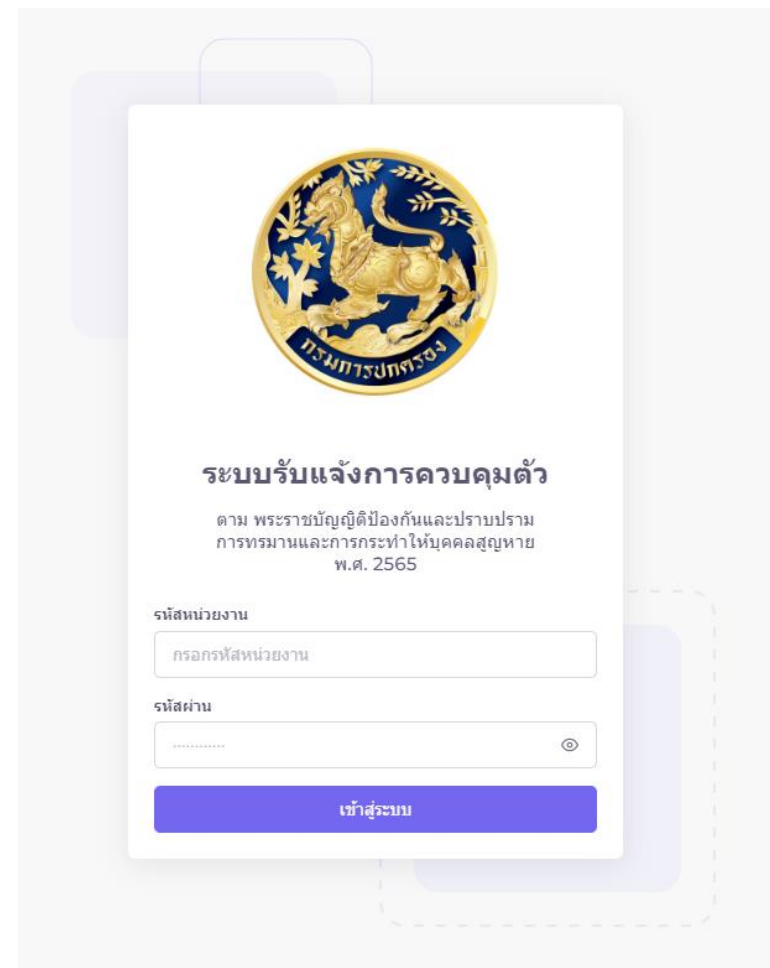
หากพบปัญหาข้อสงสัย

โทร. 1228 กด 2

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุญ สูญหาย พ.ศ. 2565

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว
ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุญสูญหาย
พ.ศ. 2565

รหัสหน่วยงาน

รหัสผ่าน

[เข้าสู่ระบบ](#)

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

<http://arrest.dopa.go.th/>

การเข้าใช้งานระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว

ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

รหัสหน่วยงาน

กรอกรหัสหน่วยงาน

รหัสผ่าน

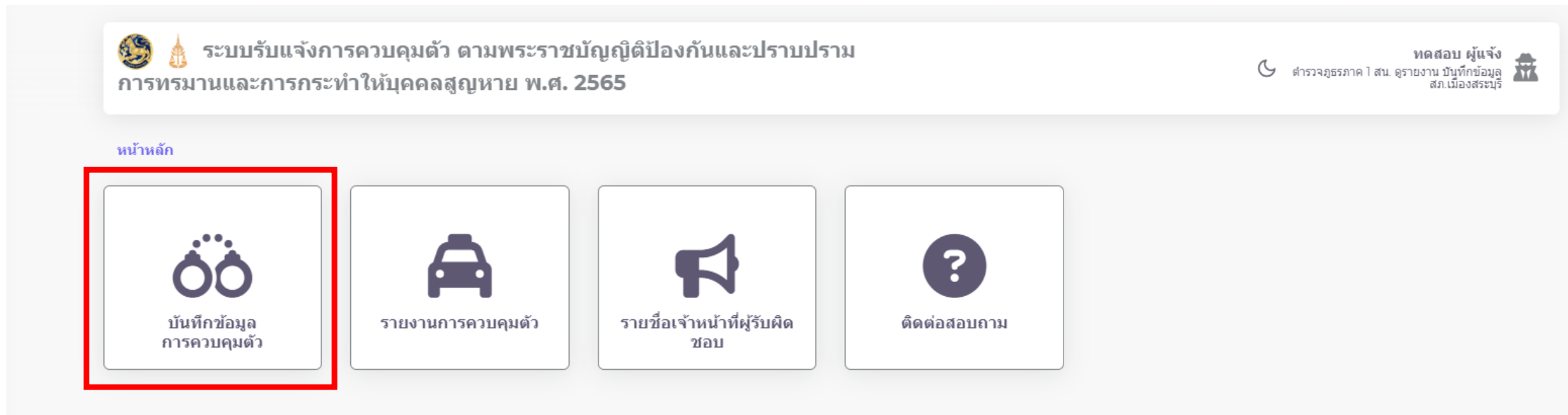
เข้าสู่ระบบ

กรอกเลขประจำตัวประชาชน

กรอกรหัสผ่าน

คลิกเข้าสู่ระบบ

การบันทึกข้อมูลการควบคุมตัวผู้แจ้ง

คลิกเมนูบันทึกข้อมูล
การควบคุมตัว

การบันทึกข้อมูลการควบคุมตัวผู้แจ้ง

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

ตำรวจภูธรภาค 1 ส.น. อู่ราชงาน บึงกุ่มข้อมูล
สภ.เมืองสระบุรี

ทดสอบ ผู้แจ้ง

แบบบันทึกการรับแจ้งการควบคุมตัวตามมาตรา 22 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

ศูนย์รับแจ้งจับกุมฝ่ายปกครอง อำเภอ/เขต เมืองสระบุรี
วันที่และเวลาแจ้ง : วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2566 เวลา 14:18 น.

ชื่อสถานที่ที่มีการควบคุมตัว(ที่เกิดเหตุ) *

จังหวัด *

อำเภอ *

ตำบล *

วันและเวลาที่ควบคุมตัว *

1.เจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เลขประจำตัวประชาชน *

ชื่อ-นามสกุล *

ตำแหน่ง *

หน่วยงาน *

หมายเลขโทรศัพท์ *

1.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ(ม.22)

☒ คนเดียวกับข้อ 1.1

☐ ไม่ใช่คนเดียวกับข้อ 1.1

เลขประจำตัวประชาชน *

ชื่อ-นามสกุล *

ตำแหน่ง *

หน่วยงาน *

หมายเลขโทรศัพท์ *

เพิ่มสถานที่

คลิกเพิ่ม
สถานที่

การบันทึกข้อมูลการควบคุมตัวผู้แจ้ง

  ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ดูรายงาน บันทึกข้อมูล
ผู้แจ้ง ส.น.นางเลิ้ง
ส.น.นางเลิ้ง

รายละเอียดข้อมูลเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รหัสสถานที่ P25660004000001

1.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เลขประจำตัวประชาชน : x-xxxx-xxx0-40-1
ชื่อ-นามสกุล : ผู้แจ้ง ส.น.นางเลิ้ง
ตำแหน่ง : ผู้แจ้ง ส.น.นางเลิ้ง
หน่วยงาน : ท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
โทรศัพท์ :

1.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ(ม.22)

เลขประจำตัวประชาชน : x-xxxx-xxx8-49-7
ชื่อ-นามสกุล : ผู้แจ้ง ส.น.นางเลิ้ง
ตำแหน่ง : ผู้แจ้ง ส.น.นางเลิ้ง
หน่วยงาน : ท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
โทรศัพท์ : 0236985147

กรอกข้อมูลให้
ครบถ้วน

2.วัน เวลาและสถานที่ที่มีการควบคุมตัว

2.1 ห้องที่มีการควบคุมตัว(ที่เกิดเหตุ)

วันและเวลาที่เกิดเหตุ *	ห้องที่มีการควบคุมตัว(ที่เกิดเหตุ)ทดสอบ *	จังหวัด *	อำเภอ *	ตำบล *
18/04/2023 14:36:30 	ทดสอบ	กรุงเทพมหานคร 	เขตคลองสาน 	คลองตันใต้

2.2 สถานที่ใช้ในการควบคุมตัว

วันและเวลาที่ทำการควบคุมตัว	สถานที่ใช้ในการควบคุมตัว	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ว/ดค/ปปปป --:-- 		กรุณาเลือกจังหวัด 	----- 	-----
หมายเหตุ				

การบันทึกข้อมูลการควบคุมตัวผู้แจ้ง

3.ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

ผู้ถูกจับกุม

☐ เลขประจำตัวประชาชน

☐ หมายเลขหนังสือเดินทาง

☐ บัตรประจำตัวคนต่างด้าว

☐ อื่นๆ...โปรดระบุ

คำนำหน้าชื่อ

ชื่อ

นามสกุล

หมายเลขโทรศัพท์

0000000000

ที่อยู่

จังหวัด

อำเภอ

ตำบล

กรุณาเลือกจังหวัด

ข้อหา

พฤติการณ์การถูกควบคุมตัว

เหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกภาพหรือวิดีโอได้ในขณะที่จับและควบคุมตัว

เหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกภาพหรือวิดีโอได้ในขณะที่จับและควบคุมตัว

คำเตือนรูปพรรณ : หมายเลข ใส่ออย่างน้อย 1 รูป

เลือกไฟล์

ไม่ได้เลือกไฟล์ใด

เลือกไฟล์

ไม่ได้เลือกไฟล์ใด

เลือกไฟล์

ไม่ได้เลือกไฟล์ใด

เลือกไฟล์

ไม่ได้เลือกไฟล์ใด

เพิ่มผู้ถูกควบคุมตัว

บันทึกข้อมูลแจ้ง

สามารถเพิ่มผู้ถูกควบคุมตัวได้มากกว่า 1

คลิกบันทึกข้อมูลการแจ้ง

กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน

การเพิ่มสถานที่การจับกุม

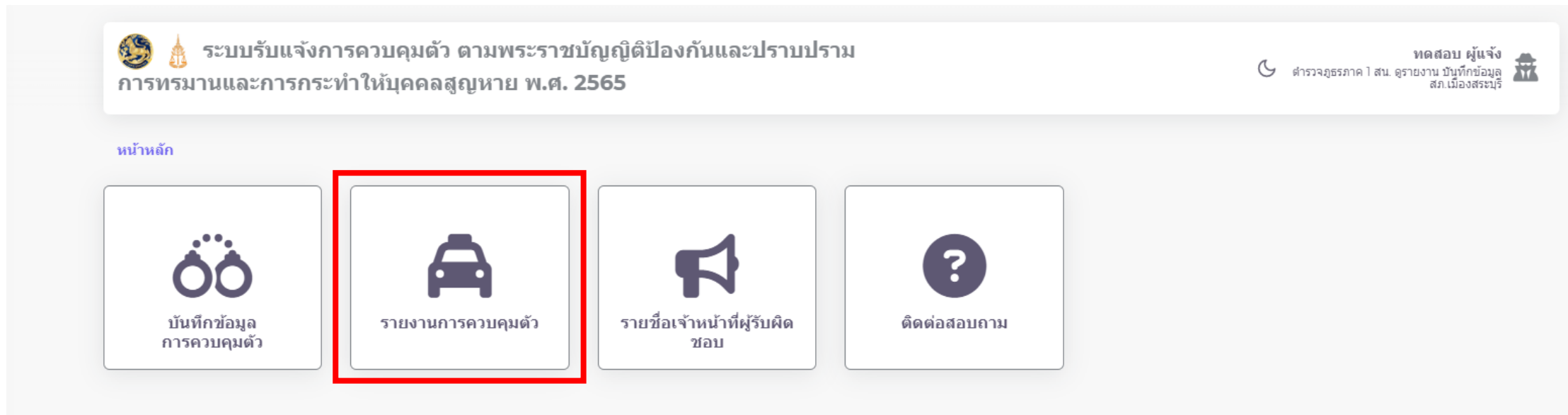
แจ้งการควบคุมตัวเรียบร้อยแล้ว
คุณต้องการแจ้งการควบคุมตัวสถานที่ถัดไปหรือไม่

ดำเนินการต่อ

ปิด

หากต้องการเพิ่มสถานที่จับกุมให้คลิกปุ่ม
ดำเนินการต่อ
หากไม่บันทึกคลิกปุ่ม ปิด

รายงานการควบคุมตัว

รายงานการควบคุม ตัว

รายงานการแจ้งการควบคุมตัว

รายงานการแจ้งการควบคุมตัว

รายงานการแจ้งการควบคุมตัว
กรุณาเลือกช่วงที่ต้องการค้นหา

18/04/2023

ถึง

18/04/2023

ค้นหา

ระหว่าง วันที่ 18 เมษายน 2566 ถึง วันที่ 18 เมษายน 2566

สามารถคลิกเลือกช่วงวันที่
ได้

Show 10 entries

ค้นหา

ที่	สถานที่เกิดเหตุ	หน่วยงานที่ดำเนินการ	วันที่จับกุม	จำนวนผู้ถูกจับกุม	สถานะการส่งข้อมูล						จัดการข้อมูล	
					ขอข้อมูลเพิ่มเติม		ลงพื้นที่ตรวจสอบ		รับเรื่องแล้ว		ปรับปรุงข้อมูล	เพิ่มสถานที่
					ปค.	อัยการ	ปค.	อัยการ	ปค.	อัยการ		
1	จังหวัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน แขวง คลองตันใต้	ท้องถิ่นเขต ป้อมปราบศัตรูพ่าย	18 เม.ย. 66	1	0	0	0	0	0	0	ปรับปรุงข้อมูล	เพิ่มสถานที่

Showing 1 to 1 of 1 entries

สามารถติดตามตรวจสอบ
สถานะการส่งข้อมูลได้ที่นี้

สามารถปรับปรุงข้อมูลและ
เพิ่มสถานที่ได้จนกว่า
จะมีการรับเรื่อง

รายงานการควบคุมตัว

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้น้ำยาพิษ พ.ศ. 2565

ตำรวจภูธรภาค 1 สน. ดุริยางาน บันทึกรายงาน
สภ. เมืองสระบุรี

หน้าหลัก

บันทึกข้อมูล
การควบคุมตัว

รายงานการควบคุมตัว

รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ติดต่อสอบถาม

รายชื่อเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบ

รายงานการแจ้งการควบคุมตัว

รายงานการแจ้งการควบคุมตัว

รายงานการแจ้งการควบคุมตัว
กรุณาเลือกช่วงที่ต้องการค้นหา

18/04/2023

ถึง

18/04/2023

ค้นหา

ระหว่าง วันที่ 18 เมษายน 2566 ถึง วันที่ 18 เมษายน 2566

สามารถคลิกเลือกช่วงวันที่
ได้

Show 10 entries

ค้นหา

ที่	สถานที่เกิดเหตุ	จังหวัด	วันที่จับกุม	จำนวนผู้ถูกจับกุม	เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด
1	ทดสอบ	กรุงเทพมหานคร	18 เม.ย. 66	1	เลขประจำตัวประชาชน : x-xxxx-xxx0-40-1 ชื่อ-นามสกุล : ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง ตำแหน่ง : ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง หน่วยงาน : ท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โทรศัพท์ :	เลขประจำตัวประชาชน : x-xxxx-xxx8-49-7 ชื่อ-นามสกุล : ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง ตำแหน่ง : ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง หน่วยงาน : ท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โทรศัพท์ : 0236985147	รายละเอียด

Showing 1 to 1 of 1 entries

สามารถคลิกดู
รายละเอียดได้

ดูรายละเอียด

สถานที่เกิดเหตุ

ชื่อสถานที่เกิดเหตุ: ทดสอบ

จังหวัด: กรุงเทพมหานคร อำเภอ: คลองสาน ตำบล: คลองตันใต้

วันที่บันทึก: วันที่ 18 เดือนเมษายน พ.ศ. 2566

1. เจ้าหน้าที่รัฐ

ที่	หน้าที่	ตำแหน่ง:	ชื่อ-นามสกุล:	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ
1.1	เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้ง		ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง	ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง	ท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	
1.2	เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ(ม.22)		ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง	ผู้แจ้ง สน.นางเลิ้ง	ท้องถิ่นเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	0236985147

2.ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

Show 10 entries

ค้นหา

หมายเลข:	ชื่อ-นามสกุล:	ที่อยู่:	ข้อหา:	ตัวหารูปพรรณ:
		ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด		ข้อมูลโดยกรมการปกครอง 68.76 การกระจายของประชากร ชาย 34.38 หญิง 34.38 ประชากรทั้งหมด 68.76 ชาย 34.38 หญิง 34.38 ประชากรทั้งหมด 68.76 การกระจายของประชากร ชาย 34.38 หญิง 34.38 ประชากรทั้งหมด 68.76 ชาย 34.38 หญิง 34.38 ประชากรทั้งหมด 68.76

Showing 1 to 1 of 1 entries

< Previous

1

Next >

3.วัน เวลาและสถานที่ที่มีการควบคุมตัว

ที่	วันและเวลาที่ดำเนินการ	สถานที่ควบคุมตัว	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
1	18 เม.ย. 66 เวลา 14.36 น.	ทดสอบ	กรุงเทพมหานคร	คลองสาน	คลองตันใต้

ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารงานปกครอง

กรมการปกครอง

ติดต่อสอบถาม

ระบบรับแจ้งการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้น้ำหนักสูญหาย พ.ศ. 2565

ตรวจสอบ ผู้แจ้ง
ตำรวจภูธรภาค 1 สน. ดุริยางาน บันทึกรายงาน
สภ. เมืองสระบุรี

หน้าหลัก

บันทึกข้อมูล
การควบคุมตัว

รายงานการควบคุมตัว

รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ติดต่อสอบถาม

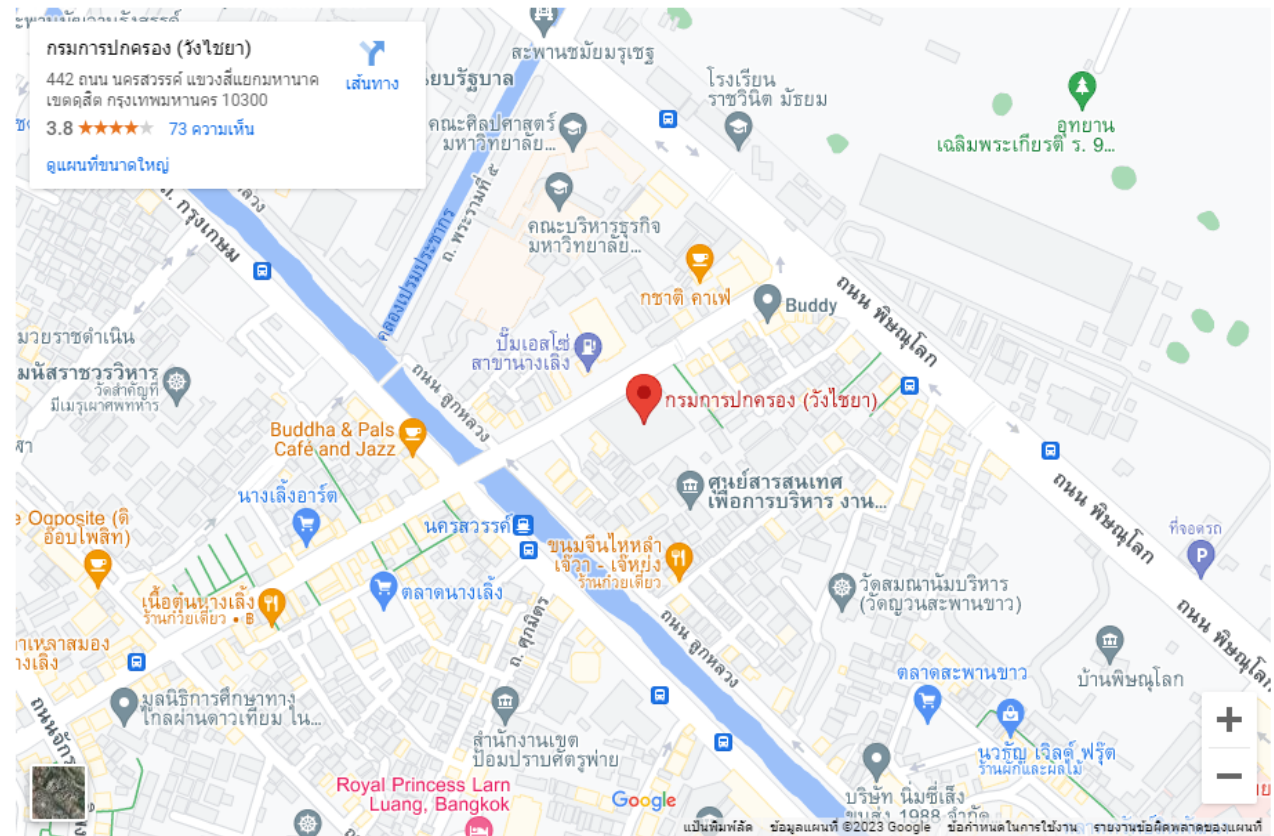
ติดต่อสอบถาม

ติดต่อสอบถาม

QR code ไลน์ติดต่อสอบถาม

ที่อยู่

สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง (วังไชยา) ถนนนครสวรรค์ แขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต
กรุงเทพ 10300

ศูนย์บริหารงานสอบสวน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงาน

การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา

ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๕

ศูนย์บริหารงานสอบสวน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงาน
การใกล้ชิดข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติ
การใกล้ชิดข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ISBN

๙๗๘-๖๑๖-๘๐๘๐-๓๘-๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวน

๔,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

ศูนย์บริหารงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ตำรวจ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

คำปรารภ

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายกลางที่ใช้สำหรับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนัก และข้อพิพาททางอาญาบางประเภท โดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนต่างก็รู้จักการไกล่เกลี่ยคดีอาญามาก่อนที่กฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ ซึ่งหากเป็นคดีความผิดอันยอมความได้ ก็ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของคู่กรณีที่จะยอมความตามกฎหมาย แต่หากเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน การไกล่เกลี่ยโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ย่อมสุ่มเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องทั้งทางปกครองทางแพ่ง หรือทางอาญา

ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นหลักประกันที่ให้อำนาจพนักงานสอบสวนดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงควรที่จะมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายฉบับนี้เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้จัดทำหนังสือนี้เผยแพร่ให้กับพนักงานสอบสวน หรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

ด้วยความปรารถนาดีจาก

พลตำรวจเอก

(สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำปรารภ

ด้วยพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในขั้นตอนการสอบสวน ในความผิดอันยอมความได้ ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษ อย่างสูงไม่เกินสามปีตามที่กำหนดไว้ในท้ายพระราชบัญญัติ

ในการนี้ กระบวนการจะเริ่มต้นได้ก็ด้วยความประสงค์ของ คู่กรณีเป็นสำคัญ ซึ่งพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้มีบทบาทอย่างมากในการ เริ่มต้นกระบวนการดังกล่าว ดังนั้น หากพนักงานสอบสวนหลีกเลี่ยง หรือละเลย ไม่พึงดำเนินการตามแนวทางซึ่งกฎหมายได้บัญญัติ ไว้แล้วอาจเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้

หนังสือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของ พนักงานสอบสวนในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยได้อธิบายข้อกฎหมาย และขั้นตอนการดำเนินการ พอสังเขปพร้อมแบบฟอร์มเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

พลตำรวจเอก

(สุทิน ทรัพย์พ่วง)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำนำ

หนังสือนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้พนักงานสอบสวนและผู้ใกล้เคียงใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา ในชั้นสอบสวนว่าด้วย หมวด ๓ และหมวด ๔ ตามพระราชบัญญัติ การใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้เพื่อให้การใกล้เคียงข้อพิพาท เป็นไปโดยถูกต้องตามกระบวนการตามกฎหมาย ผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ จึงได้จัดทำเนื้อหาในลักษณะเป็นการตั้งหัวข้อเรื่อง และข้อสังเกตไว้ใน หมายเหตุ โดยนำหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการใกล้เคียง ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาทำการสรุปเพื่อให้เข้าถึงความเข้าใจ เพื่อผู้อ่าน จะได้จับประเด็นเรื่องในมาตรานั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผู้เขียนและคณะผู้จัดทำ หวังว่า หนังสือเล่มนี้ จะได้เป็น ประโยชน์ต่อพนักงานสอบสวนและผู้ใกล้เคียงตามสมควร

พลตำรวจโท

(ชนะชัย ลิ้มประเสริฐ)

ผู้เขียน

๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ หลักทั่วไปว่าด้วยการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑	เหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
ข้อ ๒	การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้	๒
ข้อ ๓	คดีอาญาที่มีให้นำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับ	๔
ข้อ ๔	คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและผู้ไกล่เกลี่ย	๖
ข้อ ๕	คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๘
ข้อ ๖	ลักษณะต้องห้ามของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๙
ข้อ ๗	หน้าที่และอำนาจของผู้ไกล่เกลี่ย	๑๓
ข้อ ๘	จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย	๑๔
ข้อ ๙	หน้าที่ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตน	๑๗
ข้อ ๑๐	การถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ย	๒๓
ข้อ ๑๑	ข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย	๒๗
ข้อ ๑๒	การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย	๓๑
ข้อ ๑๓	ลักษณะต้องห้ามในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	๓๓

ส่วนที่ ๒ การไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑๔	คำนิยามของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๔๐
ข้อ ๑๕	ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ไต่ถามได้	๔๑
ข้อ ๑๖	หน้าที่และอำนาจในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๔๗
ข้อ ๑๗	การดำเนินการเมื่อการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาเสร็จสิ้นลง	๔๘
ข้อ ๑๘	ผลของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๔๙
ข้อ ๑๙	กรณีที่มีการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล	๕๓
ข้อ ๒๐	การดำเนินการเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนที่มีการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา	๕๔

ส่วนที่ ๓ การไต่ถามข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ข้อ ๒๑	คำนิยามของการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๕๙
ข้อ ๒๒	ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติให้ไต่ถามข้อพิพาทได้ในชั้นการสอบสวน	๖๑
ข้อ ๒๓	เงื่อนไขในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา สำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒	๖๗
ข้อ ๒๔	การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๖๙
ข้อ ๒๕	การหยุดนับอายุความในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๒
ข้อ ๒๖	การผิดฟ้อง ผากัง และปล่อยชั่วคราวในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๔
ข้อ ๒๗	บุคคลที่เป็นผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้	๗๕
ข้อ ๒๘	การประชุมการเลือกและแต่งตั้งผู้ไต่ถาม	๗๗
ข้อ ๒๙	อำนาจของพนักงานสอบสวนในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๗๙

ข้อ ๓๐	ขั้นตอนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๐
ข้อ ๓๑	สิทธิและข้อห้ามของคู่กรณีในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๖
ข้อ ๓๒	การดำเนินการเมื่อการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนสิ้นสุดลง	๘๗
ข้อ ๓๓	การยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๘๙
ข้อ ๓๔	การดำเนินการเมื่อมีการยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๑
ข้อ ๓๕	การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท	๙๓
ข้อ ๓๖	หน้าที่ของคู่กรณีและพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับบันทึกข้อตกลงการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๔
ข้อ ๓๗	สำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๙๗
ข้อ ๓๘	ผลของคำสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการ	๙๙

ส่วนที่ ๔ แบบฟอร์มเอกสาร

๑	บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	๑๐๔
๒	แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๐๕
๓	แบบหนังสือขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้น
การสอบสวน	๑๐๗
๔	หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและ
เชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	๑๐๘
๕	แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย	๑๐๙
๖	หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	๑๑๐
๗	แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ
สอบสวน	๑๑๑
๘	หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	๑๑๒
๙	หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
(ครั้งแรก)	๑๑๓
๑๐	บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๑๔
๑๑	บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้น
การสอบสวน	๑๑๖
๑๒	แบบหนังสือขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป	๑๑๗
๑๓	แบบหนังสือขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง จำนวนการสอบสวน
และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ	๑๑๘

๑๔ หนังสือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ	๑๑๙
๑๕ แบบสมุดคຸມสารบบคดีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ สอบสวน	๑๒๐
๑๖ แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	๑๒๐

ส่วนที่ ๕ แบบฟอร์มเอกสาร และแผนผังขั้นตอน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและใน ชั้นการสอบสวน

● แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและใน ชั้นการสอบสวน	๑๒๑
● กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง	๑๒๒
● แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๓	๑๒๓
● แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ สอบสวน หมวด ๔	๑๒๔

● บรรณานุกรม	๑๒๕
● คณะทำงาน	๑๒๖

ข้อ ๑

เหตุผลและความจำเป็นในการตรา
พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมี
ทุนทรัพย์ไม่มากและข้อพิพาททางอาญาบางประเภท
มีระบบและมาตรฐานเดียวกัน

เพื่อให้มีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม
ของผู้ไกล่เกลี่ยและการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพผู้ไกล่เกลี่ยและ
คุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่นที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาท
ทางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธี

ข้อ ๒

การบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้

การบังคับใช้ตามมาตรา ๒ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เมื่อบัญญัติให้
ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้
บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๒ บทบัญญัติแห่งหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จึงมี
ผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ การนับระยะเวลา
การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมิได้นับวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่เริ่มนับหนึ่งใน
วันรุ่งขึ้น ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๙๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

หมายเหตุ

เกี่ยวกับการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ กรณีกำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้น มีการตีความออกเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ เพราะไม่ใช่เรื่องการคำนวณระยะเวลาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น หากกฎหมายบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรกตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๖๓/๒๕๒๕ และเรื่องเสรีจที่ ๒๙๐/๒๕๔๓

แนวทางที่ ๒ คำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การคำนวณนับวันใช้บังคับต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้นตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ และ ๒๐๘๖/๒๕๕๓

ข้อ ๓

คดีอาญาที่มีให้นำพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้มาใช้บังคับ

“พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับ
แก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของ
ศาลเยาวชนและครอบครัว ตาม
กฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว”

คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

พระราชบัญญัติว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว
และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๑๐ วางหลักไว้ว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจ
พิจารณาคดีแพ่งอาญาหรือมีคำสั่งในคดีดังต่อไปนี้

- (๑) คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด
- (๒) คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง
- (๓) คดีครอบครัว
- (๔) คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ
- (๕) คดีอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว

นอกจากนี้ยังมีคดีอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เช่น คดีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงมีผลใช้บังคับในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔

คำนิยามของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และผู้ไกล่เกลี่ย

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณี มีโอกาสเจรจา ตกลงกัน ระวังข้อพิพาททางแพ่งและอาญา โดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัย ชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้น การบังคับคดี”

“ผู้ไกล่เกลี่ย หมายความว่า บุคคลซึ่ง ได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้ง ให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท”

บุคคลธรรมดาเป็นผู้ใกล้ชิด ได้ ๒ กรณี กล่าวคือ

๑.

บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิดและ
ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

๒.

บุคคลที่นายทะเบียนสรรหามาจากผู้ซึ่งมีความเหมาะสม
และยินยอมที่จะให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิด

หมายเหตุ บุคคลซึ่งจะเป็นผู้ใกล้ชิดคงหมายถึงเฉพาะ
บุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่อาจหมายรวมถึงนิติบุคคล
ด้วยเหตุที่ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ
และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิด พ.ศ. ๒๕๖๒
ได้กำหนดคุณสมบัติไว้เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น

ข้อ ๕

คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียน เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

๑.

ต้องผ่านการฝึกอบรมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็น
ผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการ
พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมาย
ว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
รับรอง

๒.

เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์
แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น เคยเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
มาแล้ว

ข้อ ๖

ลักษณะต้องห้ามของผู้นับขึ้นทะเบียน
เป็นผู้นำกลุ่ม

๑

เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้
จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณี “เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก” นั้น
ประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา และคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เคยมีคำวินิจฉัยไว้ ดังต่อไปนี้

● คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๕๒

“ได้รับโทษจำคุก” หมายถึง จะต้องเป็นกรณีที่ถูกศาลมี
คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกจริง โดยไม่มีเงื่อนไข ดังนั้น
การถูกศาลพิพากษาให้จำคุก แต่โทษจำคุกให้รอ หรือรอ
การกำหนดโทษ จึงมิใช่กรณีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
แต่อย่างใด

● คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐๘/๒๕๐๙

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๘ คำว่า “และศาลพิพากษาให้
ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น” หมายความว่า จำเลยต้อง
คำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกโดยแท้จริง คดีนี้ ศาลวางโทษจำคุก
๓ เดือน แต่ได้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นให้ส่งตัวไปฝึกอบรม
ยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ไม่เรียกว่าให้ลงโทษ
จำคุกสำหรับความผิดนั้น โจทก์จะขอให้ศาลกำหนดโทษที่รอ
ไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้มีอาจทำได้

● ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๗๘/๒๔๙๐ เรื่อง การตีความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕

มาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “การไล่ออก” นั้น จะกระทำได้ต่อเมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังระบุไว้ดังต่อไปนี้

(ข) ทำความผิดถึงต้องรับอาญาจำคุกโดยคำพิพากษาต้องโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

สำหรับมาตรา ๖๑ (ข) ความว่า “ต้องรับอาญาจำคุก” แสดงให้เห็นชัดอยู่แล้วว่า ผู้ที่ได้รับอาญาจำคุกนั้น ต้องถูกจำคุกตามคำพิพากษาให้จำคุกโดยแท้จริง ดังนั้น ถ้าปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนผู้ใดต้องคำพิพากษาให้รับอาญาจำคุก แต่โดยผลแห่งคำพิพากษานั้นเอง ผู้นั้นไม่ต้องถูกจำคุกเพราะได้รับการรอลงอาญาไว้ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๔๑ กี่ดี หรือให้ยกอาญาจำคุกเสียตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๔๐ กี่ดี กรณีก็ไม่ต้องด้วยมาตรา ๖๑ (ข) ที่กล่าวข้างต้น การที่จะไล่ผู้นั้นออกจากราชการโดยอาศัยอำนาจตามข้อ (ข) นี้ จึงมีอาจทำได้

๒

เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคน วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ในกรณีเป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ และ
คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ มีลักษณะดังนี้

- **คนไร้ความสามารถ** หมายความว่าบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ กล่าวคือ เป็นบุคคลที่หย่อนความสามารถเพราะเป็นคนวิกลจริต โดยอาการวิกลจริตนี้ต้องเป็นถึงขนาดที่ไม่สามารถจัดกิจการงานของตนเองได้เลยและอาการดังกล่าวต้องเป็นอยู่เป็นประจำ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๖๖/๒๕๓๗)
- **คนเสมือนไร้ความสามารถ** หมายความว่าบุคคลที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ เพราะกายพิการ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ เพราะความประหลาดสุรุ่ยสุร่ายเสเพลเป็นอาชญา เพราะเป็นคนติดสุรายาเมา และบุคคลนั้นถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๑๒/๒๕๒๐)
- **คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ** หมายความว่า บุคคลที่มีจิตไม่ปกติหรือสมองพิการและไม่มีความรู้สึกผิดชอบอย่างบุคคลธรรมดาแล้ว หรือบุคคลที่มีจิตไม่ปกติแต่ไม่ถึงกับวิกลจริต ยังมีความรู้สึกรับผิดชอบอยู่บ้าง แต่ความรู้สึกรับผิดชอบอาจเลอะเลือนไปบางครั้งบางคราว เป็นบุคคลที่ศาลยังไม่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ดังนั้น จึงต้องมีลักษณะทางกายภาพและคำวินิจฉัยของแพทย์ประกอบ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔/๒๕๒๗)

๓

เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เคียงตาม พระราชบัญญัตินี้และยังไม่พ้น ๕ ปีนับถึงวันยื่นคำขอ รับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียง

กรณีตามมาตรา ๑๐ ข. (๓) มีอาจขอใบอนุญาตได้

- กรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียงเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นผู้ใกล้เคียงของหน่วยงานอื่น ซึ่งการเพิกถอนดังกล่าวยังไม่พ้นห้าปี นับแต่วันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียง น่าจะถือว่าเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐ ข. (๓)
- กรณีที่ผู้ใกล้เคียงขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้เคียงมากกว่า หนึ่งหน่วยงาน หากภายหลังบุคคลนั้นถูกเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้เคียงของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ในส่วนนี้ การเป็นผู้ใกล้เคียงของอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งยังไม่ครบกำหนดอายุการขึ้นทะเบียน น่าจะถือว่าเข้าลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๐ ข. (๓)

ข้อ ๗

หน้าที่และอำนาจของผู้ไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

กำหนดแนวทางและ
จัดให้มีการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท

ช่วยเหลือ อำนาจ
ความสะดวกและ
เสนอแนะคู่กรณีในการหา
แนวทางยุติข้อพิพาท

ดำเนินการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทด้วย
ความเป็นกลาง

จัดทำข้อตกลงระงับ
ข้อพิพาทตามผลของ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๘

จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรมและ
ไม่เลือกปฏิบัติ
- (๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณี
ที่ไม่อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ต้องแจ้ง
เหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงาน
ซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วไม่ทำให้การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทล่าช้าเกินควร

หมายเหตุ

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ วางหลักไว้ว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

(๔) ข้อสัถยสุจริต และไม่เรียกรับหรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

แม้จะเป็นการรับให้โดยเสน่หาก็ก็น่าจะทำได้ เนื่องจาก
ผิดหลักจริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย และอาจเป็นความผิด ตาม
มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือ
มิชอบด้วยหน้าที่ก็ตาม

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

ผู้ไกล่เกลี่ยควรใช้วาจาในลักษณะที่อ่อนโยน ละมุนละม่อม
น้ำเสียงสุภาพ เป็นต้น

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๒ (๖) กำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความลับที่
เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แต่ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับ
ข้อยกเว้นของการเปิดเผยความลับไว้ จึงอาจส่งผลต่อ
การพิจารณาว่าข้อมูลใดที่ได้จากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ควรเป็นความลับทั้งหมด ที่ผู้ไกล่เกลี่ยไม่สามารถเปิดเผย
ความลับได้เลย หรือมีข้อยกเว้นบางประการให้สามารถ
เปิดเผยได้ในบางกรณี เช่น ข้อมูลที่ได้จากการไกล่เกลี่ยที่มี
ความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของ
คู่กรณี หากไม่เปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การปกปิด
ข้อมูลดังกล่าวไว้ อาจส่งผลให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกทำร้าย
ร่างกายจนเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย เป็นต้น

อนึ่ง ระเบียบกรมบังคับคดีว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หมวดที่ ๔ จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ ๒๔ (๔) กำหนดว่า “ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ย เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายกำหนด หรือคู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น”

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาท หรือ บังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลง ระเบียบข้อพิพาท

การชี้ขาดข้อพิพาท หมายถึง การชี้ขาดทั้งข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมาย

(๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด ในกฎกระทรวง

หมายเหตุ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมยังมิได้กำหนดว่ามีกรณีอื่นใดบ้าง ไว้ในกฎกระทรวง

ข้อ ๓

หน้าที่ในการเปิดเผย ข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลาง และความเป็นอิสระของตน

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติถึงกรณีที่ต้องเป็นการกระทบต่อหลักความเป็นกลาง (Principle of Impartiality) ของผู้ไกล่เกลี่ย เพราะผู้ไกล่เกลี่ยอาจมีส่วนได้ส่วนเสียกับคู่กรณีได้ หากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยขัดต่อหลักความเป็นกลาง จะมีผลให้การไกล่เกลี่ยนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนได้

“ ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่ต้องเปิดเผย
ข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควร
สงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็น
อิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่
เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ
โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณี ดังนี้... ”

เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

การเป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสนั้นต้องเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้

- คำว่า “คู่หมั้น” หมายความว่า ชายและหญิงซึ่ง
เป็นคู่สัญญาหมั้น

การหมั้นจะสมบูรณ์ได้ต่อเมื่อฝ่ายชายได้ส่งมอบ
หรือโอนทรัพย์สินอันเป็นของหมั้นให้แก่หญิง
เพื่อเป็นหลักฐานว่าจะสมรสกับหญิงนั้น
เมื่อหมั้นแล้วให้ของหมั้นตกเป็นสิทธิแก่หญิง^๑

- คำว่า “คู่สมรส” หมายความว่า ชายและหญิง
ที่จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย^๒

^๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓๗

^๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๗

เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้อง
หรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็น
ญาติเกี่ยวพันทางแต่่วนนับได้เพียงสองชั้น

- **บุพการี** หมายความว่า ญาติทางสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป
ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปไม่ว่าจะกี่ชั้นนับตั้งแต่
บิดามารดา ปู่ ย่า ตายาย ทวด ซึ่งการนับตามหลักการนี้จะ
นับทั้งหมดไม่ว่าจะกำเนิดโดยการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่
- **ผู้สืบสันดาน** หมายความว่า ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมา
ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมาไม่ว่าจะกี่ชั้นนับตั้งแต่
ลูก หลาน เหลน ลื้อ ซึ่งการนับตามหลักการนี้จะนับทั้งหมด
ไม่ว่าจะกำเนิดโดยการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เช่น
เดียวกับบุพการี

- พี่น้องนับได้ภายในสามชั้น หมายความว่า ญาติผู้พี่หรือเป็นน้องร่วมสายโลหิตเดียวกัน ทั้งจะเป็นบิดามารดาเดียวกัน หรือแต่บิดาหรือมารดาเดียวกันไม่ว่าบิดามารดาจะสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ลูกพี่ลูกน้องนับได้ภายในสามชั้น หมายถึง ลูกของผู้เป็นพี่หรือน้องของบิดาหรือมารดา ได้แก่ ลูกของลุง ป้า น้า อา ซึ่งนับตามข้อเท็จจริง
- ญาติที่เกี่ยวข้องผ่านทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น หมายถึง บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย บุตรหรือหลานของคู่สมรส (ติดตาม) เป็นญาติชั้นที่ ๑ สายตรงขึ้นไป บุตรของคู่สมรส (ติดตาม) เป็นญาติชั้นที่ ๑ สายตรงลงมา ปู่ ย่า ตายาย ของคู่สมรส เป็นญาติชั้นที่ ๒ สายตรงขึ้นไป และหลานของคู่สมรสเป็นญาติชั้นที่ ๒ สายตรงลงมา ส่วนหลานหมายถึง บุตรของบุตร ไม่รวมบุตรของพี่หรือของน้อง

เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์ หรือผู้แทนหรือตัวแทน

เหตุที่ต้องเปิดเผยเนื่องด้วยบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็น
ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน
ของคู่กรณี เป็นกรณีที่จะเห็นได้ว่ามีความใกล้ชิด
อันอาจทำให้เกิดความลำเอียงได้ ดังนี้

- **“ผู้แทนโดยชอบธรรม”** หมายความว่า ผู้ปกครอง
ที่ดูแลผู้เยาว์ ตามมาตรา ๑๕๘๕ และมาตรา ๑๕๘๘/๓
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือผู้อนุบาล
ที่ดูแลคนไร้ความสามารถ ตามมาตรา ๒๘ ประกอบกับ
มาตรา ๑๕๘๘/๑๕ และมาตรา ๑๕๘๘/๑๘ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วแต่กรณี
- **“ผู้พิทักษ์”** หมายความว่า ผู้ที่ดูแลคนเสมือนไร้ความ
สามารถ ตามมาตรา ๓๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์
- **“ผู้แทน”** หมายความว่า ผู้ซึ่งมีสิทธิหน้าที่โดยกฎหมาย
ที่จะทำการแทนผู้อื่น เช่น ผู้แทนนิติบุคคล ตามมาตรา ๗๐
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- **“ตัวแทน”** หมายความว่า ผู้ที่จะเข้าทำการแทนผู้อื่นซึ่ง
สิทธิหน้าที่ที่เกิดขึ้นโดยความสัมพันธ์ทางสัญญาตัวแทน
ตามมาตรา ๗๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นเจ้าของหรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง ของคู่กรณี

เนื่องด้วยความเป็นเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือนายจ้างหรือลูกจ้างของคู่กรณี ในกรณีนี้อาจมีประโยชน์ที่จะเรียกร้องหรือจะต้องให้แก่กันนั่นเอง จึงจำเป็นต้องเปิดเผย

● เจ้าหนี้หรือลูกหนี้

“เจ้าหนี้” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีมูลหนี้เหนือบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าลูกหนี้และมีสิทธิที่จะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้

“ลูกหนี้” หมายความว่า บุคคลผู้มีหนี้กับบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ อาจจะเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ที่เกิดจากนิติกรรมสัญญาจัดการงานนอกสิ่งลามิควรได้ หรือละเมิด รวมทั้งกรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

● นายจ้างหรือลูกจ้าง

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายจ้างให้ทำการแทน ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล หมายความว่า ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทน^๓

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง^๔

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๗๕ สัญญาจ้างแรงงานนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

^๓ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

^๔ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

ข้อ ๑๐

การถอดถอนผู้ใกล้ชิด

“ผู้ใกล้ชิดอาจถูกถอดถอนโดยผู้
กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย
หรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้ชิด
ข้อพิพาท ด้วยเหตุดังต่อไปนี้...”

กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

“ฉ้อฉล” หมายความว่า ใช้อุบายหลอกลวงโดยเอาความเท็จมากล่าวเพื่อให้เขาหลงผิด

คำพิพากษาศาลฎีกากรณีถือว่าเป็นการ**“ฉ้อฉล”** เช่น โจทก์กู้เงิน ๑๐,๐๐๐ บาทจากจำเลยที่ ๑ และมอบโฉนดที่ดินให้จำเลยที่ ๑ ยึดถือไว้เป็นประกัน โดยจำเลยที่ ๑ หลอกลวงโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินให้ลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาจำนองที่ดินไว้กับจำเลยที่ ๒ ด้วยเพราะโจทก์อ่านหนังสือไม่ออก และจำเลยที่ ๑ บอกว่าให้ลงลายมือชื่อจึงจะจ่ายเงินให้นิติกรรมที่เกิดขึ้นดังกล่าวจึงเป็นเพราะกลฉ้อฉลของจำเลยที่ ๑ (ฎีกาที่ ๑๐๖๓/๒๕๔๔) การที่จำเลยที่ ๑ ไม่ชำระค่าที่ดินก็เพราะมีเจตนาตั้งใจหลอกลวงโจทก์มาตั้งแต่ต้น โดยอาศัยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของโจทก์และสร้างทำให้โจทก์เข้าใจว่าจำเลยที่ ๑ ได้ออมเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ให้แล้ว หากโจทก์เข้าใจดีว่าการส่งจ่ายเช็คเข้าบัญชีจะสมบูรณ์เบิกเงินได้จะต้องรอให้เช็คเรียกเก็บเงินได้เสียก่อน การจดทะเบียนโอนขายที่ดินคงจะไม่เกิดขึ้น ต่อมาธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน จากพฤติการณ์ดังกล่าวการแสดงเจตนาซื้อขายที่ดินของโจทก์จึงเป็นไปโดยถูกจำเลยที่ ๑ ฉ้อฉลหลอกลวง (ฎีกาที่ ๖๓๔๖/๒๕๔๕)

ข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

“ข่มขู่” หมายความว่า ทำให้กลัว, ทำให้เสียขวัญ โดยผู้ข่มขู่ต้องมีเจตนาข่มขู่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น ขู่ว่าจะใช้ปืนยิงให้ตาย หรือจะวางเพลิงเผาบ้านผู้ถูกข่มขู่ ถ้าหากเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้ผู้แสดงเจตนาจะมีความกลัวก็ไม่ถือว่าเป็นการข่มขู่

คำพิพากษาศาลฎีกากรณีถือว่า “เป็นการข่มขู่” เช่น ผู้ขายฝากพร้อมที่จะไถ่ถอนภายในกำหนดตามสัญญาขายฝาก แต่ผู้ซื้อฝากขู่ให้สละสิทธิการไถ่ถอน มิฉะนั้นจะแจ้งให้ตำรวจจับฐานออกเช็คโดยไม่มีเงิน ถือว่าเป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๗๐๗ - ๗๐๘/๒๕๐๕) จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความเพราะผู้สอบสวนของผู้อำนวยการป้องกันปราบปรามของคณะปฏิวัติขู่ว่าจะขังจำเลยฐานเป็นภัยต่อสังคม ถือว่าเป็นการข่มขู่ มิใช่เป็นการขู่ว่าจะสิทธิตามปกตินิยมแต่อย่างใด (ฎีกา ๒๘๓๐/๒๕๑๙) การที่นายตำรวจขู่ให้โจทก์ออกเช็คเพื่อชำระหนี้ให้จำเลยมิฉะนั้นจะจับจำเลยไปขังในฐานเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมนั้น ไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายหรือตามปกตินิยม ถือเป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๑๔๗๙/๒๕๒๓)

อย่างไรก็ตาม มีการกระทำที่กฎหมายไม่ถือว่าเป็นการข่มขู่ เช่น การขู่ว่าจะสิทธิตามปกตินิยม การกระทำเพราะนับถือยำเกรง โดยแนวคำพิพากษาศาลฎีกา **“ไม่ถือว่าเป็นการข่มขู่”** ได้แก่ การขู่ว่าจะฟ้องร้องคดีต่อศาลโดยสุจริตโดยตรงไปตรงมา ย่อมเป็นการขู่ว่าจะใช้สิทธิตามปกตินิยม ไม่เป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๖๔๗/๒๕๑๕, ๒๓๒๑/๒๕๑๘) การขู่ว่าจะแจ้งความให้เจ้าพนักงานดำเนินคดีอาญาอันเป็นการขู่จะสิทธิตามกฎหมาย ย่อมเป็นการขู่ว่าจะใช้สิทธิตามปกตินิยม ไม่เป็นการข่มขู่ (ฎีกาที่ ๒๔๔/๒๕๑๘, ๖๗๒/๒๕๑๙)

ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไต่ถามถึงคนสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

คำว่า “**โดยไม่มีเหตุอันควร**” จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆ ว่าพฤติการณ์ของการไม่มาปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสาเหตุอย่างไร และเป็นสาเหตุที่มีเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดจะต้องไม่มาปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

แนวคำพิพากษาศาลฎีกา กรณี “**มีเหตุอันควร**” เช่น ลูกจ้างไม่มาทำงานตั้งแต่วันที่ ๘ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ เพราะฝนตกน้ำท่วม ไม่สามารถมาทำงานได้ ถือว่ามีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๑๙๔/๒๕๓๐) ลูกจ้างไม่มาทำงาน ๓ วันติดต่อกัน เพราะป่วย ถือว่ามีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๓๐๐๔/๒๕๒๖) ลูกจ้างไม่มาทำงานมากกว่า ๓ วัน เพราะต้องดูแลมารดาที่ป่วยหนัก มีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๓๖๕๑/๒๕๒๙) ลูกจ้างหยุดงาน ๔ วัน เพื่อไปจัดงานสมรสให้บุตรสาวซึ่งต้องมีการเตรียมงานประเพณีท้องถิ่นที่ต่างจังหวัด มีเหตุอันควร (ฎีกาที่ ๔๓๖๗/๒๕๓๐) เป็นต้น

ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๒
หมายเหตุ : ดูข้อ ๘ จริยธรรมของ
ผู้ไต่ถามถึงคน ๑๔

ถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา ๑๔ ที่มีสภาพ
ร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็น
กลางหรือไม่เป็นอิสระได้

ข้อ ๑๑

ข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำใกล้เคียง

“ห้ามมิให้ผู้นำใกล้เคียงกระทำการหรือจัดให้กระทำการใดๆ ที่เป็นการบิณฑุบขู่เข็ญ หลอกลวง”

ด้วยเหตุที่การทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณี ต้องมีความสมัครใจที่จะกระทำการนั้นโดยไม่มีใครมา บังคับ มาหลอกลวง หรือขู่เข็ญให้หลงผิด หรือปราศจาก ความรับผิดชอบชั่วดี ไม่รู้ตัวหรือขาดสติ

คำว่า “**บังคับ**” หมายความว่า ใช้อำนาจสั่งให้ทำ หรือให้ปฏิบัติหรือให้จำต้องทำ

คำว่า “**ขู่เข็ญ**” หมายความว่า ทำให้กลัวโดยการ บังคับ แสดงกิริยาหรือวาจาให้ผู้อื่นต้องกลัวว่าจะเป็นอันตราย ต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้นั้น หรือ ของบุคคลที่สาม

คำว่า “**หลอกลวง**” หมายความว่า ใช้อุบาย ทุจริตให้เข้าใจผิด แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อความจริงซึ่งควรบอกหรือแจ้ง เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๓๗/๒๕๓๓ วินิจฉัยว่า โจทก์บรรยายฟ้องว่า ขณะทำนิติกรรมตามฟ้อง นางพรณีป่วยเป็นโรคระบบประสาท ขาดสติสัมปชัญญะ ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบอย่างเช่นบุคคลธรรมดาทั่วไป จำเลยได้ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ให้นางพรณีทำนิติกรรมนั้น เป็นการเพียงพอให้เข้าใจแล้วว่า สาเหตุที่นางพรณีทำนิติกรรม ก็เนื่องจากไม่สามารถรู้สึกผิดชอบอย่างบุคคลธรรมดา ประกอบกับการใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญของจำเลย ทำให้การแสดงเจตนาของนางพรณีไม่สมบูรณ์ เป็นเหตุให้นิติกรรมตกเป็นโมฆียะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๑ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางพรณีทำนิติกรรมตามฟ้องในขณะที่สติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์ การที่จำเลยปกปิดความจริงกับนายชัยวัฒน์ และนายไชยพรรณว่าจะพานางพรณีไปเที่ยว แต่กลับพาไปจดทะเบียนทำนิติกรรมตามฟ้อง ก็เพียงพอทำให้ฟังได้แล้วว่านิติกรรมดังกล่าวเกิดจากการฉ้อฉลหรือการใช้อุบายหลอกลวงของจำเลย ย่อมเป็นโมฆียะ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๒๒๒/๒๕๕๔ วินิจฉัยว่า จำเลยเข้าไปเกี่ยวข้องโดยผู้เสียหายว่าจ้างให้จำเลยมาช่วยเจรจาไกล่เกลี่ยหนี้ให้แก่ ณ. แต่จำเลยทำผิดหน้าที่โดยฉกฉวยโอกาสนำสำเนาหมายจับปลอมมาใช้แสดงต่อ ณ. ทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวว่า ณ. จะถูกจับกุมดำเนินคดีตามสำเนาหมายจับปลอมดังกล่าว และผู้เสียหายยินยอมให้ทรัพย์สินแก่จำเลยไป แม้จำเลยจะไม่ได้แสดงการชูเชิญด้วยตัวของจำเลยเอง แต่การกระทำของจำเลยที่นำสำเนาหมายจับปลอมมาใช้ประกอบการชูเชิญ ทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัวว่าจะเป็นอันตรายต่อเสรีภาพของ ณ. บุตรสาวผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่สาม การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดฐานกรรโชกแล้ว และเป็น การกระทำความผิดกับความผิดฐาน ใช้เอกสารราชการปลอม

“ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการโดย มิชอบด้วยประการใดๆ เพื่อให้คู่กรณี ทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท”

คำว่า **“โดยมิชอบ”** หมายความว่า โดยมิชอบด้วยหน้าที่ ซึ่งเจ้าพนักงานมีอยู่ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่งของคณะรัฐมนตรี คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ซึ่งได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ คำว่า **“ประพฤติมิชอบ”** หมายความว่า การกระทำที่ไม่ใช่ทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด โดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุม การรับ การเก็บรักษา หรือการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

ตัวอย่าง**คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๘/๒๕๕๔** วินิจฉัยว่าขณะที่มีการนำผู้ต้องหาและของกลางเข้ามาในห้องของพนักงานสอบสวนนั้น ผู้ฟ้องคดีอยู่ในห้องดังกล่าว และได้มีการนำของกลางดังกล่าวมาวางไว้บนโต๊ะ กรณีจึงเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีสังเกตเห็นและประมาณการได้ว่ามีของกลางยาบ้าจำนวนมากกว่า ๘ เม็ด ก่อนที่จะได้ลงบันทึกประจำวันคดีดังกล่าว เนื่องจากยาบ้า จำนวน ๘ เม็ด และจำนวน ๒๑๓ เม็ด มีความแตกต่างกันในเชิงปริมาณอยู่มาก การที่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งมีหน้าที่ลงบันทึกประจำวันคดี ได้ลงบันทึกประจำวันคดีคดีดังกล่าวโดยระบุว่า มีของกลางในคดี คือ ยาบ้า จำนวน ๘ เม็ด ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏและตนเองได้รับทราบอยู่ก่อนแล้ว จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และโดยตามที่พฤติการณ์แล้วเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีก็ตระหนักดีว่าการกระทำดังกล่าวมีผลเป็นการช่วยเหลือผู้ต้องหาให้ได้รับโทษน้อยลง กรณีจึงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติด้อย่างร้ายแรง ตามนัย มาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในเวลาที่ผู้ฟ้องคดีกระทำการดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๖๓/๒๕๕๓ วินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากหมายถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการกระทำนอกขอบเขตแห่งอำนาจหรือโดยปราศจากอำนาจอย่างหนึ่งที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว ยังหมายรวมถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วย

ข้อ ๑๒

การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่
ของผู้ใกล้ชิด

“ หากกระทำการตามหน้าที่
โดยสุจริต ไม่ต้องรับผิดชอบ
การแพ่งและการอาญา ”

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๔๙๑/๒๕๖๑

ลูกจ้างตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ได้ชิงลาออกเสียก่อน ในวันที่ทราบชื่อนายจ้างมีคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงเพื่อรักษาสิทธิในการรับเงินบำเหน็จ ส่อให้เห็นถึงความไม่สุจริตเนื่องจากคาดหมายได้ว่าผลการสอบสวนออกมาในทางที่เป็นผลร้ายแก่ตน แต่กลับอาศัยเหตุลาออกมาเป็นมูลฟ้องคดีเรียกร้องเงินบำเหน็จ ย่อมเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕ จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

ในกรณีบุคคลใดได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ย่อมมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) โดยวางหลักไว้ว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

ดังนั้น เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย จึงได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดต่อเจ้าพนักงาน ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรับผิดชอบตำแหน่งหน้าที่ราชการแห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วยเช่นกัน

ข้อ ๑๓

ลักษณะต้องห้าม ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คู่
กรณีมีโอกาสสารจากกลกันระงับข้อพิพาท
ทางแพ่ง และการอาญาโดยสันติวิธี
ทั้งนี้ จะต้องไม่ดำเนินการ ดังนี้

ไม่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท

กล่าวคือ การวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องไม่ชี้ขาดทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย
 อีกทั้งยังเป็นการชี้ว่าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดหรือถูก

ข้อพึงระวัง

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและชั้นการ
บังคับคดีมีให้น่าพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้

การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทนั้นไม่รวมถึงในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาล

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ถือว่าอยู่ในชั้นศาล

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง วางหลักไว้ว่า
“นับแต่เวลาที่ไต่ยื่นฟ้องแล้วคดีนั้นอยู่ระหว่างการ
พิจารณา..”
ทั้งนี้ ไม่ว่าศาลจะรับคำฟ้องหรือไม่

๒. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นการบังคับคดี

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ถือว่าอยู่ในชั้นการบังคับคดี

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๐/๒๕๓๗ วินิจฉัยว่า
นับแต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอให้มีการบังคับ
ถือว่าคดีนั้นอยู่ในชั้นการบังคับคดี

“ข้อตกลงระงับข้อพิพาท”

- มีผลผูกพันคู่กรณีโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระงับข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใดๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่
- คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิ หน้า ที่ หรือความรับผิดชอบเพิกถอนคำกำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

หมายเหตุ

ข้อตกลงระงับข้อพิพาทอาจเทียบเคียงได้กับสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ วางหลักไว้ว่า “อันว่าสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น คือ สัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่ง ซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน” โดยผลแห่งสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ทำให้สิทธิตามมูลหนี้เดิมระงับไป คู่สัญญาได้สิทธิตามที่ตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความ

ตัวอย่างคำพิพากษากฎีกาที่ ๘๒๒๐/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า ตามบันทึกเจรจาตกลงเอกสาร ล.๑ มีข้อความว่า จำเลยยอมรับผิดในการทำละเมิดเป็นเหตุให้อ ผู้ตาย ถึงแก่ความตายกับยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ร้องที่ ๒ เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ร้องที่ ๒ ระบุว่า ไม่ประสงค์จะฟ้องร้องให้ดำเนินคดีใดและเรียกร้อง ค่าสินไหมทดแทนใดๆ เพิ่มเติมกับจำเลยอีกต่อไป เมื่อบันทึกฉบับนี้มีข้อความว่า ผู้ร้องที่ ๒ ยินยอมรับเงินค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท จากตัวแทนของจำเลย ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๔๓ ได้แก่ ค่าปลงศพรวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอื่นๆ อีกด้วย และวรรคสาม ถ้าเหตุที่ตายลงนั้นทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ร ท่านว่าบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ดังนั้นค่าทดแทนตามที่ระบุไว้ในเอกสาร ล.๑ จึงรวมกับค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายอื่นตลอดจนค่าอุปการะเลี้ยงดูสำหรับผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นมารดาของ อ ผู้ตายแล้ว เมื่อผู้ร้องที่ ๒ ยินยอมรับเงินตามบันทึกการเจรจาและ ไม่ประสงค์ฟ้องร้องค่าสินไหมทดแทนใดๆ จากจำเลยอีก ทำให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสิ้นสุดลง ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน ตามลักษณะประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ.มาตรา ๘๕๐ ซึ่งมีผลให้ผู้ร้องที่ ๒ ไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดจากจำเลยได้อีก

ข้อตกลงระงับข้อพิพาทที่จะมีผลทาง
กฎหมาย ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑

ข้อตกลงต้องไม่เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดย
กฎหมาย เป็นการพนันวิสัย หรือเป็นการขัด
ต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
๑๕๐ บัญญัติว่า

**“การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้าม
ชัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพนันวิสัยหรือเป็นการ
ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ”**

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๒๘ – ๑๔๒๙/๒๕๔๕ วินิจฉัย
ว่า โจทก์และจำเลยตกลงทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินพร้อม
สิ่งปลูกสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชำระหนี้กันในทางแพ่ง
เฉพาะที่เกี่ยวกับความผิดฐานยักยอกและฉ้อโกง
ตาม ป.อ.มาตรา ๓๕๒ และมาตรา ๓๔๑ ซึ่งจำเลยได้
กระทำผิดต่อโจทก์อันเป็นความผิดอันยอมความได้ สัญญา
จะซื้อจะขายดังกล่าวจึงใช้บังคับต่อกันได้ หาเป็นสัญญาที่มี
วัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐ ไม่ จึงไม่ตกเป็นโมฆะ เมื่อจำเลย
ไม่ไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้
โจทก์ภายในกำหนดสัญญา โจทก์จึงฟ้องบังคับจำเลยให้ปฏิบัติ
ตามสัญญาดังกล่าวได้

๒

ต้องไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนหรือ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๘๓/๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ กำหนดว่า “บุคคลย่อมใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน” ฉะนั้น แม้ว่าการเลือกคู่ครองเป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิทธิของโจทก์ที่จะเลือกคู่ครองของตนได้ก็ตาม แต่การใช้สิทธิเช่นนั้นจะต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งต้องมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองถึงการใช้สิทธินั้นได้ การที่โจทก์อยู่กินฉันท์สามีภรรยากับจำเลยและได้จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ต่อมาภายหลังโจทก์ไม่พอใจต้องการแยกทางกับจำเลยจึงฟ้องหย่า โดยอ้างว่าเป็นสิทธิที่โจทก์ที่จะเลือกคู่ครองได้ตามแต่ความพอใจของตนนั้นคงไม่ถูกต้อง เพราะการใช้สิทธิดังกล่าวของโจทก์ย่อมกระทบกระเทือนต่อจำเลยซึ่งเป็นภริยาและบุตร หากโจทก์ประสงค์จะหย่าขาดจากจำเลยต้องมีเหตุที่อ้างได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๑๖ มิฉะนั้น สถาบันครอบครัวในสังคมจะเกิดการเอารัดเอาเปรียบและมีแต่ความสับสนวุ่นวาย

๓

ต้องไม่มีลักษณะเป็นการค้าความ

การค้าความ หมายถึง ข้อตกลงที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกันโดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนได้เสียในมูลคดีด้วยกรณีดังกล่าวถือว่าขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตัวอย่าง**คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๖๗/๒๕๕๕**
วินิจฉัยว่า โจทก์มิได้เป็นนายความหากเข้ามาเกี่ยวข้องในคดีที่จำเลยพิพาทกับบุคคลอื่นในฐานะผู้จัดการผลประโยชน์ของจำเลย โจทก์จึงมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียในมูลความแห่งคดีทั้งปวงที่จำเลยมีข้อพิพาทกับบุคคลอื่นไม่ว่าทางหนึ่งทางใด สัญญาว่าจ้างที่โจทก์กับจำเลยตกลงกันว่า ให้โจทก์เป็นผู้จัดการประโยชน์ของจำเลยในคดีความ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาโดยให้โจทก์ออกค่าใช้จ่ายค่าทนายความ และค่าขึ้นศาลทำขึ้นก็โดยหวังจะได้ส่วนแบ่งจากผลประโยชน์ที่ได้จากการเป็นความกันหรือเข้าไปมีส่วนได้เสียในมูลคดีโดยวิธีการแบ่งเอาส่วนจากผลประโยชน์ที่ได้จากการเป็นความกัน จึงเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการที่ผู้อื่นเป็นความกันโดยโจทก์ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดี วัตถุประสงค์แห่งสัญญาว่าจ้างจึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐

การใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา

ข้อ ๑๔ คำนิยามของการใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา

ในหมวด ๓ นี้ มิได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา” ไว้ดังเช่นหมวด ๔ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา ในชั้นสอบสวน จึงต้องใช้บทนิยามตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓

“การใกล้เคียงข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งและการอาญา โดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการใกล้เคียงข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

ข้อสังเกต

การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในหมวด ๓ นี้ เป็นการใกล้เคียงทั่วไปและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๕

ความผิดทางอาญาที่กฎหมาย บัญญัติให้ไถ่ถอนได้

๑. ความผิดอันยอมความได้

๒. ความผิดลหุโทษ ได้แก่

๒.๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายอาญา

๒.๒ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ความผิดอันยอมความได้

หมายถึง คดีความผิดอาญาบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนหรือคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม และความผิดใดจะเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมายต้องระบุชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดเกี่ยวกับการค้า	: มาตรา ๒๗๒
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	: มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรสถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย
	มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัลไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้กระทำความแก่บุคคลดังที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒
	มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำความแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี และมาตรา ๒๘๔
ความผิดต่อเสรีภาพ	: มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง

ประมวลกฎหมายอาญา (ต่อ)

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ	: มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และ มาตรา ๓๒๔
ความผิดฐานหมิ่นประมาท	: มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และ มาตรา ๓๒๘
ความผิดฐานฉ้อโกง	: มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒, มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗
ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้	: มาตรา ๓๔๙ และมาตรา ๓๕๐
ความผิดฐานยักยอก	: มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕
ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์	: มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙
ความผิดฐานบุกรุก	: มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และ มาตรา ๓๖๔
ความผิดอื่นๆ	: ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๖๔ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการี กระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดาน กระทำต่อบุพการี หรือพี่น้องร่วม บิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็น ความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็น ความผิดอันยอมความได้ตามที่ บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๗๑ วรรคสอง

ความผิดตามกฎหมายอื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้

เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดที่มีโทษเบา หรือไม่ร้ายแรงซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ (๒) ได้บัญญัติถึงฐานความผิดลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาตามที่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีดังต่อไปนี้

- ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๙๐
- ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๙๑
- ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ มาตรา ๓๙๒
- ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา มาตรา ๓๙๓
- ความผิดฐานไล่ ต้อนหรือทำให้สัตว์ใดๆ เข้าสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ มาตรา ๓๙๔
- ความผิดฐานควบคุมสัตว์ใดๆ ปลอมปลละเลยให้สัตว์เข้าในสวน ไร่หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ มาตรา ๓๙๕
- ความผิดฐานกระทำความผิดด้วยประการใดๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ มาตรา ๓๙๗

ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา :

หมายเหตุ

ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาที่กำหนด
ความผิดลหุโทษดังกล่าวไว้

ข้อ ๑๖

หน้าที่และอำนาจในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

หน้าที่

หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา หรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่ “เร่ง” ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้วแต่กรณีทราบถึงการไต่ถามข้อพิพาททางอาญานั้น

อำนาจ

พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือ ศาล “อารอ” การสอบสวน การสืบคดี การพิจารณาคดีหรือพิพาทเอาไว้ก่อน จนกว่าจะรู้ผลการไต่ถามข้อพิพาทได้

ในการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา ไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวน ที่จะทำการสอบสวนต่อไป อีกทั้งหมด ๓ นี้มิได้กำหนดระยะเวลา การไต่ถามข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นเมื่อใด เพียงแต่กำหนดให้การไต่ถามข้อพิพาทจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเสร็จสิ้นโดยเร็ว ประกอบกับอายุ ความดำเนินคดีอาญาตามหมวด ๓ ไม่ได้หยุดนับแต่อย่างใด

ข้อ ๑๗

การดำเนินการเมื่อการไต่ถามเปลี่ยน ข้อพิพาททางอาญาเสร็จสิ้นลง

หน่วยงานซึ่งดำเนินการไต่ถามแจ้งผลการไต่ถามเปลี่ยน
ข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลทราบ
แล้วแต่กรณีว่าการดำเนินการไต่ถามเปลี่ยนข้อพิพาทนั้นอยู่ในชั้นใด

คู่กรณีตกลงกันได้

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการ
ไต่ถามเปลี่ยน ส่งสำเนาบันทึก
ข้อตกลงให้พนักงาน
สอบสวนหรือพนักงาน
อัยการหรือศาลแล้วแต่
กรณี

คู่กรณีตกลงกันไม่ได้

ให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ หรือศาล
สอบสวน สืบคดี
หรือพิจารณา
พิพากษาคดีต่อไป

ข้อ ๑๘

ผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวน
ที่จะทำการสอบสวนต่อไป

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
เฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงกัน
และระงับข้อพิพาททางอาญากันได้

ข้อสังเกต

- สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามพระราชบัญญัติการไต่เกลี้ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิใช่เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๔
- ตามมาตรา ๓๕ วรรคสองนี้ในคดีอาญา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับทันที เมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญา โดยกฎหมายมิได้บัญญัติให้พนักงานอัยการต้องมีคำสั่งยุติคดีก่อน ดังเช่น บัญญัติไว้ในหมวด ๔ การไต่เกลี้ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน
- ตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หากมีคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจะระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว

หมายเหตุ

- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา หมายถึง คดีแพ่งที่ฟ้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลฐานความรับผิดเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา กล่าวคือ หากมูลกระทำความผิดทางอาญาใดทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดทางแพ่งด้วย จึงถือได้ว่าคดีแพ่งที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องมาจากการทำความผิดทางอาญา
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ได้แก่ คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก น้อโกง ยักยอก หรือรับของโจร ถ้าผู้เสียหาย มีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สิน หรือราคาทรัพย์สินหรือราคาที่เขาสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดคืนเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย การกระทำความผิดทางอาญาดังกล่าว ถือว่ามีมูลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดทางแพ่งในอันจะต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายด้วย
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญามีได้มีเพียงตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เท่านั้น ความผิดอาญาฐานอื่นๆ ที่เป็นการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเข้าลักษณะเป็นการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ ก็ถือได้ว่าเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาด้วยเช่นกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๙๘/๒๕๕๑ โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ โดยวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังว่าจำเลยที่ ๒ กระทำโดยรู้หรือสมคบกับจำเลยที่ ๑ ในการกระทำความผิด และคดีส่วนอาญาของจำเลยที่ ๒ ถึงที่สุดแล้ว การที่โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลตาม ป.พ.พ.มาตรา ๒๓๗ อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๔๕/๒๕๓๗ โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ว่า กระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้และศาลพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ คดีถึงที่สุดแล้ว ส่วนคดีแพ่งโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลอันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จะนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ มาใช้บังคับไม่ได้

ข้อ ๑๓

กรณีที่มีการใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล

ให้ดำเนินการ ดังนี้

พนักงานสอบสวน
สอบสวนคดีต่อไป

พนักงานอัยการสั่งคดีต่อไป

ศาล พิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

หมายเหตุ

คดีที่ใกล้เคียงไม่ได้ให้พนักงานสอบสวน
พนักงานอัยการ ศาล แล้วแต่กรณีต้อง
ดำเนินการต่อไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ข้อ ๒๐

การดำเนินการเกี่ยวกับ สำนวนการสอบสวน ที่มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตกลงกันได้

๑. กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งไม่มีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

ให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นทางคดี
“**ควรสั่งไม่ฟ้อง**” ผู้ต้องหาซึ่งทำข้อตกลงในการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เนื่องจากสิทธินำคดีอาญามาฟ้อง
ย่อมระงับ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ วรรคสอง ส่วนผู้ต้องหาที่ไม่ได้
ทำข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ทำความเห็น
ทางคดีว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องตามข้อเท็จจริงและ
พยานหลักฐาน

กรณีการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาตกลงกันได้ (ต่อ)

๒. กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

พนักงานสอบสวนจะสามารถสรุปสำนวนมีความเห็น “**ควรสั่งไม่ฟ้อง**” ผู้ต้องหาได้ เนื่องจากสิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้วตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๓๒ ได้ และหากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อตกลงให้นำความในมาตรา ๖ มาบังคับใช้ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล (มาตรา ๓๖ วรรคสาม)

ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปจนเสร็จสิ้น

- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้..”
- พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเท่านั้นที่จะพิจารณาว่าการสอบสวนเสร็จแล้วหรือไม่ หากเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก็จะเป็นผู้สรุปสำนวนทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนเพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๗๖๖/๒๕๔๖ เกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน วินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวน และมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ และส่งให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจที่จะสอบสวนเพิ่มเติมในคดีนั้นอีก แม้ต่อมาในภายหลังจะได้ พยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดีก็ตาม ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติใน มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๓ (๒) (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม เว้นแต่พนักงานอัยการจะสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม ประกอบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙/๒๔๘๑ วินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จและได้ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจหน้าที่ที่จะทำการสอบสวนคดีต่อไป

อายุความ

หากอายุความครบกำหนดในระหว่างการไต่เกลี่ย
ข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่
การไต่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีก
๖๐ วันนับแต่วันที่การไต่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

หมายเหตุ

อายุความขยายออกไปเฉพาะคู่กรณี
เข้าร่วมการไต่เกลี่ยข้อพิพาทเท่านั้น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสองบัญญัติว่า
ถ้ากำหนดน้ระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี มีให้วันแรกแห่งระยะ
เวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาที่ถือได้ว่าเป็น
เวลาเริ่มต้นทำการงานกันตามประเพณี

การนับระยะเวลาตามกฎหมาย มีแนวความเห็นเป็น
๒ แนวทาง คือ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการ
กฤษฎีกา และแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ดังนี้

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๙๗/๒๕๒๘
เรื่อง การนับระยะเวลา มีความเห็นว่าวิธีกำหนดน้ระยะเวลา
ตามข้อ ๕ (๑) ของประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า
และเป็นการป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ เรื่องการแจ้ง
แผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย มิได้มีการกำหนดการ
นับอายุความไว้เป็นประการอื่น

จึงไม่เข้าช้อยกเว้นมาตรา ๑๕๖ และต้องบังคับ ตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๙๓/๑ และมาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง ตามลำดับ) เมื่อประกาศดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘ โดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงเป็นการเริ่มการได้ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่อันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี กรณีเข้าช้อยกเว้นของมาตรา ๑๕๘ (ปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง) ดังนั้น การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามประกาศฯ ข้อ ๕ (๑) จึงต้องนับวันแรกที่ประกาศมีผลใช้บังคับ (วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘) รวมคำนวณเข้าด้วย และจะครบกำหนดสามสิบวันในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ วินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ว่าคดีประเภทใดบ้างที่คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่แก้ไขใหม่ มาตรา ๒๒๔ ดังกล่าว ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒ ว่า “ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน **นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป**” ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ ดังนั้น จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๔ ซึ่งจะครบ ๖๐ วันในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๔ และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป ดังนั้น การยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่

การใกล้เคียง ข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ข้อ ๒๑

คำนิยามของการใกล้เคียงข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
หมวด ๔ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ได้นิยามคำว่า
“การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา” ไว้ในมาตรา ๓๙ โดยเฉพาะ จึงไม่นำพินิยาม
ในมาตรา ๓ มาใช้บังคับ ดังเช่น หมวด ๓ การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๙ บัญญัติว่า

“การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดี
อาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่
หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

ข้อสังเกต

กรณีผู้ต้องหาถึงแก่ความตาย การไต่ถามทนายความของโจทก์เป็นอันระงับสิ้นไป เนื่องจากสิทธิในคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๑)

หมายเหตุ

ผู้เสียหายสามารถให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการแทนได้ เนื่องจากมีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ พระราชบัญญัติการไต่ถามทนายความ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาต้องดำเนินการด้วยตัวเอง ไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นจัดการแทนได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการไต่ถามทนายความ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่มีบทบัญญัติให้บุคคลอื่นกระทำการแทนได้

ข้อ ๒๒

ความผิดทางอาญาที่กฎหมายบัญญัติ ให้ใกล้เคียงข้อพิพาทได้ใน ชั้นการสอบสวน

การใกล้เคียงข้อพิพาทในชั้นการสอบสวนกระทำได้ในคดี
ความผิดอาญา ดังต่อไปนี้

๑. ความผิดอันยอมความได้

๒. ความผิดลหุโทษ ได้แก่

๒.๑ ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

๒.๒ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่
กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๓. ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีตามบัญชี
ท้ายพระราชบัญญัติ

ความผิดอันยอมความได้

หมายถึง คดีความผิดอาญาบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนหรือคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือสังคม และความผิดใดจะเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมายต้องระบุชัดเจนว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

- ความผิดเกี่ยวกับการค้า : มาตรา ๒๗๒
- ความผิดเกี่ยวกับเพศ : มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้า ชารกานัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าชารกานัลไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตายหรือไม่ได้กระทำความผิดต่อบุคคลตั้งที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒ มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘๓ ทวิ วรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำความผิดต่อบุคคลอายุเกินสิบห้าปี มาตรา ๒๘๔
- ความผิดต่อเสรีภาพ : มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง
- ความผิดฐานเปิดเผยความลับ : มาตรา ๓๒๒ มาตรา ๓๒๓ และมาตรา ๓๒๔
- ความผิดฐานหมิ่นประมาท : มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และมาตรา ๓๒๘
- ความผิดฐานฉ้อโกง : มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ มาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๗

ประมวลกฎหมายอาญา (ต่อ)

- ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ : มาตรา ๓๔๙ และมาตรา ๓๕๐
- ความผิดฐานยักยอก : มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓
มาตรา ๓๕๔ และมาตรา ๓๕๕
- ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ : มาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙
- ความผิดฐานบุกรุก : มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และ
มาตรา ๓๖๔
- ความผิดอื่นๆ : ความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา
๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖ วรรคแรก และ
มาตรา ๓๔๑ ถึงมาตรา ๓๖๔ ถ้าเป็น
การกระทำที่ผู้บุกรุกกระทำต่อผู้สืบ
สันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อบุพการี
หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
กระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติ
ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้
เป็นความผิดอันยอมความได้ตามที่
บัญญัติไว้ใน ปอ. มาตรา ๗๑ วรรค ๒

ความผิดตามกฎหมายอื่นที่กฎหมายบัญญัติ ให้เป็นความผิดอันยอมความได้

เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดที่มีโทษเบาหรือไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๕ (๒) ได้บัญญัติถึงฐานความผิดลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามีดังต่อไปนี้

ประมวลกฎหมายอาญา

- ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๔๐
- ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา ๓๔๑
- ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ มาตรา ๓๔๒
- ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา มาตรา ๓๔๓
- ความผิดฐานไล่ ต้อน หรือทำให้สัตว์ใดๆ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ มาตรา ๓๔๔
- ความผิดฐานควบคุมสัตว์ใดๆ ปล่อยปละละเลยให้เข้าไปในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ มาตรา ๓๔๕
- ความผิดฐานกระทำความผิดประการใดๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ มาตรา ๓๔๗

ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม
ตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา :

หมายเหตุ

ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาที่กำหนด
ความผิดลหุโทษดังกล่าว

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ความผิดที่มี อัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และ
มีผู้ถึงแก่ความตายจากการชุมนุมนั้น มาตรา
๒๙๔ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มาตรา ๒๙๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์
มาตรา ๒๙๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และมีผู้ได้
รับอันตรายสาหัสจากการชุมนุมต่อสู้นั้น มาตรา
๒๙๙ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับ
อันตรายสาหัส มาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา ๓๓๔

ข้อ ๒๓

เงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ทางอาญา สำหรับความผิดที่มีอัตรา
โทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี
ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้และมีผู้ถึงแก่ความตายจากการข่มขู่ นั้น มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มาตรา ๒๙๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ มาตรา ๒๙๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการข่มขู่ต่อผู้และมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการข่มขู่ต่อผู้ นั้น มาตรา ๒๙๘ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส มาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา ๓๓๔

ข้อห้าม

หากคู่กรณีประสงค์จะเข้าทำการไกล่เกลี่ยจะต้อง
เข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททาง
อาญาตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อมิให้มีการไกล่เกลี่ยซ้ำ
- (๒) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้
จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้ว เกินกว่า ๕ ปี

ข้อยกเว้น

- เงื่อนไขตาม (๑) เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลา
เกิน ๓ ปีนับแต่มีคำสั่งยุตคดี
- เงื่อนไขตาม (๒) เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิด
ที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี

ข้อ ๒๔

การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

- คดีที่อาจไต่ถามข้อพิพาททางอาญาได้พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๓ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสืบคำร้องและกระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖ บรรคสอง ดังนี้

- แจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

หมายเหตุ

สิทธิในการไต่ถามควรเป็นเรื่องที่คู่กรณีต้องทราบในโอกาสแรกและต้องให้ความยินยอมจึงจะดำเนินการได้

- บันทึกการแจ้งดังกล่าวไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหา หรือบันทึกปากคำผู้เสียหาย
- บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญาไว้เป็นหลักฐาน

- เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสนใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๔ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสืบคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ดังนี้

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องคำนึงถึงความยินยอม ของคู่กรณีเป็นสำคัญ

- คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน
- พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง
- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะสั่งให้ทำการไกล่เกลี่ยได้ต่อเมื่อ
 - พฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรง และ
 - ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณา มีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน

หมายเหตุ

กรณีพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวโดยยื่นต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวตามมาตรา ๔๔ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อสังเกต

คำว่า “นับแต่” ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นเป็น ๒ แนวทางเกี่ยวกับการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นว่า “กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ เพราะไม่ใช่เรื่องการคำนวณระยะเวลาตามประมวลกฎหมายและพยานิชย์ เช่น หากกฎหมายบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรก ซึ่งเป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๖๓/๒๕๒๕ และ ๒๙๐/๒๕๔๓”

แนวทางที่ ๒ เห็นว่า “การคำนวณนับวันใช้บังคับกฎหมายต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพยานิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระยเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๗๐/๒๕๓๘ และ ๒๐๘๖/๒๕๕๓”

ข้อ ๒๕

การหยุดนับอายุความในการไต่ถาม
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

“เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ
ออกคำสั่ง มีคำสั่งให้ไต่ถามข้อพิพาท
ทางอาญาตามมาตรา ๔๔ แล้วให้หยุด
นับอายุความในการดำเนินคดีอาญา
และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ
ออกคำสั่ง มีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป
ตามมาตรา ๖๑ ให้นับอายุความในการ
ดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น”

การนับ อายุความ

- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา
- กรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป ให้นับอายุความต่อจากเวลานั้น

การนับอายุความ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้บัญญัติถึงวิธีการกำหนดนับระยะเวลาอายุความคดีอาญาไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นการนับระยะเวลาอายุความจึงอยู่ในบังคับของหลักทั่วไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓/๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกันจึงเริ่มนับอายุความในวันถัดไป

ข้อ ๒๖

การปิดป้อง ฝากขังและปล่อยชั่วคราว ในระหว่างการไต่ถามข้อพิพาททาง อาญาในชั้นการสอบสวน

กรณีพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่ง
มีคำสั่งให้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาหาก
ผู้ต้องหาได้มีพฤติการณ์หลบหนีมิให้นำ
บทบัญญัติในเรื่องดังต่อไปนี้มาใช้บังคับ

- การฟ้องและการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง
ศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
- การควบคุมหรือขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา
- ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นการสอบสวน
มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้
บังคับ

กรณีไต่ถามไม่เป็นผล พนักงานสอบสวน
ผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

- ให้นับระยะเวลาการฟ้อง ผิดฟ้อง การควบคุม และ
การขังตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป

ข้อ ๒๗

บุคคลที่เป็นผู้ใกล้ชิดข้อพิพาท
ทางอาญาในชั้นการสอบสวนได้

บุคคลที่เป็นผู้ใกล้ชิดข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้
คือ บุคคลที่ขึ้นทะเบียนโดยยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
และได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ใกล้ชิด

ข้อสังเกต

ผู้ใกล้ชิดที่นายทะเบียนใช้อำนาจสรรหา
และแต่งตั้งเป็นผู้ใกล้ชิด บุคคลนั้น
จะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา
๔๘ ประกอบกับมาตรา ๙

ผู้ใกล้ชิดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่
ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามบทนิยามของ
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑(๑๖)
ย่อมได้รับการคุ้มครองตามประมวล
กฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดต่อ
เจ้าพนักงานหรือความผิดต่อชีวิต หรือต้อง
รับผิดในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ

ข้อสังเกต

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) “**เจ้าพนักงาน**” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็น เจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ว่าจะเป็นประจำหรือ ครึ่งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

บุคคลซึ่งจะทำการใกล้เคียง หมายถึง **บุคคลธรรมดา** เท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคล เนื่องจากตามประกาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้ใกล้เคียง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้เฉพาะบุคคลธรรมดา

ข้อ ๒๘

การประชุมการเลือก และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

พนักงานสอบสวนต้องแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา สถานที่เพื่อให้คู่กรณีทุกฝ่ายเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยระเบียบพนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.๒๕๖๒ ข้อ ๑๐

พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน เพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๙ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง

ถ้าคู่กรณีไม่อาจตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ วรรคสาม

ข้อ ๒๓

อำนาจของพนักงานสอบสวน
ในระหว่างการไต่ถามสืบข้อพิพาท
ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

“ การไต่ถามสืบข้อพิพาททางอาญา
และการไต่ถามสืบ
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการ
สอบสวนไม่ตัดอำนาจของ
พนักงานสอบสวนที่จะทำการ
สอบสวนต่อไป ”

ข้อ ๓๐

ขั้นตอนการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

- กำหนดนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา “ครั้งแรก” ตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาการพิจารณา และระยะเวลาการสืบคำร้องและกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑ ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

พนักงานสอบสวนกำหนดนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาภายใน ๗ วันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ใกล้เคียง
เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการได้ทัน
ให้พนักงานสอบสวนขอขยายระยะเวลาไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกิน ๗ วัน

● หน้าทึบของพู่ไกล่เกลี่ย

● ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้คู่กรณีทราบก่อนเริ่มการไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๓ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔ ดังนี้

- พฤติการณ์ต่างๆ ที่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามคำร้องทุกข์
- ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดี
- กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- สิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

● พนักงานสอบสวนต้องให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่างๆ และข้อเท็จจริงอื่น

● ผู้ไกล่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง ต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนคู่กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๔

● การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวน

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๑ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาการพิจารณา และระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒ ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

- คู่กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาดด้วยตนเอง

ข้อสังเกต : แม้การไกล่เกลี่ยจะต้องให้คู่กรณีเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยตนเองก็ตาม แต่ถ้ากรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้มีอำนาจจัดการแทน ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ และพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๖ สามารถเข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและมีอำนาจจัดการแทนผู้เยาว์ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เยาว์

- คู่กรณีมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกิน ๒ คน เข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้

ข้อสังเกต : คู่กรณีต้องเป็นผู้นำผู้ซึ่งตนไว้วางใจมาเอง

- คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาและเป็นผู้เยาว์ต้องให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ข้อสังเกต

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทถือเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙ นิติกรรมหมายความว่า การใดๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ
- ผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะได้ดังนี้ เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปี บริบูรณ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔ เพื่อทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐
- กรณีผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาจเพียงมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยโดยไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองก็ได้
- กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้บัญญัติให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยดังเช่นกรณีผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง เพียงแต่ได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ในมาตรา ๔๖ ตามพระราชบัญญัตินี้ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้องและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓ ได้กำหนดให้ในกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ล่าม

● พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดล่ามให้กับคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๕๓๘/๒๕๕๕ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยและไม่มีล่ามให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่ามให้ถามตอบหรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร” จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น “ผู้ที่จะเป็นล่ามจะเป็นบุคคลใดก็ได้ที่มีความสามารถในการเป็นล่ามแต่จะต้องมิใช่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการหรือศาลซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสอบสวนหรือซักถามพยานนั้น” ได้ความว่าในการสอบสวน จ. และ ม. ผู้ทำการสอบสวนคือร้อยตำรวจตรี ค. ส่วนร้อยตำรวจโท ธ. ทำหน้าที่เป็นล่าม และในการที่ จ. เบิกความต่อศาล ร้อยตำรวจโท ธ. ก็เป็นเพียงล่าม ดังนี้ ร้อยตำรวจโท ธ. จึงเป็นเพียงล่ามที่พนักงานสอบสวน และศาลเป็นผู้จัดหาล่ามให้แก่ จ. และ ม. ตามกฎหมาย แม้ทนายจำเลยได้แถลงคัดค้านเรื่องที่ ร้อยตำรวจโท ธ. เป็นล่ามดังกล่าวในการสืบพยานโจทก์ แต่ทนายจำเลยก็มิได้แสดงเหตุแห่งคำคัดค้านว่าร้อยตำรวจโท ธ. เป็นล่ามแปลไม่ถูกต้องอย่างไร การที่ร้อยตำรวจโท ธ. ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลในชั้นสอบสวนจึงไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังถ้อยคำพยานที่แปลนั้นเป็นพยานหลักฐานแต่อย่างใด ส่วนการพิจารณาสืบพยานบุคคลปาก จ. ก่อนโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลนั้น ปรากฏว่า ร้อยตำรวจโท ธ. ผู้ทำหน้าที่ล่ามได้สาบานตนก่อนแปลคำเบิกความของ จ. ต่อศาลแล้ว การให้การและเบิกความของ จ. ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศและไม่เข้าใจภาษาไทยจึงเป็นการชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓ วรรคสี่

หมายเหตุ

- กำหนดระยะเวลาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๕ และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสืบคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖ ได้กำหนดไว้ดังนี้

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต้องกระทำ “ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน” นับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรก
- หากการไกล่เกลี่ยไม่เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวโดยมีความจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยสามารถดำเนินการต่อไป “ได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน” โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

- การนับวันไกล่เกลี่ยภายใน ๓๐ วันให้นับตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรก
- การขอขยายระยะเวลาการไกล่เกลี่ยจะขอกี่ครั้งก็ได้ แต่ระยะเวลารวมแล้วต้องไม่เกิน ๓๐ วัน เพื่อมิให้มีการประวิงเวลาในการดำเนินคดี และการไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลามีผลให้การไกล่เกลี่ยนั้นยุติลงทันทีและไม่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยได้อีก
- การบันทึกเหตุขอขยายระยะเวลา ต้องบันทึกเหตุจำเป็นหรือเหตุอันควรเชื่อได้ว่าคู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ โดยเป็นหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยที่จะต้องบันทึกเหตุดังกล่าวไว้

ข้อ ๓๑

สิทธิและข้อห้ามของคู่กรณีในการไต่ถาม ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลง
ร่วมกันได้โดยอิสระ

ข้อตกลงของคู่กรณีต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย
- ไม่เป็นการพินัย
- ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

หมายเหตุ

กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงนั้นต้องไม่ขัดหรือฝืน
ความประสงค์ของผู้เยาว์

ข้อ ๓๒

การดำเนินการเมื่อการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนสิ้นสุดลง

เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้ผู้ใกล้เคียงจัดทำบันทึกข้อตกลงหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ให้คู่กรณีและผู้ใกล้เคียง “ลงลายมือชื่อ” ไว้ในบันทึกข้อตกลง ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙ บัญญัติว่า “เมื่อมีกิจการอันใดซึ่งกฎหมายบังคับให้ทำเป็นหนังสือ บุคคลผู้จะต้องทำหนังสือไม่จำเป็นต้องเขียนเอง แต่หนังสือนั้นต้องลงลายมือชื่อของบุคคลนั้น ลายพิมพ์นิ้วมือ แกวโด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้นที่กล่าวในเอกสารแทนการลงลายมือชื่อ หากมีพยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนแล้วให้ถือว่าเสมอกับลงลายมือชื่อ
ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่การลงลายพิมพ์นิ้วมือ แกวโด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้น ซึ่งกล่าวในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่”
- ให้ผู้ใกล้เคียงส่งบันทึกข้อตกลงไปยังพนักงานสอบสวนเมื่อการใกล้เคียงเสร็จสิ้น

บันทึกข้อตกลงอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา
- ฐานความผิดและอัตราโทษตามกฎหมายที่มีการกล่าวหา
- ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เช่น การเยียวยาชดใช้ค่าเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ ข้อตกลงไม่ตั้งใจที่จะรับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย

ข้อ ๓๓

การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางอาญาในชั้นการสอบสวน

กรณีที่ ๑

คู่กรณีคนใดคนหนึ่งขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญา แต่ถ้าหากคู่กรณี
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอถอนตัวเพื่อยุติการ
ไกล่เกลี่ยย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยของคู่กรณี
ที่เหลืออยู่ตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๘

กรณีที่ ๒

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ไกล่เกลี่ย
ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ในชั้นการสอบสวนได้ตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๙
มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๒ ดังนี้

- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการใกล้เคียงข้อพิพาทโดยไม่แจ้งหรือไม่มีเหตุอันสมควร
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมีได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ
- การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุได้โดยแน่แท้
- เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์
- คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน
- สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อสังเกต

สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับดังกล่าวนี้ไม่ว่าจะก่อนหรือระหว่างการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ผู้ใกล้เคียง ต้องยุติการใกล้เคียงทันที

ข้อ ๓๔

การดำเนินการเมื่อมีการยุติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการยุติการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง ดังนี้

- คู่กรณีคนหนึ่งคนใดขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่แจ้งหรือไม่มีเหตุอันสมควร
- คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมิได้เป็นไปด้วยความสมัครใจการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุได้โดยแน่แท้
- เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการขัดผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์
- คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้
- ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน

พนักงานสอบสวนเมื่อได้รับรายงานการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเพื่อมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไปตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑ วรรคสอง

ข้อสังเกต

กรณีผู้ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาไต่ถามการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน เนื่องจากสิทธิหน้าที่อาญาฟ้องร้องมรณฆาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น พระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ผู้ไต่ถามต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบ โดยมีได้กำหนดระยะเวลาว่าต้องให้รายงานเมื่อใด ซึ่งแตกต่างจากการยุติการไต่ถามตาม มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ที่กำหนดให้ผู้ไต่ถามต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันยุติการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา

อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าว ผู้ไต่ถามควรจะต้องรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน ๗ วัน เช่นกัน โดยนำบทบัญญัติตามมาตรา ๖๑ มาบังคับใช้โดยอนุโลม แม้ตามมาตรา ๖๒ จะมีได้มีการบัญญัติไว้

ข้อ ๓๕

การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาความผิด กรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท

ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการไต่ถาม
ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ วางหลักไว้ว่า
กรณีการกระทำของผู้ต้องหาเป็นการกระทำความผิดต่อ
กฎหมายหลายบท หากความผิด “บทหนัก”
ไต่ถามข้อพิพาททางอาญาสำเร็จ สิทธินำคดีอาญามา
ฟ้องใน “บทที่เบากว่า” ย่อม “ระงับ” ไปด้วย

กรณีการกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำความผิด
ผิดต่อกฎหมายหลายบท หากความผิดที่ไต่ถามข้อพิพาท
สำเร็จเป็นความผิด “บทเบา” “ไม่ทำ” ให้สิทธินำคดีอาญา
มาฟ้องใน “บทที่หนักกว่า” ระงับไปแต่อย่างใด

ข้อสังเกต

กรณีการกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน
หลายฐานความผิด และการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาสำเร็จเฉพาะบาง
กรรม บางฐานความผิด ไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญาในความผิดกรรมอื่น ฐาน
อื่นระงับไปแต่อย่างใด

ข้อ ๓๖

หน้าที่ของคู่กรณีและพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เมื่อคู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วนตาม
พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒
มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบเมื่อได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วนแล้ว
- พนักงานสอบสวนต้องจัดทำ “บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง”
- พนักงานสอบสวนต้องส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง
พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องของเสนอ
“พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี”

หมายเหตุ : พนักงานสอบสวนไม่ต้องสรุปสำนวนและมีความเห็น
ทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐
มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แต่อย่างใด

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาสำเร็จ มิใช่การสอบสวนเสร็จสิ้นตั้งแต่บัดนี้ไว้ ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด หากแต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเป็นกรณีอันคู่กรณีระงับข้อพิพาทกันได้ เป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่อคู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดไว้ดังนี้

● กรณีผู้เสียหายไม่พอใจ

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ
- พนักงานสอบสวนเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

● กรณีผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว

- คู่กรณีต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ
- พนักงานสอบสวนจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง
- พนักงานสอบสวนต้องส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

หมายเหตุ

ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเสมือน
คู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลง

พนักงานสอบสวนไม่ต้องสรุปสำนวนและมีความเห็น
ทางคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๔๐ - ๑๔๒ แต่อย่างไร

เมื่อคู่กรณีที่เป็นผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

- ความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าผู้ต้องหาจงใจ
ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยไม่มีเหตุอันควร

หมายเหตุ

เฉพาะกรณีผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตาม
ข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันสมควรเท่านั้น

หากเป็นกรณีผู้เสียหายจงใจไม่ปฏิบัติตาม
ข้อตกลง คู่กรณีอีกฝ่าย (ผู้ต้องหา) อาจยื่นคำร้องต่อศาล
เพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้เท่านั้น
ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒

- พนักงานสอบสวนแจ้งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ
ออกคำสั่ง
- พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้
ดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๓๗

จำนวนการสอบสวนและ
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไต่ถาม
ข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เมื่อคู่กรณีแจ้งกับพนักงาน
สอบสวนว่า

ได้ปฏิบัติตามบันทึก
ข้อตกลงครบถ้วนแล้ว

ผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติ
ตามข้อตกลง
ที่ได้กระทำไปแล้ว

ให้พนักงานสอบสวนจัดทำ **“บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง”** ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่น คำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการส่งคำร้อง และกระบวนการไต่ถามข้อพิพาททางอาญา พ.ศ.๒๕๖๒ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ ดังนี้

- หนังสือนำเสนอสำนวนให้พนักงานอัยการ
- บันทึกปากคำผู้เสียหาย หรือคำให้การผู้ต้องหา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้แจ้งว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญา
- บันทึกแจ้งสิทธิร้องขอไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- แบบฟอร์มเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๘

ผลของคำสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการ

“ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติคดี
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องร้องระงับในกรณี
ที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคน
หนึ่งคนใดไม่สามารถทำข้อตกลงกับ
ผู้ต้องหาได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้อง
ของผู้เสียหายดังกล่าวย่อมไม่ระงับ ”

กรณีผู้เสียหาย

- ผู้เสียหายคนเดียว ผู้ต้องหาคนเดียว ทำข้อตกลงได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
- ผู้เสียหายหลายคน ผู้ต้องหาคนเดียว
ผู้เสียหายที่ ทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ผู้เสียหายที่ ทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาไม่ได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมไม่ระงับ

กรณีผู้ต้องหา

- ผู้ต้องหาคนเดียว ผู้เสียหายคนเดียว ทำข้อตกลงได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
- ผู้ต้องหาหลายคน ผู้เสียหายคนเดียว
ผู้ต้องหาที่ ทำข้อตกลงกับผู้เสียหายได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับ
ผู้ต้องหาที่ ทำข้อตกลงกับผู้เสียหายไม่ได้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมไม่ระงับ

หมายเหตุ

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับนั้น เป็นการ
ระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ หาใช่เป็นการระงับตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาไม่ จึงไม่ต้องดำเนินการตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑
ในเรื่องการทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงาน
อัยการแต่อย่างใด

ข้อสังเกต

หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๘(สท)/ว๔๗๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การรับสำนวนการสอบสวนและการส่งคดีในสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ เป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดที่พนักงานอัยการยังไม่ได้การรับตัวผู้ต้องหา จึงให้รับสำนวนดังกล่าวลงในสารบบ ส.๒ (สารบบรับความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา) โดยให้ลงในสารบบ ส.๒ ในช่อง “ความเห็นพนักงานสอบสวน” ว่า “ควรส่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒” ส่วนรายงานอัยการ(บ.๖) บัญชี ๗ บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เว้นแต่คดีเปรียบเทียบปรับ) ซึ่งเป็นบัญชีที่สำรวจข้อมูลจากสารบบ ส.๒ ให้ลงข้อมูลความเห็นของพนักงานสอบสวนทั้งจำนวนเรื่องและคนไว้ในช่อง “ยุติการดำเนินคดี” ตามที่ได้ปรับปรุงตามแบบรายงานอัยการ (บ.๖) ไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง

สำหรับประเด็นว่าพนักงานอัยการผู้ใดจะเป็นผู้มีหน้าที่ออกคำสั่งนั้น ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๐, ๔๑ และ ๔๘ มาประกอบการพิจารณา โดยหากพนักงานอัยการเห็นว่าสำนวนที่พนักงานสอบสวนเสนอเพื่อสั่งยุติคดีตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ เป็นไปตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งยุติคดีได้ตามมาตรา ๖๖ ให้พนักงานอัยการสั่งยุติคดีตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๘ ว่า “ยุติการดำเนินคดีเพราะมีเหตุสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒” โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งแล้วเสนอสำนวนให้ผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นทราบโดยเร็ว แต่หากพนักงานอัยการเห็นว่า การเสนอสำนวนเพื่อสั่งยุติคดีของพนักงานอัยการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งยุติคดีได้ ก็ให้พนักงานอัยการผู้มีหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ พิจารณาสำนวนต่อไป

ส่วนที่ ๔

แบบฟอร์มเอกสาร

- ๑ บันทึกการแจ้งสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
- ๒ แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๓ แบบหนังสือขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๔ หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
- ๕ แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย
- ๖ หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
- ๗ แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๘ หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
- ๙ หนังสือแจ้งการนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)
- ๑๐ บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๑๑ บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๑๒ แบบหนังสือขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป
- ๑๓ แบบหนังสือขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ
- ๑๔ หนังสือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ
- ๑๕ แบบสมุดคุมสารบบคดีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
- ๑๖ แบบรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

บันทึกการแจ้งสิทธิร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ (.....) เวลาน. ข้าพเจ้า
ตำแหน่ง.....ได้แจ้งให้คู่กรณี คดีอาญาที่.....
ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ทราบว่ามิสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคู่กรณีได้รับทราบสิทธิดังกล่าวแล้ว

โดยกรณีที่เป็นคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๒๙๕,
มาตรา ๒๙๖, มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๓๔ ผู้ต้องหาได้ยืนยันว่า

☐ ๑. ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็น
คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกินสามปีนับแต่มีคำสั่ง
ยุติคดี และ

☐ ๒. ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้วเกินกว่าห้าปี เว้น
แต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้
กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวนผู้แจ้งสิทธิ
(.....)

หมายเหตุ ผู้ต้องหาคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๔ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๒๙๕, มาตรา ๒๙๖,
มาตรา ๒๙๙ วรรคหนึ่ง, มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๓๔ ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม ๑ และ ๒ จึงจะมีสิทธิ
ยื่นคำร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนได้

แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๒

(๑) ผู้ยื่นคำร้อง

ชื่อ – นามสกุล (ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา).....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

(๒) คู่กรณี

ผู้เสียหาย

ชื่อ – นามสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ – นามสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

พฤติการณ์แห่งคดี.....

.....

.....

.....

.....

.....

สถานที่เกิดเหตุ.....

.....

เกิดเหตุเมื่อใด.....

(๓) ความประสงค์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำร้องฉบับนี้จัดทำขึ้นเมื่อวันที่.....

ณ สถานที่.....ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อรับรองว่าได้สมัครใจ

ขอเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ด้วยความ

เต็มใจ โดยปราศจากการกระทำใด ๆ อันเป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือหลอกลวง และได้ส่งมอบคำร้องนี้

ให้กับพนักงานสอบสวนแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

(๔) การตรวจสอบคำร้อง

ผลการตรวจสอบ

- ☐ คำร้องมีรายละเอียดครบถ้วน
- ☐ คำร้องไม่ถูกต้อง เนื่องจาก.....
- ☐ คำร้องมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/ผู้รับคำร้อง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

.....

ใบแจ้งให้ทำคำร้อง/แก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง

เมื่อวันที่.....เวลา.....ข้าพเจ้า
ตำแหน่ง.....ได้แจ้งคุณ.....
เกี่ยวข้องเป็น.....ให้ทำคำร้องใหม่/แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วน
ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำร้องไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่า
ผู้ยื่นคำร้องนั้นไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำร้องอีกต่อไป

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/ผู้แจ้ง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.

ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้พิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ในชั้นการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบคำร้องแล้ว เห็นว่าคำร้องมีรายละเอียดครบถ้วนถูกต้อง และพฤติการณ์
ของการกระทำความผิดของผู้ต้องหาไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงเห็นควรมีคำสั่ง
ให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

- พิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนตามเสนอ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

หนังสือแจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
และเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

๔

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนและขอเชิญประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(คู่กรณี)

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว).....

ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน คดีอาญาที่.....

ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ความผิดฐาน.....นั้น

บัดนี้.....(หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน.....ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่.....

ให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนแล้ว จึงแจ้งมายังท่าน และขอนัดหมายเพื่อมาตกลงเลือก

และแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย จากบัญชีของหน่วยงานพร้อมกับคู่กรณี ในวันที่.....เวลา.....

ณ.....หากมีข้อขัดข้องประการใดโปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย

๕

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือนพ.ศ.....

วันนี้ เวลา.....พนักงานสอบสวน.....ได้จัดให้คู่กรณี
คดีอาญาที่.....ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....
ความผิดฐาน.....ระหว่าง

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุล.....อายุ ปี
บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ประชุมเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

- ๑.
- ๒.
- ๓.

เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนในเรื่องนี้ และตกลงให้
พนักงานสอบสวนถามความยินยอมของผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้ร่วมกันแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ย
ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา
(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

หนังสือสอบถามความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียง

๕

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง สอบถามความยินยอมการเป็นผู้ใกล้เคียง

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(ผู้ใกล้เคียง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย ชื่อ - นามสกุล.....ผู้เสียหาย อายุปี

บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....และ ชื่อ - นามสกุล.....ผู้ต้องหา

อายุปี บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....

ลงวันที่.....ความผิดฐาน.....

ได้ตกลงแต่งตั้งท่านเป็นผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวนในคดีดังกล่าว

ดังนั้น จึงขอเรียนสอบถามความยินยอมจากท่านว่าจะขัดข้องประการใดหรือไม่ ในการทำหน้าที่เป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ทั้งนี้ หากท่านไม่ขัดข้องและยินยอมจะได้แต่งตั้งท่านเป็นผู้ใกล้เคียง และจะกำหนดวันนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนครั้งแรกต่อไป โดยขอให้ท่านแจ้งความยินยอมให้พนักงานสอบสวนทราบ ตามเอกสารที่ส่งมาด้วยนี้ ภายในวันที่.....ทางหมายเลขโทรศัพท์.....หรือทางโทรสารหมายเลข.....หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกับพนักงานสอบสวนได้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

คดีระหว่าง

ผู้เสียหาย

ผู้ต้องหา

ข้าพเจ้า.....

ผู้ใกล้เคียงทะเบียนเลขที่...../.....ออกโดย.....

วันออกบัตร.....วันหมดอายุ.....

☐

ยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามระเบียบ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ใกล้เคียง พ.ศ.๒๕๖๒

☐

ไม่ยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนคดีนี้ เนื่องจาก
.....

ลงชื่อผู้ใกล้เคียง
(.....)

หมายเหตุ

กรุณาส่งแบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียงกลับมายังพนักงานสอบสวน

ภายในวันที่.....

ทางโทรสารหมายเลข.....

หรือติดต่อพนักงานสอบสวน.....หมายเลขโทรศัพท์.....

หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

สถานีดำรง/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่าง {ผู้เสียหาย
.....ผู้ต้องหา

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ผู้เสียหาย
และข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ต้องหา
ขอแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนในคดีดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ - สกุล.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....

๒. ชื่อ - สกุล.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....

๓. ชื่อ - สกุล.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....

เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องนี้

ลงชื่อผู้เสียหาย (.....)	ลงชื่อผู้ต้องหา (.....)
ลงชื่อผู้ไกล่เกลี่ย (.....)	ลงชื่อผู้ไกล่เกลี่ย (.....)
ลงชื่อผู้ไกล่เกลี่ย (.....)	ลงชื่อพนักงานสอบสวน (.....)

หนังสือแจ้งการนัดใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน (ครั้งแรก)

๙

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง เชิญเข้าร่วมการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก)

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(คู่กรณี)

ตามที่ท่านได้เลือกและแต่งตั้งให้.....

เป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนขอใกล้เคียง คดีอาญาที่.....

ของสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ความผิดฐาน.....นั้น

ดังนั้น จึงแจ้งมาท่านและคู่กรณีเพื่อเข้าร่วมการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน (ครั้งแรก) ในวันที่.....เวลา.....ณ.....

หากมีข้อขัดข้องประการใดขอโปรดแจ้งให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

บันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑๐

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่าง {ผู้เสียหาย
.....ผู้ต้องหา

คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

อัตราโทษ.....

พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา.....

.....
.....
.....

บันทึกนี้จัดทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า วันนี้ (.....) เวลา น.

ชื่อ - สกุลผู้ไกล่เกลี่ย ทะเบียนเลขที่.....

ได้จัดให้คู่กรณี

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ได้สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยตกลงทำบันทึกซึ่ง
มีข้อความดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

๑.

.....

๒.

.....

๓.

๔.

๕.

อนึ่ง การทำบันทึกข้อตกลงกันในครั้งนี้ คู่กรณีได้ทำบันทึกข้อตกลงด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ไม่มีผู้ใดบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือให้สัญญาใดๆ และในการทำบันทึกข้อตกลงในครั้งนี้ไม่มีผู้ใดเกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนได้เสียแต่อย่างใด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้ทราบและเข้าใจข้อความโดยตลอดดีแล้ว เห็นว่าตรงตามเจตนารมณ์ของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ และต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้เสียหาย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๑๑

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกนี้จัดทำขึ้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่า คดีอาญาที่ ตาม ปจว.ข้อ.....
ของ สก./สน.....ความผิดฐาน.....
ระหว่าง

ผู้เสียหาย

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....
ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ผู้ต้องหา

ชื่อ - นามสกุลอายุ ปี บัตรประจำตัวประชาชน.....
ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

แจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่าคู่กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่..... แล้ว ดังนี้

- ☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงครบถ้วน
- ☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน แต่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาพอใจในการ
ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว
- ☐ คู่กรณีปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน และผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาประสงค์
ให้ดำเนินคดีต่อไป
- ☐ คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลง

จึงแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อ

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้เสียหาย
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน
(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีดำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.

ที่.....วันที่.....

เรื่อง ขอให้พิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....
ความผิดฐาน.....
ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบฯ ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
ไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่.....ไม่ครบถ้วน และผู้เสียหายประสงค์
ให้ดำเนินคดีต่อไป จึงเห็นควรมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

- เห็นชอบ
- ให้ดำเนินคดีต่อไปตามเสนอ

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ

เรียน หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

ด้วยเมื่อวันที่.....ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา
คดีอาญาที่.....ตาม ปจว.ข้อ.....ลงวันที่.....

ความผิดฐาน.....

ได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบว่า ชื่อ/นามสกุล.....ผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา

ได้ปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน แต่ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาพอใจในการปฏิบัติตาม

ข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ตามบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัติการ

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับลงวันที่.....

จึงเห็นควรส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พนักงานอัยการ

เพื่อพิจารณา **สั่งยุติคดี**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

- เห็นชอบให้ส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ให้พนักงานอัยการ เพื่อพิจารณา **สั่งยุติคดี**

- ลงนามแล้ว

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ที่.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ส่งบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่วนงานการสอบสวน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติการไต่สวนการไต่สวนข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลงการไต่สวนข้อพิพาททางอาญา จำนวน.....แผ่น
ในการสอบสวนตามพระราชบัญญัติการไต่สวนข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒

๒. ส่วนงานการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง คดีอาญาที่..... จำนวน.....แผ่น
ของ.....สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

ด้วยสถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....ได้รับคำร้องทุกข์ของ

ชื่อ - สกุล.....ซึ่งกล่าวหา ชื่อ - สกุล.....

ได้กระทำความผิดฐาน.....

เหตุเกิด.....

และคู่กรณีได้เข้าสู่กระบวนการไต่สวนข้อพิพาททางอาญา ตามพระราชบัญญัติการไต่สวนข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒
หมวด ๔ การไต่สวนข้อพิพาททางอาญาในการสอบสวน ผลการไต่สวนคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ และได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตาม มาตรา ๕๗ แล้ว จึงขอส่งเอกสารตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒) มายังท่าน
ตามความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการไต่สวนข้อพิพาท เพื่อดำเนินการตาม มาตรา ๖๖ ต่อไป
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ยศ

(ชื่อ - ชื่อสกุล)

(ตำแหน่ง)

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน

พนักงานสอบสวน

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบสมุดคณสารบคคิการไกล้เกลลยซื้อพิพาทางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการไกล้เกลลยซื้อพิพา พ.ศ.๒๕๖๒

ของ.....

ลำดับ	เลขคดี	ชื่อเสียหาย	ชื่อผู้ต้องหา	ฐานความผิด	วันยื่นคำร้องขอไกล้เกลลย	วันมีคำสั่งให้ไกล้เกลลย	ผลการไกล้เกลลยซื้อพิพา			พงส.ผู้รับผิดชอบ	ผู้ไกล้เกลลย	หมายเหตุ*
							ตกลงได้	ตกลงไม่ได้	ยุติ			

หมายเหตุ * กรณียังอยู่ระหว่างการไกล้เกลลยให้ระบุในช่องหมายเหตุว่า “อยู่ระหว่างการไกล้เกลลย”

แบบรายงานผลการไกล้เกลลยซื้อพิพาทางอาญาในชั้นการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติการไกล้เกลลยซื้อพิพา พ.ศ.๒๕๖๒

ของ.....

ลำดับ	สภ./กก.	เลขคดี	ชื่อผู้เสียหาย	ชื่อผู้ต้องหา	ฐานความผิด	วันยื่นคำร้องขอไกล้เกลลย	วันมีคำสั่งให้ไกล้เกลลย	ผลการไกล้เกลลยซื้อพิพา			พงส.ผู้รับผิดชอบ	ผู้ไกล้เกลลย	หมายเหตุ*
								ตกลงได้	ตกลงไม่ได้	ยุติ			

ตรวจแล้วถูกต้อง

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ * กรณียังอยู่ระหว่างการไกล้เกลลยให้ระบุในช่องหมายเหตุว่า “อยู่ระหว่างการไกล้เกลลย”

ส่วนที่ ๒

แบบฟอร์มและแผนผัง
ขั้นตอนการใกล้เคียง
ข้อพิพาททางอาญา
และในชั้นการสอบสวน

แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ใน
การใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา
และในชั้นการสอบสวน

กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

แผนผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาททางอาญา หมวด ๓

แผนผังขั้นตอนการใกล้เคียงข้อพิพาททาง อาญาในชั้นการสอบสวน หมวด ๔

บรรณานุกรม

หนังสือ

คู่มือปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, ม.ป.ท., พิมพ์ครั้งที่ ๑, ๒๕๖๒

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒, ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก, ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๓๐ ก, ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

ระเบียบ ประกาศ

ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๒, ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๔, ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

คณะทำงาน

พลตำรวจโทชนะชัย ลิ้มประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจเอก วีรพล ไชยอรุณ	รองผู้บังคับการ กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
พันตำรวจเอก กฤษดา ตีลีพจนานันท์	รองผู้บังคับการ กองบังคับการ กฎหมายและคดี ตำรวจภูธรภาค ๑
พันตำรวจเอก ปกรณ์กิตติ์ ธนวรินทร์กุล	นายเวร (สัญญาบัตร ๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ว่าที่ พันตำรวจเอกหญิง ประพร เต็มเกาะ	ผู้กำกับการกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย กองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี
พันตำรวจโท ธีรภาส ยังยืน	ผู้ช่วยนายเวร (สัญญาบัตร ๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจโท สมเดช สาระบรรณ	รองผู้กำกับการ ๓ กองบังคับการปราบปราม การค้ายาเสพติด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
พันตำรวจโทหญิง สุภารัตน์ สุวรรณดี	สารวัตร กลุ่มงานพิจารณา ๑ กองมาตรฐานวินัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ ตำรวจ
ร้อยตำรวจเอก สุทธิ อุปราวิทยานันท์	รองสารวัตร (สอบสวน) สถานีตำรวจภูธรวัดสิงห์ ตำรวจภูธรจังหวัดชัยนาท
ว่าที่ร้อยตำรวจเอกหญิง จารุวรรณ บำรุงรักษ์	อาจารย์ กลุ่มงานคณาจารย์ คณะนิติศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
จ่าสิบตำรวจหญิง วิจิตรา ชาติวงศ์	ผู้บังคับหมู่ ตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดขอนแก่น

ศูนย์บริหารงานสอบสวน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ช่องทางส่งหนังสือแจ้งกรณีผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
saraban@rlpd.go.th หรือ antitorture.rlpd@gmail.com
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยบุคคลสุญหาย
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โทร. ๐๘๑-๘๕๙-๘๐๙๗, ๐๙๒-๒๖๕-๙๓๑๔, ๐๒-๑๔๑-๒๗๓๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คด. โทร. ๐๒-๒๐๕-๓๔๘๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/กต. วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การจัดทำข้อมูล IOT เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ผบ.ช.สทส.

ตามหนังสือ จต. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๓.๑๕๑/๒๘๗ ลง ๒๐ มี.ค.๖๖ แจ้งให้ กมค.จัดทำข้อมูล IOT เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วส่งให้ สทส. ทาง info@police.go.th ภายในวันที่ ๓๑ มี.ค.๖๖ ตามแล้ว นั้น

คด. ซึ่งได้รับมอบหมายจาก กมค. ขอเรียนว่า แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น ตร. ได้ออกเป็นคำสั่งกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง ตร. ที่ ๕๕๑/๒๕๖๖ ลง ๒๙ ก.ย.๖๖ และ กมค. ได้แจ้งเวียนคำสั่งดังกล่าวไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบแล้ว ปรากฏตามเอกสารที่แนบ จำนวน ๑ แผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พ.ต.อ.

(วีรพล ไหญ่อรุณ)

รอง ผบก.๑ รรท.ผบก.คด.

ส่วนที่๑๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กมค.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๘๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๒๕๖๕

วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แจ้งเวียนคำสั่ง ตร. เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมฯ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคคสุญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ผบ.ตร.

รอง ผบ.ตร. จตช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผู้ช่วย ผบ.ตร. รอง จตช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

เพื่อโปรดทราบ

ผบช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ตร. ได้มีคำสั่ง ที่ ๕๕๑/๒๕๖๖ ลง ๒๙ ก.ย.๖๖ เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุกคคสุญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้การดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอเรียนมายังท่าน ดังนี้

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุกคคสุญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

๒. การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามคำสั่งดังกล่าว ในเบื้องต้นให้ดำเนินการจัดเก็บในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล (External Harddisk ขนาดความจุ ๕ TB) ซึ่ง ตร. ได้แจกจ่ายไปพลางก่อนสำหรับการจัดเก็บลงในระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง (EDTOPS) ตามคำสั่งดังกล่าว สทส.(ศทก.) และ กมค.(คด.) จะดำเนินการจัดอบรมให้คำแนะนำขั้นตอนการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติในแต่ละ บช. เพื่อเข้าใช้งานระบบจัดเก็บฯ ตามลำดับ (โดยระบบออนไลน์) ส่วนการใช้งานระบบจัดเก็บฯ จะแจ้งให้ทราบต่อไป

กมค. จึงขอแจ้งเวียนคำสั่งดังกล่าวมายังท่านเพื่อให้โปรดแจ้งเวียนให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามลิงก์และคิวอาร์โค้ดที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พล.ต.ท.

(ไตรรงค์ ผิวพรรณ)

ผบช.กมค.

<https://bit.ly/462y11Z>

บัญชีข้อหาท้ายคำสั่ง ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.2565

ลำดับ	มาตราข้อหา	ข้อข้อหา	มาตราโทษ	อัตราโทษ	หมายเหตุ
1	5 (1)	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทรมาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพ	35	จำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 300,000 บาท	
2	5 (2)	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทรมาน เพื่อลงโทษผู้ถูกกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำ	35	จำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 300,000 บาท	
3	5 (3)	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทรมาน เพื่อบังคับหรือขู่ข่มขู่	35	จำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 300,000 บาท	
4	5 (4)	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทรมาน เพื่อเลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใด	35	จำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 300,000 บาท	
5	5 ว.1	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทรมาน เป็นเหตุให้อันตรายสาหัส	35 ว.2	จำคุกตั้งแต่ 10-25 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 ถึง 500,000 บาท	
6	5 ว.1	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทรมาน เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย	35 ว.3	จำคุกตั้งแต่ 15-30 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 300,000 ถึง 1,000,000 บาท	
7	6	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	36	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท	
8	7 ว.1	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำให้นุคคลสูญหาย	37 ว.1	จำคุกตั้งแต่ 5-15 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 300,000 บาท	
9	7 ว.1	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำให้นุคคลสูญหาย เป็นเหตุให้อันตรายสาหัส	37 ว.2	จำคุกตั้งแต่ 10-25 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 ถึง 500,000 บาท	
10	7 ว.1	เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำให้นุคคลสูญหาย เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย	37 ว.3	จำคุกตั้งแต่ 15-30 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 300,000 ถึง 1,000,000 บาท	
11	38 ว.1	ถ้าการกระทำผิดฐานกระทำทรมาน ตาม ม.35 หรือฐานกระทำการที่โหดร้ายฯ ม.36 กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี / หญิงมีครรภ์/ผู้พิการทางร่างกายหรือจิตใจ/ ผู้ซึ่งพึ่งพาตนเองไม่ได้เพราะอายุหรือความเจ็บป่วย	38 ว.1	ระวางโทษหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ใน ม.35 หรือ ม.36 กึ่งหนึ่ง	
12	38 ว.2	ถ้าการกระทำผิดฐานกระทำให้นุคคลสูญหาย ตาม ม.37 กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี / หญิงมีครรภ์/ผู้พิการทางร่างกายหรือจิตใจ/ ผู้ซึ่งพึ่งพาตนเองไม่ได้เพราะอายุหรือความเจ็บป่วย	38 ว.2	ระวางโทษหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ใน ม.37 กึ่งหนึ่ง	
13	39 ว.1	สมคบเพื่อกระทำความผิด ม.35, ม.36, ม.37 หรือ ม.38	39 ว.1	ระวางโทษ 1 ใน 3 ของโทษที่กำหนดไว้	
14	40	สนับสนุนการกระทำความผิด ม.35, ม.36, ม.37 หรือ ม.38	40	ระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ	
15	42	ผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดตาม ม.35, ม.36, ม.37 หรือ ม.38 ไม่ได้ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับ หรือไม่ส่งเรื่องหรือดำเนินคดีตามกฎหมาย	42	ระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้	

แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อาเจิญ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑ ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ชื่อ.....นามสกุล..... เลขบัตรประชาชน..... หนังสือเดินทาง..... ที่อยู่..... หรือตำหนิรูปพรรณที่เห็นเด่นชัด(สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า) รูปถ่ายของผู้ถูกควบคุมตัว(ปรากฏตามที่แนบท้ายบันทึก)	๓ คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น ☐ ความผิดซึ่งหน้าฐาน..... ☐ ตามหมายจับเลขที่ ศาลผู้ออกหมาย..... ☐ ตามคำสั่ง..... เหตุแห่งการออกคำสั่ง..... ☐ กรณีอื่น ๆ ที่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจ.....
๒ ข้อมูลเกี่ยวกับวันเวลา สถานที่ ควบคุมตัว และเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัว วันที่ถูกควบคุมตัว.....เวลา..... สถานที่ที่ถูกควบคุมตัว..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เจ้าหน้าที่ผู้ทำการควบคุมตัว ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง..... หมายเลขติดต่อ..... สถานที่ปลายทางที่รับตัว (กรณีที่มีการย้ายสถานที่) ชื่อสถานที่ปลายทาง..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการย้ายตัว ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง..... หมายเลขติดต่อ.....	๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง..... ๕ วัน/เวลา/สถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว/หรือส่งมอบตัว วันที่.....เวลา..... สถานที่ปล่อยตัว/หรือมอบตัว..... ผู้มารับตัว/รับมอบตัว(มี/ไม่มี) ชื่อ.....นามสกุล..... หมายเลขติดต่อ.....
๗ ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนด 	๖ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว (สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า) ก่อนถูกควบคุมตัว ก่อนปล่อยตัวหรือส่งตัวให้พนักงานสอบสวน ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุมตัว สาเหตุแห่งการตาย(เท่าที่ทราบเบื้องต้น)..... สถานที่เก็บศพ.....

ลงชื่อ (.....) ตำแหน่ง/ผู้ทำบันทึกควบคุม	ลงชื่อ (.....) ผู้ถูกควบคุม	ลงชื่อ (.....) พยาน(ถ้ามี)
--	-----------------------------------	----------------------------------

บันทึกแนบท้ายเพิ่มเติม

๘. เหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่งได้

๙. บันทึกอื่น ๆ เพิ่มเติม (ถ้ามี)

ลงชื่อ (.....) ตำแหน่ง/ผู้ทำบันทึกควบคุม	ลงชื่อ (.....) ผู้ถูกควบคุม	ลงชื่อ (.....) พยาน(ถ้ามี)
--	-----------------------------------	----------------------------------

***หมายเหตุ : ๑. ในกรณีข้อมูลตามรายการ ๑ - ๗ มีจำนวนมากให้ทำเป็นบันทึกแนบท้ายเพิ่มเติมในข้อ ๙
๒. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งทำการจับและควบคุม ส่งตัวผู้ถูกควบคุมตัวให้กับผู้รับมอบตัว พร้อมสำเนา ปท.๑ และเอกสารประกอบ (ถ้ามี) สำหรับนำบันทึกฉบับจริงเก็บในสารบบของหน่วยงาน
๓. ให้ผู้รับมอบตัวจัดทำ ปท.๑ ในส่วนของตน โดยมีสำเนา ปท.๑ ของผู้ควบคุมคนก่อนเป็น เอกสารแนบท้าย
๔. ภาพถ่ายของผู้ถูกควบคุมตามข้อ ๑ ให้ทำเป็นเอกสารภาพถ่ายแนบท้าย ปท.๑ อย่างน้อยต้อง เห็นเนื้อตัวร่างกายตามสภาพภายนอกขณะถูกควบคุมหรือขณะรับมอบตัว โดยไม่ต้องถอดเสื้อผ้า

แบบแจ้งข้อมูล เรื่อง การจับและควบคุมตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง

รายการข้อมูลในการแจ้งการจับและควบคุมไปยังศูนย์รับแจ้งโดยทันทีที่มีข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ/สกุล..... หมายเลขประจำตัวประชาชนหรือ
หมายเลขเอกสารอื่นที่ใช้ระบุตัวตน
ที่อยู่

.....
หมายเลขโทรศัพท์ และอายุ(โดยประมาณของผู้ถูกจับและควบคุม
(หากไม่ทราบให้ระบุว่าไม่ทราบ))

(๒) วัน เวลา และสถานที่ที่ทำการจับและควบคุม

วันที่ เวลา..... สถานที่จับและควบคุม
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

(๓) พฤติการณ์ในการจับและควบคุมบุคคลดังกล่าวโดยย่อ.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(๔) สถานที่ที่จะนำตัวบุคคลดังกล่าวไปควบคุมไว้

สถานที่ควบคุมตัว(สน./สภ./กก.)..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

(๕) ภาพถ่ายผู้ถูกจับและควบคุมตาม (๑) (เป็นภาพแนบท้าย)

(๖) ชื่อ สกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบที่ทำการจับและควบคุมตามมาตรา ๒๒
รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

ยศ/ชื่อ/นามสกุล.....
ตำแหน่ง/สังกัด.....
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

(๗) เหตุสุดวิสัยในกรณีที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ในขณะจับและควบคุม (ถ้ามี)

.....
.....

ลงชื่อผู้แจ้งซึ่งทำการจับและควบคุม
(เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบตามข้อ ๖)

*****หมายเหตุ : ให้ใช้แบบแจ้งข้อมูลนี้ เฉพาะกรณีระบบรับแจ้งการควบคุมตัวเกิดข้อขัดข้อง/หรือแจ้ง
พนักงานอัยการเท่านั้น

แบบหนังสือแจ้งกรณีผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย

ที่/.....

หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง แจ้งเรื่อง ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย กรณีของ.....(ชื่อ-นามสกุล ของผู้ตาย).....

เรียน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย (ผ่านอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานการชันสูตรพลิกศพ

๒.(เอกสารอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพิสูจน์การเสียชีวิต (ถ้ามี)).....

ด้วยเมื่อวันที่ เวลา ได้มี(ยศ-ชื่อ-นามสกุล-ตำแหน่ง ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕) แจ้งว่า (ชื่อ-นามสกุล- ผู้ตาย)...เลขบัตรประจำตัวประชาชน/เลขประจำตัวคนต่างด้าว/หมายเลขหนังสือเดินทาง..... อายุ เชื้อชาติ ที่อยู่ ซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ที่(สถานที่ที่ถูกควบคุมตัว)..... ได้ถึงแก่ความตายในระหว่างการถูกควบคุมตัว ณ(สถานที่ที่ถึงแก่ความตาย)..... เมื่อวันที่เวลา..... เนื่องจาก..... และพนักงานสอบสวนของ(สถานีตำรวจ/กองกำกับการ)..... ได้รับแจ้งไว้แล้ว เป็นคดีชั้นสูตรที่...../.....

จึงเรียนมายังท่าน เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

(ยศ-ชื่อ-นามสกุล-ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ)

โทรศัพท์มือถือ (ที่สามารถติดต่อได้).....

แบบหนังสือแจ้งเหตุแห่งคดีตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

ที่ ดช/.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง การแจ้งเหตุแห่งคดีตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๓๑ วรรคสาม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปราม..... (พื้นที่ กทม.)

อัยการจังหวัด(ต่างจังหวัด)

ตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้กรณีการสอบสวนโดยหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่พนักงานอัยการให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ เพื่อเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวนทันที นั้น

สถานีตำรวจ/กองกำกับการ.....(กองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค) ขอเรียนว่า เมื่อวันที่ เวลา ได้มี...(ผู้เสียหาย/ผู้กล่าวหา)มาร้องทุกข์/กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนของ..(สถานีตำรวจ/กองกำกับการ)ให้ดำเนินคดีกับ...(ผู้ต้องหา).... โดยกล่าวหาว่า อันเป็นความผิดฐานตามมาตราแห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์/กล่าวโทษเป็นคดีอาญาที่/..... และจากการสอบปากคำผู้กล่าวหาเบื้องต้นแล้วให้การว่า....(ระบุให้ปรากฏว่า มีการร้องทุกข์/กล่าวโทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง/พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ/พนักงานอัยการ ไว้ด้วยหรือไม่ อย่างไร หากร้องทุกข์กล่าวโทษกับพนักงานสอบสวนหน่วยงานอื่นไว้ด้วยให้ระบุผลการดำเนินการว่าเป็นอย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ จัดให้มีพนักงานอัยการเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวน ตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(.....)

ตำแหน่ง/ผู้กำกับการ.....

สถานีตำรวจ/หน่วยงาน.....

(ยศ-ชื่อ-นามสกุล-ตำแหน่ง พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ)

โทรศัพท์มือถือ(ที่สามารถติดต่อได้).....

ช่องทางส่งหนังสือการแจ้งเหตุแห่งคดีตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

จำนวน ๑๑๓ แห่ง

๑. กรณีเหตุเกิดในเขตกรุงเทพมหานคร

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย สำนักงานอัยการสูงสุด อาคารถนนบรมราชชนนี เลขที่ ๗๓/๑ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐ โทรศัพท์ ๐๒-๔๓๔-๘๓๒๕ - ๒๗ ต่อ ๖๐๑ - ๖๐๕

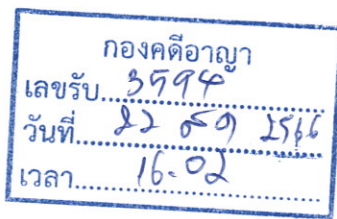
๒. กรณีเหตุเกิดนอกกรุงเทพมหานคร สำนักงานอัยการจังหวัด (ตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด)

ที่ตั้งศูนย์รับแจ้งของฝ่ายปกครอง

๑. ฝ่ายปกครองเขตกรุงเทพมหานคร

ศูนย์รับแจ้งปกครอง กทม. โทร. ๐๖๔-๑๘๓-๑๒๓๔, ๐๒-๒๕๖-๙๕๖๑

๒. ฝ่ายปกครองต่างจังหวัด ศูนย์รับแจ้งประจำอำเภอของทุกอำเภอ

ที่ อส ๐๐๓๓/ 11884

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารถนนบรมราชชนนี
ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แจ้งรายชื่อสำนักงานที่เป็นที่ตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย
เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
๒. บัญชีรายชื่อสำนักงานที่เป็นที่ตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย

ด้วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า

“ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับ และควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุการณ์นั้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการควบคุมตัว

การควบคุมตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอ ในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที สำหรับในกรุงเทพมหานครให้แจ้งพนักงานอัยการและผู้อำนวยการสำนักงาน การสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หากผู้รับแจ้งเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย ให้ผู้รับแจ้งดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ต่อไป” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงานอัยการสูงสุด จึงขอแจ้งรายชื่อสำนักงานที่เป็นที่ตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พร้อมช่องทางการรับแจ้งการควบคุมตัวและการติดต่อ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เพื่อเป็นข้อมูล สำหรับการแจ้งการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและใช้เป็นข้อมูลในการประสานงานเพื่อปฏิบัติราชการต่อไป

ผ.อ. พล.ต.ท. ๓ ๐๐.

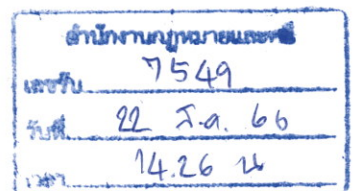
ศิริพันธ์

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อุทัย อาทิวะ)

อธิบดีอัยการ สำนักงานการสอบสวน รักษาการในตำแหน่ง
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

พ.ต.อ.

(วีรพล ใหญ่อรุณ)

รอง ผบก.ฯ ปรท.ผบก.คค.

๒๒ ส.ค. ๒๕๖๖

สำนักงานการสอบสวน

โทร. ๐ ๒๔๓๔ ๘๓๒๓ - ๗ ต่อ ๗๑๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : doi@ago.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

วันสถาปนาองค์กรอัยการ ครบรอบ ๑๓๐ ปี ๑ เมษายน ๒๕๖๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย สำนักงานอัยการสูงสุด อาคารถนนบรมราชชนนี เลขที่ 73/1 ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170 โทรศัพท์ 0 2434 8325-27 ต่อ 601-605	ptd@ago.go.th , ptd1@ago.go.th , ptd2@ago.go.th , ptd3@ago.go.th
๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรี สำนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีเลขที่ 1164/1 ตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25110 โทรศัพท์ 0 3728 0231	ptd.kabin@ago.go.th
๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดกระบี่ 26/9 ถนนวัชรวิทย์ ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ 81000 โทรศัพท์ 0 7561 1373 , 0 7561 1834	ptd.krabi@ago.go.th
๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดกันทรลักษ์ สำนักงานอัยการจังหวัดกันทรลักษ์ ถนนศรีสะเกษ - กันทรลักษ์ ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ 33110 โทรศัพท์ 0 4581 0672 , 0 4581 0675	ptd.kanthalak@ago.go.th
๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดกาญจนบุรี ถนนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000 โทรศัพท์ 0 3456 4337- 40 โทรสาร 0 3456 4334	ptd.kburi@ago.go.th
๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ถนนสุนทรวิจิตร ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000 โทรศัพท์ 0 4384 0011	ptd.kalasin@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานอัยการจังหวัดกำแพงเพชร เลขที่ 482 หมู่ 7 ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000 โทรศัพท์ 0 5571 3025 , 0 5571 4112	ptd.kpp@ago.go.th
๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น สำนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น อาคารสำนักงานอัยการภาค 4 (ชั้น 2) ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 โทรศัพท์ 0 432 34392 , 0 4323 6706 , 0 4324 4972	ptd.kk@ago.go.th
๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดจันทบุรี อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดจันทบุรี ชั้นที่ 1 ถนนเลียบริน ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000 โทรศัพท์ 0 3931 1012 , 0 3931 1978	ptd.chant@ago.go.th
๑๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา เลขที่ 77 ถนนยุทธดำเนิน ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 โทรศัพท์ 0 3851 1012	ptd.ccs@ago.go.th
๑๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี ห้องประชุมชั้น 3 ถนนมณฑเสวี ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000 โทรศัพท์ 0 3827 6801 มือถือ 08 0682 4294	ptd.chon@ago.go.th
๑๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชัยนาท สำนักงานอัยการจังหวัดชัยนาท เลขที่ 488 หมู่ 6 ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท 17000 (ย้ายที่ทำการ 15 มี.ค.66) โทรศัพท์ 0 5641 1584	ptd.chainart@ago.go.th
๑๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชัยบาดาล สำนักงานอัยการจังหวัดชัยบาดาล เลขที่ 119 หมู่ 4 ตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี 15130 โทรศัพท์ 0 3679 2049	ptd.chaibadan@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๑๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ ถนนบรรณาการ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 0 4481 6422-3	ptd.chaip@ago.go.th
๑๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชุมพร สำนักงานอัยการจังหวัดชุมพร ศูนย์ราชการจังหวัดชุมพร ตำบลนาชะอัง อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร 86000 โทรศัพท์ 0 7765 8375	ptd.cpon@ago.go.th
๑๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชุมแพ อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดชุมแพ ชั้นที่ 1 เลขที่ 255 หมู่ที่ 10 ถนนมลิวรรณ ตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น 40130 โทรศัพท์ 0 4331 2580	ptd.chumphae@ago.go.th
๑๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเชิงคำ สำนักงานอัยการจังหวัดเชิงคำ เลขที่ 593/2-5 หมู่ที่ 4 ตำบลหย่วน อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา 56110 โทรศัพท์ 0 5445 2141	ptd.chiangkham@ago.go.th
๑๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงราย 510/1 ถนนรัตนเขต ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000 โทรศัพท์ 0 5371 1614	ptd.cr@ago.go.th
๑๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 โทรศัพท์ 0 5311 2559	ptd.cm@ago.go.th
๒๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดไชยา สำนักงานอัยการจังหวัดไชยา เลขที่ 348 ถนนมูทาพฤกษ์ ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84110 โทรศัพท์ 0 7743 1022	ptd.chaiya@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๒๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเดชอุดม 979 หมู่ 19 ถนนสกลมารค์ ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี 34160 โทรศัพท์ 0 4595 9995 ต่อ 106	ptd.detudom@ago.go.th
๒๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดตรัง สำนักงานอัยการจังหวัดตรัง ชั้น 4 อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดตรัง 19/2 ถนนวิเศษกุล ตำบล ทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง โทรศัพท์ 0 7521 1227	ptd.trang@ago.go.th
๒๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดตราด สำนักงานอัยการจังหวัดตราด ถนนราษฎร์นิยม ตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000 โทรศัพท์ 0 3951 1004	ptd.trat@ago.go.th
๒๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่า สำนักงานอัยการจังหวัดตะกั่วป่า เลขที่ 12 ถนนวัฒนา ตำบลตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา 82110 โทรศัพท์ 0 7642 1122	ptd.tkpa@ago.go.th
๒๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดตาก สำนักงานอัยการจังหวัดตาก 588 หมู่ 9 ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000 โทรศัพท์ 0 5551 1005	ptd.tak@ago.go.th
๒๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดทองผาภูมิ สำนักงานอัยการจังหวัดทองผาภูมิ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 71180 โทรศัพท์ 0 3459 9124 , 0 3459 9554	ptd.tpp@ago.go.th
๒๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดทุ่งสง สำนักงานอัยการจังหวัดทุ่งสง ชั้น 3 เลขที่ 264 หมู่ 2 ตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110 โทรศัพท์ 0 7577 3140-1 ต่อ 320	ptd.ts@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๒๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเทิง สำนักงานอัยการจังหวัดเทิง 157 หมู่ 20 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย 57160 โทรศัพท์ 0 5379 5627	ptd.thoeng@ago.go.th
๒๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดชัยบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดชัยบุรี ตำบลรังสิต อำเภอชัยบุรี ปทุมธานี 12110 โทรศัพท์ 0 2577 6533 , 0 2577 6535 , 09 7231 3673	ptd.thanya@ago.go.th
๓๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนครนายก สำนักงานอัยการจังหวัดนครนายก อาคารศาลากลางจังหวัดนครนายก ชั้น 1 ถนนสุวรรณศร ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 26000 โทรศัพท์ 0 3731 1095	ptd.nkny@ago.go.th
๓๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนครปฐม สำนักงานอัยการจังหวัดนครปฐม เลขที่ 1 ถนนหน้าพระ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000 โทรศัพท์ 0 3425 9663	ptd.nkpt@ago.go.th
๓๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนครพนม สำนักงานอัยการจังหวัดนครพนม 418 ถนนอภิบาลบัญชา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000 โทรศัพท์ 0 4251 1191	ptd.panom@ago.go.th
๓๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา ชั้น 2 อาคารสำนักงานอัยการภาค 3 ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 0 4424 8158 , 08 7544 4752	ptd.korat@ago.go.th
๓๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานอัยการจังหวัดนครศรีธรรมราช เลขที่ 403 ชั้น 2 ถนนศรีธรรมโศก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 โทรศัพท์ 0 7535 6157	ptd.nakhonsi@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๓๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์ 1102/120 หมู่ที่ 10 ถนนไกรลาศ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 0 5637 0521-3	ptd.nsawan@ago.go.th
๓๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี ถนนรัตนธิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2591 5463	ptd.nont@ago.go.th
๓๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนราธิวาส สำนักงานอัยการจังหวัดนราธิวาส ชั้น 2 ถนนศูนย์ราชการ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 96000 โทรศัพท์ 06 1693 3044	ptd.nara@ago.go.th
๓๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนารอง สำนักงานอัยการจังหวัดนารอง ถนนโชคชัย-เดชอุดม ตำบลนารอง อำเภอนารอง จังหวัดบุรีรัมย์ 31110 โทรศัพท์ 0 4463 2510	ptd.nr@ago.go.th
๓๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดนันทวี สำนักงานอัยการจังหวัดนันทวี 197 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา 90160 โทรศัพท์ 0 7437 3764	ptd.nathawee@ago.go.th
๔๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดน่าน อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดน่าน 555 หมู่ 11 ตำบลไชยสถาน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000 โทรศัพท์ 0 5471 6253	ptd.nan@ago.go.th
๔๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดบัวใหญ่ สำนักงานอัยการจังหวัดบัวใหญ่ เลขที่ 48 ถนนสุรนารี 1 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 30120 โทรศัพท์ 0 4446 1630	ptd.byai@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๔๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดบึงกาฬ สำนักงานอัยการจังหวัดบึงกาฬ 369 ถนนบึงกาฬ-นครพนม ตำบลบึงกาฬ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 38000 โทรศัพท์ 0 4249 1827-8	ptd.bk@ago.go.th
๔๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์ ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทรศัพท์ 0 4461 1582 โทรสาร 0 4461 2568	ptd.burirum@ago.go.th
๔๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเบตง สำนักงานอัยการจังหวัดเบตง 307 ถนนสุขยางค์ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา 95110 โทรศัพท์ 0 7323 1363	ptd.betong@ago.go.th
๔๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี 89 หมู่ 4 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12140 โทรศัพท์ 0 2599 1900-2 ต่อ 128, 125	ptd.pathum@ago.go.th
๔๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานอัยการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เลขที่ 173 ถนนสวนสน ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000 โทรศัพท์ 0 3261 1139	ptd.pcp@ago.go.th
๔๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดปราจีนบุรี เลขที่ 91 หมู่ 11 ตำบลไม้เค็ด อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี 25230 โทรศัพท์ 0 3748 2401	ptd.prachin@ago.go.th
๔๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี สำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี เลขที่ 1 ถนนหนองจิก ตำบลสะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000 โทรศัพท์ 0 7334 9143 , 0 7333 2042	ptd.ptani@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๔๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดปากพนัง เลขที่ 306 ถนนชายทะเล ตำบลปากพนัง อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 77140 โทรศัพท์ 0 7551 7091	ptd.ppn@ago.go.th
๕๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดฝาง สำนักงานอัยการจังหวัดฝาง เลขที่ 479 หมู่ 3 ถนนสันอุดม ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 50110 โทรศัพท์ 0 5345 1414	ptd.fang@ago.go.th
๕๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชั้น 2 ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 30000 โทรศัพท์ 0 3525 2410	ptd.ayuthya@ago.go.th
๕๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพล อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดพล ชั้น 1 125 ถนนเจริญสุข ตำบลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น 40120 โทรศัพท์ 0 4341 4642	ptd.phon@ago.go.th
๕๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพะเยา สำนักงานอัยการจังหวัดพะเยา เลขที่ 729 ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000 โทรศัพท์ 0 5444 9548-9	ptd.phayao@ago.go.th
๕๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพังงา สำนักงานอัยการจังหวัดพังงา ชั้น 1 เลขที่ 631/1 ถนนเพชรเกษม ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา 82000 โทรศัพท์ 0 7548 1815	ptd.pga@ago.go.th
๕๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีผู้เสียหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง 81 ถนนสุขุมวิท หมู่ 1 ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 20250 โทรศัพท์ 0 3818 1927, 0 3825 3937	ptd.pattaya@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๕๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง 56 ถนนกุมารศึกษา ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000 โทรศัพท์ 0 7461 3014	ptd.ptl@ago.go.th
๕๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพิจิตร เลขที่ 152/34 ถนนบึงสีไฟ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000 โทรศัพท์ 0 5665 0027	ptd.phichit@ago.go.th
๕๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพิจาย สำนักงานอัยการจังหวัดพิจาย เลขที่ 131 หมู่ 6 ถนนพิจาย-ตลาดแค ตำบลในเมือง อำเภอพิจาย จังหวัดนครราชสีมา 30110 โทรศัพท์ 0 4447 1881, 0 4448 1885	ptd.phimai@ago.go.th
๕๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดพิษณุโลก อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดพิษณุโลก ถนนวังจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000 โทรศัพท์ 0 5525 8771	ptd.pislok@ago.go.th
๖๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทรศัพท์ 0 3242 5479	ptd.pburi@ago.go.th
๖๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานอัยการจังหวัดเพชรบูรณ์เลขที่ 425 ถนนสระบุรี - หล่มสัก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000 โทรศัพท์ 0 5671 1470	ptd.pchabun@ago.go.th
๖๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดแพร่ สำนักงานอัยการจังหวัดแพร่ เลขที่ 1/5-7 ถนนเหมืองหิต ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 54000 โทรศัพท์ 0 5451 1127	ptd.phrae@ago.go.th
๖๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ต สำนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ต 38/13 ถนนรัตนโกสินทร์ 200 ปี ตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83000 โทรศัพท์ 0 7621 3699 ต่อ 200, 116	ptd.phuket@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๖๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ต 290 หมู่ 4 ถนนภูเก็ต-ชุมแพ ตำบลฝักปิง อำเภอภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83110 โทรศัพท์ 0 4486 1112	ptd.pk@ago.go.th
๖๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานอัยการจังหวัดมหาสารคาม ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000 โทรศัพท์ 0 4371 1172	ptd.srk@ago.go.th
๖๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานอัยการจังหวัดมุกดาหาร ถนนสองนางสถิตย์ ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000 โทรศัพท์ 0 4261 1355 กด 0	ptd.mukdahan@ago.go.th
๖๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดแม่สอด สำนักงานอัยการจังหวัดแม่สอด ถนนอติโพธิ ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 63110 โทรศัพท์ 0 5553 3449	ptd.msot@ago.go.th
๖๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอน 150/1-2 ถนนเวียงใหม่ ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110 โทรศัพท์ 0 5368 1386	ptd.msr@ago.go.th
๖๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานอัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ศาลากลางหลังเก่า) ถนนขุนลุมประพาส ตำบลจองคำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58000 โทรศัพท์ 0 5361 1381	ptd.mhs@ago.go.th
๗๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีต่อผู้ต้องหาประจำสำนักงานอัยการจังหวัดยโสธร อาคารศาลากลางจังหวัดยโสธร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000 โทรศัพท์ 0 4571 2727	ptd.yasothon@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๗๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดยะลา สำนักงานอัยการจังหวัดยะลา เลขที่ 128 ถนนเทศบาล 1 ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000 โทรศัพท์ 0 7321 1181, 0 7321 2011, 0 7321 5017 , 0 7321 2074	ptd.yala@ago.go.th
๗๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานอัยการจังหวัดร้อยเอ็ด ถนนราชการดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000 โทรศัพท์ 0 4351 1140, 06 5330 1539	ptd.roiet@ago.go.th
๗๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดระนอง อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดระนอง 999/1 หมู่ที่ 3 ถนนเพชรเกษม ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 85000 โทรศัพท์ 0 7781 1470, 0 7782 3819	ptd.ranong@ago.go.th
๗๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดระยอง ถนนสุขุมวิท ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 21000 โทรศัพท์ 0 3862 2913 ต่อ 2009	ptd.rayong@ago.go.th
๗๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดรัตนบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดรัตนบุรี ถนนรัตนบุรี-ทับใหญ่ ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 32130 โทรศัพท์ 0 4459 9848	ptd.rattana@ago.go.th
๗๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี อาคารสำนักงานอัยการภาค 7 เลขที่ 48/1 ชั้น 2 ถนนสมบุญกุล ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โทรศัพท์ 0 3233 7181	ptd.rburi@ago.go.th
๗๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดลพบุรี ศาลากลางจังหวัดลพบุรี ชั้น 1 ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000 โทรศัพท์ 0 3677 0143	ptd.loburi@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๗๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดลำปาง 2/1 ถนนบุญวาทย์ ตำบลหัวเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52000 โทรศัพท์ 0 5421 7100, 0 5432 2883	ptd.lampang@ago.go.th
๗๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดลำพูน สำนักงานอัยการจังหวัดลำพูน ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000 โทรศัพท์ 0 5351 1027	ptd.lamphun@ago.go.th
๘๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเลย 50/16 ถนนนกแก้ว ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000 โทรศัพท์ 0 4281 2195 , 0 4281 2275	ptd.loei@ago.go.th
๘๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดวิเชียรบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดวิเชียรบุรี เลขที่ 67 หมู่ 6 ตำบลสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ 67130 โทรศัพท์ 0 5602 9783-4	ptd.vichien@ago.go.th
๘๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดเวียงสระ เลขที่ 4 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84190 โทรศัพท์ 0 7736 1088	ptd.wiangsa@ago.go.th
๘๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดศรีสะเกษ 9 ถนนกสิกรรม ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000 โทรศัพท์ 0 4561 2826	ptd.sisaket@ago.go.th
๘๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสกลนคร สำนักงานอัยการจังหวัดสกลนคร ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000 โทรศัพท์ 0 4561 2826	ptd.sakon@ago.go.th
๘๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสงขลา สำนักงานอัยการจังหวัดสงขลา ถนนแหลมสนอ่อน ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000 โทรศัพท์ 0 7431 3722, 0 7431 1057, 0 7431 3742	ptd.sk@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๘๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสตูล สำนักงานอัยการจังหวัดสตูล เลขที่ 2 ถนนสถิตยติธรรม ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 91000 โทรศัพท์ 0 7472 4161	ptd.satun@ago.go.th
๘๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ ชั้น 6 เลขที่ 73 ถนนศรีสมุทร ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270 โทรศัพท์ 0 2395 6001	ptd.smpk@ago.go.th
๘๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสงคราม ศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม ชั้น 3 อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 โทรศัพท์ 0 3471 1085	ptd.skram@ago.go.th
๘๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร อาคารศาลากลางจังหวัดสมุทรสาคร (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนเศรษฐกิจ 1 ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร สมุทรสาคร 74000 โทรศัพท์ 0 3481 0979	ptd.skhon@ago.go.th
๙๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสระแก้ว สำนักงานอัยการจังหวัดสระแก้ว ถนนสุวรรณศร ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 27000 โทรศัพท์ 0 3742 5101, 0 3742 5103	ptd.sakaew@ago.go.th
๙๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสระบุรี ถนนพิชัยณรงค์สงคราม ตำบลปากเพรียว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 18000 โทรศัพท์ 0 3621 1115	ptd.sburi@ago.go.th
๙๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสวรรณคโลก สำนักงานอัยการจังหวัดสวรรณคโลก ถนนหน้าเมือง อำเภอสวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110 โทรศัพท์ 0 5564 1603	ptd.swanlok@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๙๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสว่างแดนดิน เลขที่ 24 สำนักงานอัยการจังหวัดสว่างแดนดิน ถนนอุดมธรรมภัคดี ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร 47110 โทรศัพท์ 0 4272 2480 , 0 7272 1595	ptd.sawang@ago.go.th
๙๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานอัยการจังหวัดสิงห์บุรี อาคารศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรีชั้น 2 ถนนสิงห์บุรี-บางพาน ตำบลบางมัญ อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี 16000 โทรศัพท์ 0 3650 7046 , 0 3650 7234 , โทรสาร 0 3650 7233	ptd.sing@ago.go.th
๙๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสีกะ ถนนเทศบาล 1 ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีกะ จังหวัดนครราชสีมา 30140 โทรศัพท์ 0 4408 1466	ptd.sik@ago.go.th
๙๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสีกะ (ปากช่อง) ถนนมิตรภาพ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130 โทรศัพท์ 0 4431 6023	ptd.pakchong@ago.go.th
๙๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัย 219 หมู่ 5 ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โทรศัพท์ 0 5565 1708	ptd.skthai@ago.go.th
๙๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี ชั้น 2 อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี ศูนย์ราชการฯ ถนนสุพรรณบุรี-ชัยนาม ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000 โทรศัพท์ 0 3553 5266	ptd.suphan@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๙๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี อาคารศูนย์ราชการ ชั้นที่ 1-2 ถนนคอนนิก ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000 โทรศัพท์ 0 7728 9235	ptd.surat@ago.go.th
๑๐๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย) 16/4-6 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84140 โทรศัพท์ 0 7741 9320-2	ptd.smui@ago.go.th
๑๐๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานอัยการจังหวัดสุรินทร์ 529 ถนนจิตรบำรุง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 32000 โทรศัพท์ 0 4451 2284 โทรศัพท์มือถือ 08 4141 8105	ptd.surin@ago.go.th
๑๐๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดหนองคาย 233 หมู่ที่ 1 ถนนมิตรภาพ ศูนย์ราชการจังหวัดหนองคาย ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 43000 โทรศัพท์ 0 4241 1026	ptd.nk@ago.go.th
๑๐๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดหนองบัวลำภู เลขที่ 210 หมู่ที่ 2 ถนนอุดร-เลย ตำบลลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู 39000 โทรศัพท์ 0 4231 1486	ptd.nb@ago.go.th
๑๐๔	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดหล่มสัก สำนักงานอัยการจังหวัดหล่มสัก เลขที่ 103/21 ถนนวชิ ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110 โทรศัพท์ 0 5670 1109	ptd.lomsak@ago.go.th
๑๐๕	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดหลังสวน ถนนหลังสวน ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร 86110 โทรศัพท์ 0 7754 1543	ptd.langsuan@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๑๐๖	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดหัวหิน อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดหัวหิน เลขที่ 166/7 ซอยหัวหิน 2 ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110 โทรศัพท์ 0 3252 0364	ptd.huahin@ago.go.th
๑๐๗	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดอ่างทอง ณ ห้องศูนย์ฯสำนักงานอัยการจังหวัดอ่างทอง ถนนเทศบาล 1 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง 14000 โทรศัพท์ 0 3561 1162 ต่อ 22 , 06 2119 0073	ptd.at@ago.go.th
๑๐๘	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดอำนาจเจริญ เลขที่ 659 ถนนสุขาภิบาล 1 ตำบลบึง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ 37000 โทรศัพท์ 0 4545 1233 ต่อ 128	ptd.aumnat@ago.go.th
๑๐๙	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี สำนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี เลขที่ 72 ถนนศรีสุข ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000 โทรศัพท์ 0 4222 4242	ptd.udon@ago.go.th
๑๑๐	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดอุดรดิตถ์ เลขที่ 2/7 ถนนศรีอุตรานอก ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000 โทรศัพท์ 0 5541 1265	ptd.utadit@ago.go.th
๑๑๑	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดอุทัยธานี สำนักงานอัยการจังหวัดอุทัยธานี ชั้นที่ 3 ถนนวงศาโรจน์ ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 61000 โทรศัพท์ 0 5651 0687	ptd.uthai@ago.go.th
๑๑๒	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคดีของพลเรือนประจำสำนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานี ชั้นที่ 1 อาคารสำนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานี เลขที่ 174 ถนนศรีณรงค์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี 34000 โทรศัพท์ 0 4524 4756, 0 4525 4049	ptd.ubon@ago.go.th

ลำดับ	หน่วยงาน	ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
๑๑๓	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายประจำสำนักงานอัยการจังหวัดฮอด สำนักงานอัยการจังหวัดฮอด 519/1-3 หมู่ที่ 9 ถนนฮอด-แม่สะเรียง ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ 50240 โทรศัพท์ 0 5346 1237	ptd.hot@ago.go.th

วิธีการและขั้นตอนการแต่งตั้ง/มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ (ADMIN)
ระบบรับแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

.....

๑. การแต่งตั้ง/มอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ (ADMIN) ระบบรับแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ควรเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบด้านกำลังพลของหน่วย

๒. ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ (ADMIN) มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) บริหารจัดการข้อมูลเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดที่อยู่ในระบบรับแจ้งฯ
- (๒) นำเข้า หรือลบออก ซึ่งข้อมูลเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดที่อยู่ในระบบรับแจ้งฯ
- (๓) รับรองสถานะของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของตนที่จะเข้าใช้ระบบรับแจ้งฯ
- (๔) เป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานระบบรับแจ้งฯ ประจำหน่วย ระหว่างกรมการปกครอง และสำนักงานอัยการสูงสุด

๓. เมื่อแต่งตั้ง/มอบหมายตามข้อ ๒ เสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ดูแลระบบ (ADMIN) รับดำเนินการ ดังนี้

- (๑) นำรหัสผู้ดูแลระบบของหน่วยงานของตน เข้าไปลงทะเบียนในฐานะผู้ดูแลระบบของหน่วยที่ เว็บไซต์ ระบบรับแจ้งฯ
- (๒) หลังจากดำเนินการตาม (๑) เสร็จสิ้นแล้ว ให้รับนำข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของตนที่มีหน้าที่และอำนาจในการจับและควบคุมเข้าไปในระบบ เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดทราบ เพื่อใช้ระบบในการแจ้งเรื่องการควบคุมตัวตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง
- (๓) วิธีการลงทะเบียนและเข้าใช้ระบบให้ปฏิบัติตามคู่มือการใช้งานระบบรับแจ้งการควบคุมตัวของกรมการปกครองที่ปรากฏหน้าเว็บไซต์

๔. เว็บไซต์ ระบบรับแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ของ กรมการปกครองและสำนักงานอัยการสูงสุด

“<https://arrest.dopa.go.th/0308/arrest/core/user/>”

หมายเหตุ :

๑. การลงทะเบียนรหัสผู้ดูแลระบบให้ใช้รหัสของหน่วยงานของตนตามที่กรมการปกครองกำหนดเท่านั้น และห้ามนำรหัสของหน่วยงานอื่นไปใช้เด็ดขาด
๒. เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลของข้าราชการในสังกัดของตน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจ หรือ กองกำกับการใด เข้าลงทะเบียนในระบบแล้วให้เปลี่ยน password ให้ต่างจากที่กรมการปกครอง กำหนดทันที
๓. หากมีข้อขัดข้องในการดำเนินการให้สอบถามไปที่ กรมการปกครอง ตามไอดีไลน์ที่ปรากฏในระบบรับแจ้ง